

Drabčící (Coleoptera: Staphylinidae) podčeledí Dasycerinae, Pselaphinae a Steninae Děčínska a Labských pískovců (severní Čechy)

Rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of the subfamilies Dasycerinae, Pselaphinae and Steninae in the Děčín district and Elbe Sandstones (northern Bohemia, Czech Republic)

Lukáš BLAŽEJ¹⁾, Zbyněk KEJVAL²⁾ & Martin ŠVARC³⁾

¹⁾ Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě, náměstí Osvobození 297,
CZ-470 01 Česká Lípa; e-mail: blazalukas@gmail.com

²⁾ Muzeum Chodska, Chodské náměstí 96, CZ-344 01 Domažlice;
e-mail: anthicid@seznam.cz

³⁾ Na pískovně 651, 460 14 Liberec; e-mail: amaurops@gmail.com

Abstract. Occurrence of 81 species of selected subfamilies of rove beetles (1 Dasycerinae, 33 Pselaphinae and 47 Steninae) were confirmed from the Děčín district and Elbe Sandstones in 1983–2019. Nine species are listed in the Red List of Threatened Species of Invertebrates of the Czech Republic: *Brachygluta xanthoptera* (Reichenbach, 1816), *Pselaphaulax dresdensis* (Herbst, 1791), *Stenus glacialis* Heer, 1839, *S. guttula* P. Müller, 1821, *S. formicetorum* Mannerheim, 1843, *S. kiesenwetteri* Rosenhauer, 1856, *S. ludyi* Fauvel, 1886, *S. nitidiusculus* Stephens, 1833 and *Trichonyx sulcicollis* (Reichenbach, 1816). Twenty eight species are evaluated as regionally important; all recorded species are commented in the text.

Key words: Staphylinidae, Dasycerinae, Pselaphinae, Steninae, Děčín district, Elbe Sandstones, Šluknov region, northern Bohemia, Czech Republic, faunistics

ÚVOD

Obecnou bionomií drabčikovitých v České republice se zabývá např. Smetana (1958). Z podčeledi Dasycerinae, dříve samostatné čeledi, se v ČR vyskytuje jediný lesní mycetofilní druh. Zbylé dvě řešené podčeledi drabčίκů patří obecně mezi hygrofilní karnivory, lovcí drobné bezobratlé, např. z řádů roztočů (Acari), špinušek (Thysanura), chvostoskoků (Collembola) apod. Hmatavci (Pselaphinae), dříve rovněž řazení do samostatné čeledi, jsou drobní, nejčastěji hygrofilní predátoři a detrikolové s možnými vazbami na odumírající dřevní hmotu (pak často kortikolní) či různý typ myrmekofilie až do symfilní či symbiontní úrovně. Zástupci podčeledi Steninae jsou v mírném pásmu především ripikolní hygrofilové, fyto-detrikolové, na rozdíl od tropických arborikolních druhů. Specifické jsou psamofilní, ripikolní, sphagnikolní či obecně muscikolní a tyrfobiontní druhy. Výjimečně se jedná o xerothermofily či myrmekofily. Szujecki (1961) popisuje rojení některých druhů či sezónní výskyt.

Morfologicky specifická podčeleď Dasycerinae se vyznačuje pokročilými mimikry, především skulpturou a sekretem pokrytým povrchem těla. Někteří specializovaní (hlavně myrmekofilní) hmatavci jsou schopni tvorby sekretů ze žlázovitého ochlupení. Morfologicky bývají výrazní různě tvarovanými makadlovými a tykadlovými články. Zástupci podčeledi Steninae jsou již drabčící typické stavby těla. Nejvýraznější na jejich morfologii jsou velké oči

a specifické uzpůsobení praementa, které je modifikováno ve vymrštělnou masku využívanou při lovu. U hmatavců se setkáváme se sexuální dimorfií v podobě různého utváření sternitů a také u podčeledi *Steninae* zde bývají různé trny, vykrojení či řady chlupů. Sexuálně dimorfní mohou být dále zesílená zadní stehna s prohnutými či s trny na vnitřním okraji a u některých druhů mohou být odlišně tvarovány i holeně.

Recentní seznamy druhů České republiky vytvořili Boháč et al. (2007) a Zahradník (2017). Výzkum drabčičků v ČR má významnou historii a tradici (např. Likovský 1982, 1985, Lokay 1905, Roubal 1907, Smetana 1958), ale teprve v poslední době se opět stávají významnějším předmětem zájmu českých entomologů. Uvedené podčeledi drabčičkovitých jsou faunisticky zpracovány v různých regionech České republiky. Rozsáhlejší dostupné práce pocházejí z Broumovska (Hamet & Vaneč 2016), Křivoklátska (Januš 2016, Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2012, 2014, 2016, Rébl 2010), Orlických hor a okolí (Jelínek 1999), Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010), Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2006, 2012) a ze západních Čech (Benedikt 2010, 2011, Benedikt & Sieber 2018, Kejval et al. 2008, Likovský 1982, Šíma & Kejval 2013, Těšťál 2013). Řada publikovaných údajů pochází přímo ze sledované oblasti (Krásenský 2008a, b, 2010, 2011) či z okolních regionů (Blažej et al. 2016a, Krásenský 2002, 2017, Moravec et al. 2006, Růžička & Vonička 1999, Vonička & Krásenský 2016, Vonička & Šťastný 2007, Vysoký 1982, 1986, 2001). V sousední Spolkové republice Německo, z oblasti Horní Lužice (Oberlausitz), drabčičky faunisticky zpracoval Vogel (2013). Obecně rozšíření drabčičků z podčeledi *Steninae* v Polsku publikoval Szujewski (1961).

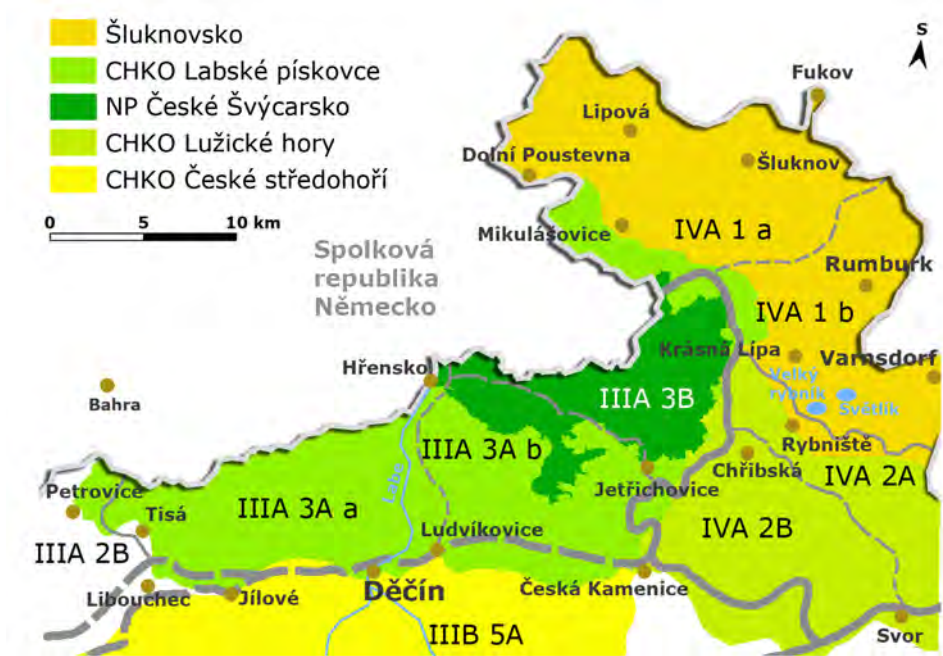
METODIKA

Vymezení a charakteristika studované oblasti

Děčínsko je v této práci chápáno jako území okresu Děčín (součást Ústeckého kraje), tedy na sever od Českého středohoří po státní hranici se Spolkovou republikou Německo a na východ od Krušných hor po Zákupskou pahorkatinu na západě. Podle Demka (1987) zhruba shodně vymezuje Děčínsko geomorfologický celek Děčínská vrchovina (v rámci Krušnohorské subprovincie, oblasti Krušnohorské hornatiny celek IIIA-3), část Českého středohoří na jihu (v rámci Podkrušnohorské oblasti celek IIIB-5), Šluknovská pahorkatina (v rámci Krkonošsko-jesenické subprovincie, Krkonošské oblasti celek IVA-1) a Lužické hory (celek IVA-2). Děčínská vrchovina je dále od východu dělena v rámci podcelku Děčínské vrchoviny na okrsky Sněžnickou hornatinu (IIIA-3A-a) a Růžovskou vrchovinu (IIIA-3A-b) a podcelek Jetřichovické stěny (IIIA-3B). Šluknovská pahorkatina je od severu dělena na okrsky Šenovskou pahorkatinu (IVA-1-a) a Rumburskou pahorkatinu (IVA-1-b) a Lužické hory od severu na podcelky Lužický hřbet (IVA-2A) a Kytlickou hornatinu (IVA-2B).

Dále je do této práce zahrnuto území Národního parku České Švýcarsko a Chráněné krajinné oblasti (dále CHKO) Labské pískovce (viz obr. 1), které na severu přesahuje do Šluknovské pahorkatiny a na západě do Krušných hor (administrativně okres Ústí nad Labem, dle Demka (1987) geomorfologický celek IIIA-2). Šluknovsko je tak pouze pro potřeby této práce v pojetí mimo zvláště chráněná území. Druhotně je v práci zahrnuto také území CHKO Lužické hory (na jihu s bezprostředním okolím Pryska, tj. součástí Libereckého kraje) a děčínská část CHKO České středohoří (dle Demka (1987) od západu především okrsky Děčínská kotlina (IIIB-5A-f), Benešovské středohoří (IIIB-5A-a) a Markvartická kotlina (IIIB-5A-b)). Pro celkové vyhodnocení zjištěných druhů jsou tak využita veškerá data nejen z okresu Děčín, ale i s přesahem do sousedních území.

Z regionálně geologického hlediska (Balatka 1984, Demek 1987) je Šluknovsko od okolí odděleno Lužickou poruchou a tvoří jej biotitické žuly až granodiority lužického plutónu s lokálními třetihorními vyvřelinami. Starší údolí bývají s glaciáluviálními uloženinami. Střední nadmořská výška je 423,4 m a nejvyšším bodem je vrch Hrazený (608 m).

Obr. 1. Mapa zájmového území. Hranice chráněných území a jejich přesah do okolních geomorfologických celků (Demek 1987).

Fig. 1. Map of the area of interest. Boundaries of protected areas and their overlap into the surrounding geomorphological units (Demek 1987).

Území Labských pískovců, resp. Děčínské vrchoviny je tvořeno kvádrovými pískovci svrchní křídly, kterými v třetihorách pronikly neovulkanické (bazaltoidní) horniny. Morfologicky členitý, erozně denudační reliéf krajiny vytváří klimaticky specifická inverzní údolí. Střední nadmořská výška je 358,4 m, nejvyšším bodem je vrchol Děčínské (Vysokého) Sněžníku (723 m) a nejnižším hladina řeky Labe u Hřenska (115 m).

Lužické hory tvoří svrchnokřídlové kvádrové pískovce s průnikem třetihorních fonolitových a bazaltoidních neovulkanitů, které jsou nyní porostlé zachovalými lesy často s výskytem osluněných kamenných moří. Střední nadmořská výška je 509,2 m, nejvyšší bod je Luž (793 m).

Údaje z děčínské části Českého středohoří spadají hlavně do pleistocénní erozní sníženiny širšího okolí soutoku Labe a Ploučnice na svrchnokřídlových slínovcích a jílovcích Děčínské kotliny, členité krajiny čedičových neovulkanitů Benešovského středohoří a koniakých pískovců s neovulkanickými průniky Markvartické kotliny.

Hlavními toky v Labských pískovcích jsou řeky Labe, potoky Ostrovská Bělá, Jílovský potok, Křínice, Kamenice, Chřibská Kamenice a směrem na Šluknovsko Doubický a Brtnický potok. Na Šluknovsku je jedinou řekou horní tok Mandavy a potoky Liščí, Vilémovský, Rožanský, Stříbrný, Lužnička apod.

Většina území patří do oblasti mírně teplé (okrsku mírně teplého), mírně vlhké až vlhké, pahorkatinné až vrchovinové (Tolasz 2007). Průměrná roční teplota se pohybuje okolo 6–7 °C, průměrné sezónní teploty jsou na jaře 7–8 °C, v létě 13–14 °C, na podzim 7–8 °C a v zimě -1–0 °C.

Z pohledu potenciální přirozené vegetace (Neuhäuslová et al. 1997) převládají na Děčínsku acidofilní bučiny svazu *Luzulo-Fagion* (dnes často přeměněné na smrkové či borové monokultury), dále acidofilní doubravy svazu *Genisto germanicae-Quercion* a acidofilní bory svazu *Dicrano-Pinion*. Pouze ostrůvkovitě ve vazbě k dalším faktorům (vodní toky, bazická podloží apod.) se zde vyskytují také lužní lesy svazu *Alnion incanae*, květnaté bučiny svazu *Fagion* či suťové lesy svazu *Tilio-Acerion*.

Přehled lokalit

Popis lokalit je uveden v následujícím pořadí: číselné označení lokality (dále využito také v přehledu druhů a souhrnu výsledků), obec (v případě obcí mimo Děčínsko je uvedena zkratka příslušného regionu), místní název, chráněná území oddělená lomítkem (velkoplošně zvláště chráněné území (VZCHÚ)/maloplošně zvláště chráněné území (MZCHÚ)), číslo mapového pole středoevropské sítě pro mapování fauny (Pruner & Mika 1996), případný odkaz na obrázek (foto L. Blažej, pokud není uvedeno jinak) a případně také stručný popis lokalit.

Použité zkratky: zastoupená území: CL – okres Česká Lípa, CZ – Česká republika, DC – okres Děčín, CHKOČS – Chráněná krajinná oblast České středohoří, CHKOLH – Chráněná krajinná oblast Lužické hory, CHKOLP – Chráněná krajinná oblast Labské pískovce, LTM – okres Litoměřice, MO – okres Most, NPČŠ – Národní park České Švýcarsko, NPP – národní přírodní památka, NPR – národní přírodní rezervace, NPSS – Národní park Saské Švýcarsko, PP – přírodní památka, PR – přírodní rezervace, SRN – Spolková republika Německo, TP – okres Teplice, UL – okres Ústí nad Labem.

1 – Bahratal (SRN), Kachemoor (rybník), NPSS/Kachemoor PR, 5150c, rašelinisté s vodní plochou; **2** – Bahratal (SRN), Moorteich (rybník), NPSS/Moorteich PR, 5150c, zrašelinělý rybník; **3** – Bynovec, bývalá lesní školka, CHKOLP, 5151d, otevřená písčité plocha s vřesovištěmi a v místech jílových vložek s periodickými tůněmi; **4** – Bynovec, Bynovecký vrch env., CHKOLP/Čabel PR, 5151d, lesní rašelinisté; **5** – Cvikov (CL), CHKOLH, 5253b, rybník Internát; **6** – Česká Kamenice, centrum, CHKOČS, 5252b; **7** – Česká Kamenice, Jehla (vrch) env., CHKOLH, 5152d, listnatý les se skalními útvary; **8** – Česká Kamenice, Zámecký vrch, CHKOČS, 5252b, suťový les s řadou skalek; **9** – Česká Kamenice-Dolní Kamenice, Kamenice (potok) v okolí Rabštevna, CHKOLP, 5152c, niva potoka se smíšeným porostem, lučními kulturami, břehovými stržemi a písčítými náplavy; **10** – Česká Kamenice-Huníkov env., CHKOČS, 5252b; **11** – Česká Kamenice-Huníkov, Huníkovský potok, CHKOČS, 5252b, malý vodní tok s porosty olše; **12** – Česká Kamenice-Huníkov, Huníkovský rybník, CHKOČS, 5252b; **13** – Česká Kamenice-Huníkov, Sedlo (vrch) a okolí, CHKOČS, 5252b, listnaté i jehličnaté porosty; **14** – Česká Kamenice-Kamenická Nová Víska, Ptačí vrch, CHKOLP, 5252a, porosty keřů (lísky, trnka, hloh), vrcholová skalka a sečené louky ve svazích; **15** – Česká Kamenice-Líska, Studenec (vrch), CHKOLH/Studený vrch PR, 5152d, vrch se smíšeným lesním porostem a rozsáhlými suťovými poli; **16** – Česká Kamenice-Pekelský Důl, CHKOLH, 5152c, jasenina a smíšený les na sz. svahu Kunratického vrchu; **17** – Česká Kamenice (DC)/Prysk (CL), CHKOLH, 5252b, obr. 2, jz. úpatí Břidličného vrchu, okraj listnatého porostu; **18** – Děčín, soutok Labe a Ploučnice, CHKOČS, 5251a, šterkopisčítá lavice; **19** – Děčín-Bělá env., CHKOLP, 5251a; **20** – Děčín-Bělá, Havraní vrch, CHKOLP, 5251a, obr. 3, kyselá bučina na pískovcové suti; **21** – Děčín-Březiny, Březinské tisy, CHKOČS/Březinské tisy NPP, 5251a, suťové lesy; **22** – Děčín-Čertova voda, břeh řeky Labe, CHKOLP, 5151c, úzká říční niva s porosty vrb; **23** – Děčín-Dolní Žleb, šterkopisčítý náplav řeky Labe, CHKOLP, 5151c; **24** – Děčín-Horní Chlum, Chlum (vrch), CHKOČS, 5251a, část kopce porostlá květnatými bučinami a suťovým lesem, na plošině osivkové louky; **25** – Děčín-Horní Oldřichov env., CHKOČS, 5250/5251; **26** – Děčín-Horní Oldřichov, Popovický vrch, CHKOČS, 5250b/5251a, kopec s dubohabřinami, doubravami a smíšeným suťovým lesem; **27** – Děčín-Horní Oldřichov, vřesoviště, CHKOČS, 5250b; **28** – Děčín-Krásný Studenec env., CHKOČS, 5250b; **29** – Děčín-Krásný Studenec, Klobouk (vrch), CHKOČS, 5250b, kopec s květnatými bučinami, suťovými lesy a otevřenými sutěmi; **30** – Děčín-Loubí, břeh řeky Labe, CHKOLP, 5251a, deponie šterkopisku; **31** – Děčín-Loubí, kaňon řeky Labe, CHKOLP/Kaňon Labe NPR, 5251a, suťové lesy a kyselá bučiny; **32** – Děčín-Maxičky env., CHKOLP, 5151c; **33** – Děčín-Maxičky, Mlýnský rybník, CHKOLP, 5150d, oligotrofní vodní plocha; **34** – Děčín-Nebočady, břeh řeky Labe, CHKOČS/Nebočadský luh PP, 5251c, písčité lavice na březích ostrova a lužní les; **35** – Děčín-Podmokly, Pastýřská stěna, CHKOLP, 5251a, vřesoviště a xerotermní svahy na ploše bývalé vinice; **36** – Děčín-Podskalí, břeh řeky Labe u přívozu, CHKOLP, 5151c, šterkopiskový náplav; **37** – Děčín-Podskalí, břeh řeky Labe, CHKOLP, 5151c, šterkopiskový břeh obnažený povodní 2002, který byl kolem roku 2007 již plně zarostlý vegetací; **38** – Děčín-Podskalí, kaňon řeky Labe, CHKOLP/Kaňon Labe NPR, 5151c, svažitý suťové lesy s periodickým tokem; **39** – Děčín-Prostřední Žleb, břeh řeky Labe, CHKOLP, 5151c, niva řeky s porostem měkkého luhu; **40** – Děčín-Prostřední Žleb, břeh řeky Labe, CHKOLP, 5151c, šterkopiskový náplav; **41** – Děčín-Přípě env., CHKOLP, 5251a; **42** – Dolní Podluží, kaliště, 5153b, rozsáhlé rákosiny a osluněná lavice kalu; **43** – Doubice env., CHKOLP/CHKOLH/NPČŠ, 5152b; **44** – Doubice, Doubický rybník, CHKOLH, 5152b, litorál rybníka s ostřicovými bulty; **45** – Doubice, Kuní vrch, NPČŠ, 5052d, plocha vřesoviště a svahové strže podél lesní cesty; **46** – Doubice, Panenská jedle env., NPČŠ, 5152a, svahové strže podél lesní cesty; **47** – Doubice, Pruskyřížný důl, NPČŠ, 5152a, zrašelinělé, teplotně inverzní údolí s porosty smrku; **48** – Doubice-Tokaň, Vosí vrch, NPČŠ, 5152a, bukové porosty a svahové strže podél cesty; **49** – Doubice-Zadní Doubice env., NPČŠ, 5052c; **50** – Doubice-Zadní Doubice, Bílý potok, NPČŠ, 5052c; **51** – Doubice-Zadní Doubice, Brtnický

Obr. 2. Malaiseho past pod vrcholem Středního vrchu v Prysku, 2018. Biotop řady saproxylických hmatavců.
Fig. 2. Malaise trap at the top of Střední vrch hill near Prysk, 2018. Habitat of numerous species of saproxylic pselaphids.

Obr. 3. Pařez borovice v polozástinu porostu v Bělé u Děčína, 2014. Stanoviště řady myrmekofilních hmatavců a jiných drabčičků.
Fig. 3. Pine stump in a partly shaded stand in Bělá near Děčín. Habitat of a number of myrmecophilous pselaphids and other rove beetles.

potok, NPČŠ, 5052c, niva potoka v lesním zástnu se šterkopisčitými lavicemi a břehovými stržemi, teplotně inverzní údolí; **52** – Doubice-Zadní Doubice, Křínice (potok), NPČŠ, 5052c, niva potoka se šterkopisčitými lavicemi a břehovými stržemi, teplotně inverzní údolí; **53** – Doubice-Zadní Doubice, svahová strž, NPČŠ, 5052c; **54** – Filipov u České Kamenice, Sojčí rokle, CHKOLP/Sojčí rokle PP, 5152c, smíšené porosty v teplotně inverzním údolí Bílého potoka se šterkopisčými břehy; **55** – Fukov u Šluknova, pískovna, obr. 4, 4952d, zarůstající lom s glaciálním sedimentem; **56** – Heřmanov-Blankartice, Na Koruně (vrch), CHKOČS, 5351b; **57** – Heřmanov-Blankartice, U Lomu (vrch) env., Znělcové vrchy, CHKOČS, 5351b; **58** – Horní Podluží, úpatí vrchu Studánka, 5153a; **59** – Horní Podluží, Světlík (rybník), Světlík PR, obr. 5, 5153a, litorální zóna tvořená rákosinami a místy ostřicovými bulty, na vodní plochu navazuje rozsáhlý meliorační systém s rašeliníšti; **60** – Hřensko, břeh řeky Labe, CHKOLP, 5152c, částečně regulovaná úzká říční niva s občasnými porosty vrb; **61** – Hřensko, Divoká soutěska, NPČŠ, 5151b, inverzní rokle se smíšenými lesními porosty; **62** – Hřensko, soutok Suché Kamenice a Janovského potoka, CHKOLP/Kaňon Labe NPR, 5151c, teplotně inverzní údolí se smíšenými porosty; **63** – Hřensko, Suchá Bělá (potok), NPČŠ, 5151b; **64** – Hřensko, Tetřeví stěny, NPČŠ, 5151a, skalní stěny a pískovcové útvary s porosty borovice; **65** – Hřensko, Tichá soutěska, NPČŠ, 5151b, teplotně výrazně inverzní úzké údolí, břeh potoka na řadě míst se šterkopisčitými lavicemi a původní smíšené lesní porosty ve svazích; **66** – Hřensko, ústí Suché Kamenice, CHKOLP, obr. 6, 5151a, vyústění teplotně inverzního údolí, písčité břehy potoka přecházejí ve šterkopisčité břeh řeky Labe; **67** – Hřensko, Ve strži, NPČŠ, 5151b, teplotně inverzní soutěsky; **68** – Hřensko-Mezná env., NPČŠ, 5151a; **69** – Hřensko-Mezní Louka env., NPČŠ, 5151b/5152a; **70** – Hřensko-Mezní Louka, Hluboký důl, NPČŠ, 5152a, inverzní rokle s jehličnatými porosty; **71** – Hřensko-Mezní Louka, Mlýnská rokle, NPČŠ, 5152a, inverzní rokle s jehličnatými porosty; **72** – Hřensko-Mezní Louka, Ponova louka, NPČŠ/Ponova louka PR, 5152a, kyselá bučina s historicky udržovaným bezlesím; **73** – Hřensko-Mezní Louka, Svinská dolina, NPČŠ, 5151b, inverzní rokle s jehličnatými porosty; **74** – Huntřívov-Stará Oleška, Olešský rybník, CHKOLP/Stará Oleška PR, 5252a, rozsáhlé litorální zóny s ostřicovými bulty a rákosinami; **75** – Chabařovice (UL) env., 5349b; **76** – Chřibská env., CHKOLH/CHKOLP/NPČŠ, 5152b; **77** – Chřibská, Marschnerova louka, CHKOLH/Marschnerova louka PR, 5152b, zrašelinělá louka; **78** – Chřibská, Spravedlnost (vrch), CHKOLH/Spravedlnost PR, 5152b, suťová bučina s plně zastíněným suťovým polem na vrcholu, kolem lesního porostu jsou sečené louky s prameništi; **79** – Chřibská-Rynartice, Pavlinino údolí, CHKOLP/Pavlinino údolí PR, 5152b, teplotně inverzní údolí potoka Chřibská Kamenice s písčitými lavicemi; **80** – Janov u Hřenska, CHKOLP, 5151b, inverzní rokle Kachního potoka; **81** – Jetřichovice env., CHKOLP, 5152a; **82** – Jetřichovice, Hluboký důl, skalní výchoz, NPČŠ, 5152a; **83** – Jetřichovice, Hluboký/Krauhující důl, NPČŠ, 5152a, vřesoviště na úpatí skal; **84** – Jetřichovice, Na Bidě, NPČŠ, 5152a, částečně zastíněný vřesový svah a zastíněná tůň na úpatí s navazujícím mokřadem; **85** – Jetřichovice, Soudkový důl, NPČŠ, 5152a, inverzní rokle s jehličnatými porosty; **86** – Jetřichovice, údolí k Tokání, NPČŠ, 5152a, inverzní rokle s jehličnatými porosty; **87** – Jetřichovice, Vyhlička (vrch) env., NPČŠ, 5152a, vodní ploška v ploše sečených luk; **88** – Jetřichovice-Všemily, Borek (vrch), CHKOLP, 5152c, jehličnaté až smíšené porosty nad částečně teplotně inverzním údolím potoka Chřibská Kamenice; **89** – Jetřichovice-Všemily, niva Chřibské Kamenice, CHKOLP/Meandry Chřibské Kamenice PP, 5152c, přirozeně meandrující potok se šterkopisčitými lavicemi a břehovými stržemi, navazující podmáčené louky s ostřicovými bulty a tůněmi; **90** – Jetřichovice-Vysoká Lípa, Hauschengrund (rokle), NPČŠ, 5152a, teplotně inverzní údolí; **91** – Jetřichovice-Vysoká Lípa, Soorgrund (rokle), NPČŠ, 5152a, teplotně inverzní údolí; **92** – Jetřichovice-Vysoká Lípa, Střelecká rokle, NPČŠ, 5152a, teplotně inverzní údolí; **93** – Jetřichovice-Zadní Jetřichovice env., NPČŠ, 5152a, obr. 7, teplotně inverzní údolí potoka Křínice, v roce 2018 instalovaná nárazová past při ležícím bukovém torzu na okraji svažitého jehličnatého až smíšeného lesa; **94** – Jetřichovice-Zadní Jetřichovice, Jankův kopec, NPČŠ, 5152a, vrch nad teplotně inverzními polohami s listnatým a smíšeným porostem; **95** – Jetřichovice-Zadní Jetřichovice, Křínice (potok), NPČŠ, 5152a, niva potoka se šterkopisčitými lavicemi a břehovými stržemi; **96** – Jetřichovice-Zadní Jetřichovice, rybníček na začátku Soudkového dolu, NPČŠ, 5152a, litorální zóna kyselých vodních ploch s ostřicovými bulty a sítinami, údolí s výraznou teplotní inverzí; **97** – Jílové u Děčína env., CHKOČS, 5250; **98** – Jílové u Děčína, Holý vrch, CHKOLP/Holý vrch u Jílového PR, 5250ab, listnaté porosty a rozsáhlé otevřené suťové svahy se solitárními torzy lip a buků; **99** – Jílové u Děčína, Pod lesem, CHKOLP/Pod lesem PR, 5250b, podmáčené louky s porosty vstavačů; **100** – Jílové u Děčína-Sněžník env., CHKOLP, 5250b; **101** – Jílové u Děčína-Sněžník, Sněžník (pískovcová stolová hora), CHKOLP, 5250b, porosty břízy, smrku a buku, místy podmáčené plochy s trsy ostřice a s vřesovišti na skalních hranách; **102** – Jílové u Děčína-Modrá env., CHKOČS, 5250a; **103** – Jiřetín pod Jedlovou, Jedlová (vrch), CHKOLH, 5153a, jehličnaté až smíšené porosty, místy otevřená suťová pole; **104** – Jiřetín pod Jedlovou, Křížová hora, CHKOLH, 5153a, fragment květnaté bučiny s jehličnatými porosty obklopené v jižní části pastvinami a ovsíkovými loukami; **105** – Kamenický Šenov, Smrčnick (vrch), CHKOČS, 5252b,

Obr. 4. Nezastíněné okraje pískovny ve Fukově u Šluknova, 2005. Biotop drabčička *Stenus fossulatus*.
Fig. 4. Unshaded margins of the sand pit in Fukov near Šluknov, 2005. Habitat of the rove beetle *Stenus fossulatus*.

Obr. 5. L. Blažej u rybníka Světlík, 2019. Biotop drabčička *Stenus kiesewetteri*.
Fig. 5. L. Blažej at the Světlík pond, 2019. Habitat of the rove beetle *Stenus kiesewetteri*. Foto / Photo P. Feiglová.

suťový les s květnatými bučinami; **106** – Krásná Lípa env., CHKOLP, 5152b; **107** – Krásná Lípa-Kyjov, Kyjovská přehrada, CHKOLP, 5052d, litorální zóny s ostřicovými bulty v chladném území; **108** – Krásná Lípa-Kyjov, Šimlák (rybník), CHKOLP, 5052d; **109** – Krásná Lípa-Vlčí Hora env., CHKOLP, 5052d; **110** – Krásná Lípa-Vlčí Hora, rybníček v osadě, CHKOLP, 5052d; **111** – Kunratice u České Kamenice, Noldenteich (rybník), CHKOLH/Noldenteich PP, 5152d, obr. 8, zrašelinělý rybník při vyústění teplotně inverzního údolíčka; **112** – Kunratice u České Kamenice-Lipnice env., CHKOLP, 5152d; **113** – Kunratice u České Kamenice-Pekelský důl, vstavačová louka, CHKOLP/Pekelský důl PR, 5152c, mokřadní louka v nivě Bílého potoka; **114** – Labská Stráň, Belveder (vyhlídka), CHKOLP/Kaňon Labe NPR, 5151c, skalní bor s vřesovišti; **115** – Labská Stráň, kaňon řeky Labe, CHKOLP/Kaňon Labe NPR, 5151c, suťové smíšené lesy; **116** – Liboucheč (UL), kaskáda rybníků, CHKOLP/Libouchečské rybníčky PR, 5250a; **117** – Liboucheč (UL), Libouchečské bučiny, CHKOLP, 5250a, rozsáhlé porosty kyselých bučin; **118** – Liboucheč-Čermná (UL), Červený potok, CHKOČS, 5250cd, dubohabřiny s fragmenty jasanovo-údolních lesů; **119** – Ludvíkovice, CHKOČS, 5251b; **120** – Malá Veleň, Jedlka (468m), CHKOČS, 5251d, dubohabřiny s ovsíkovými loukami; **121** – Malá Veleň, Jedlová (vrch), CHKOČS, 5251cd, ovsíkové louky s dubohabřinami a keřovými společenstvy v pásech; **122** – Mikulášovice, Hančův vrch env., CHKOLP, 5052a, bývalý lom s jehličnatými lesy v okolí; **123** – Modlany (TP), Kateřinský mokřad, Kateřina-mokřad PP, 5349a; **124** – Prusk (CL), Střední vrch, CHKOLH, 5152d/5252b, listnatý až smíšený suťový les s otevřenými sutěmi a skalním výchozem; **125** – Rumburk env., 5053c, zarostlá olšina; **126** – Rumburk-Aloisov, pískovna, 5053c, zarůstající pískovna s několika vodními plochami, na lokalitu navazují v blízkém okolí podmáčené plochy s porosty rašeliníků; **127** – Rumburk-Podhájí, přehrada na Pstružím potoce, 5053c, litorální zóny s ostřicovými bulty; **128** – Růžová, Dolský mlýn, NPČŠ, 5152a; **129** – Růžová, Pastevní vrch, CHKOLP, 5151d, teplomilná luční společenstva s pásy hlohů a dalších keřů; **130** – Růžová, Růžovský vrch, NPČŠ/Růžák NPR, 5151d/5152c, suťové bučiny, rozsáhlá suťová pole a zarůstající lom; **131** – Rybníště, Velký rybník, Velký rybník PR, obr. 9, 5153a, rozsáhlé rákosiny, sečené, místy zrašelinělé podmáčené louky, litorální zóna s ostřicovými bulty; **132** – Srbská Kamenice, Arba (louka), CHKOLP/Arba PR, obr. 10, 5152c, podmáčená zrašelinělá louka s porosty vstavačů, rákosin a ostřicovými bulty; **133** – Srbská Kamenice, Lesní 2 (rybník), CHKOLP, 5152c, litorální zóna s ostřicovými bulty; **134** – Srbská Kamenice, Stražiště (vrch), CHKOLP, 5152c, listnaté až smíšené suťové lesy; **135** – Srbská Kamenice, Za pilou (louka), CHKOLP/Za pilou PR, 5152c, podmáčená zrašelinělá louka s porosty vstavačů a keřových vrb; **136** – Staré Křečany-Brtníky, Brtnický potok, CHKOLP, 5052d; **137** – Starý Šachov, Kamenec (vrch), CHKOČS, 5252c, severní podmrzající suťové pole; **138** – Svor (CL), Klíč (vrch), suťové pole, CHKOLH/Klíč PR, 5253a, suťové lesy, rozsáhlá suťová pole; **139** – Šluknov env., 5052b; **140** – Šluknov, Bobří rybník, 5052b, litorál s rákosinami a ostřicovými bulty; **141** – Šluknov, Luční rybník, 4952d, litorál s rákosinami a ostřicovými bulty; **142** – Šluknov, Šluknovský rybník, 4952d, litorální zóna s rákosinami; **143** – Šluknov-Harrachov env., 4952d, zarostlý rybník v ploše sečených luk a zarůstající sienitový lom s vodní ploškou; **144** – Šluknov-Karlovo údolí, Lesní rybník, 5052b, pestrý litorál s rákosinami a ostřicovými bulty, v době sběru byla část břehů rekonstruována s disturbovanými písčitolinitými plochami; **145** – Šluknov-Kunratice, Hrazený (vrch), 5052b, suťová bučina; **146** – Šluknov-Rožany env., 4952d, sečené louky, niva Rožanského potoka, okraje smíšených lesů; **147** – Šluknov-Rybníčná env., 4952d, kaskáda rybníků; **148** – Těchlovice, Buková hora, CHKOČS, 5351a, suťové lesy, sutě a květnaté bučiny; **149** – Těchlovice, niva řeky Labe, CHKOČS, 5351a; **150** – Těchlovice-Přední Lhota, kamenolom, CHKOČS, 5251c; **151** – Těchlovice-Přední Lhota, Vrabinec (vrch), CHKOČS, 5251c, sutě, suťové lesy a skalní výchozy; **152** – Tisá (UL), Pod stěnamí env., CHKOLP/Na Tisce PR, 5250a, podmáčené sečené louky; **153** – Tisá (UL), vedení vysokého napětí Ostrov, CHKOLP/Tiské stěny PP env., 5250a, porosty vřesů a brusnic; **154** – Tisá-Antonínov (UL) env., CHKOLP, 5250a, rašeliníště v ploše sečených luk; **155** – Tisá (UL) env., CHKOLP, 5250a; **156** – Tisá-Ostrov (UL), niva potoka Ostrovská Bělá, CHKOLP/Eiland PR, 5150c, obr. 11, v nivě potoka sečené podmáčené louky, často zrašelinělé či s ostřicovými bulty, rašeliníště a olšiny; **157** – Tisá-Rájec (UL) env., CHKOLP, 5150c; **158** – Tisá-Rájec (UL), hranice CZ/SRN, CHKOLP, 5150c, vřesoviště; **159** – Tisá-Rájec (UL), Olšový potok, CHKOLP/Niva Olšového potoka PR, 5150c, přirozeně meandrující tok se šterkopisčitými lavicemi a břehovými stržemi, podmáčené sečené louky s ostřicovými bulty; **160** – Varnsdorf, centrum, 5053d; **161** – Varnsdorf, cihelna, obr. 12, 5053d, v současnosti zaniklý kaolínový lom s vodními plochami a jeho bezprostřední okolí; **162** – Varnsdorf, Hraniční buk (vrch), 5153b, louky, meze a listnaté až smíšené suťové porosty (pozn.: sběry mohou přesahovat také na stranu Dolního Podluží); **163** – Varnsdorf, Hraniční buk (vrch) env., mokřady na úpatí kopce, 5153b, niva Karlovského potoka a okraj smíšeného lesa; **164** – Varnsdorf, Jáma (rybník), 5053d; **165** – Varnsdorf, niva Zaječického potoka, 5053d, zahrádkářská oblast v zástavbě, zarostlý prostor bývalé vodní plochy s deponiemi zahrádkářského odpadu, shnilými pařezy a starou stromovou vrbou; **166** – Varnsdorf, Špičák (vrch), mokřady na úpatí kopce, 5053d, silně podmáčená plocha pod bývalou skládkou na úpatí, místně nazývané „Gerhuska“; **167** – Varnsdorf, V lomech, úpatí Hraničního buku (vrch), 5153b, zarůstající lom a sečené

Obr. 6. Zleva P. Moravec, P. Vonička a P. Veselý při výzkumu ripikolních brouků u ústí potoka Suchá Kamenice do řeky Labe, 2018.

Fig. 6. P. Moravec, P. Vonička and P. Veselý (from the left) during the research of ripicolous beetles at the mouth of the Suchá Kamenice stream into the Elbe river, 2018.

Obr. 7. Okenní nárazová past (vpravo) v nivě Křinice v Zadních Jetřichovicích, 2018. Biotop řady saproxylických hmatavců. Zleva L. Blažej a M. Michalega.

Fig. 7. Window flight intercept trap (on the right) in the floodplain of the Křinice stream near Zadní Jetřichovice, 2018. Habitat of numerous saproxylic pselaphids. From the left L. Blažej and M. Michalega. Foto / Photo P. Brůha.

louky s mezemi v okolí; **168** – Varnsdorf, Varnsdorfský rekreační rybník, 5153b, litorál s porosty orobinců a ostřicovými bulty; **169** – Varnsdorf-Studánka, prameny Křínice, 5153b; **170** – Varnsdorf-Studánka, Přední les, 5153b, podmáčená olšina; **171** – Velké Chvojno-Žďár (UL) env., 5250c, rákosina v ploše sečených luk; **172** – Velký Šenov-Liščí env., 4952c, zarůstající rašeliniště; **173** – Verneřice env., CHKOČS, 5351b; **174** – Verneřice-Příbram env., CHKOČS, 5351ab; **175** – Verneřice-Příbram/Rychnov, Stráž (vrch), CHKOČS, 5351b, pastviny; **176** – Verneřice-Rychnov env., CHKOČS, 5351b; **177** – Verneřice-Rychnov, Fojtovický potok, CHKOČS, 5351b, komplexně regulovaný tok; **178** – Verneřice-Rychnov, Kočičí vrch, CHKOČS, 5351b, smrkové monokultury a paseky zarůstající bušením; **179** – Verneřice-Rychnov, Slukovský kopec, CHKOČS, 5351b, pastviny v okolí suťových lesů; **180** – Volfartice (CL), Černý rybník, CHKOČS, 5252d, vodní plocha s litorální vegetací; **181** – Volfartice-Velká Bukovina, Karlovské rybníky, CHKOČS, 5252c, litorální zóny kaskády dvou rybníků; **182** – Volfartice-Velká Bukovina, Hadí skála (407 m), CHKOČS, 5252cd, Karlovské rybníky env., suťový les s množstvím mrtvého dřeva.

Metody sběru, materiál a nomenklatura

V rámci území okresu Děčín byly sběry prováděny hlavně ve Šluknovském výběžku a navazujících Labských pískovcích. V rámci Šluknovska existuje stále minimum materiálu z okolí Dolní Poustevny, Velkého Šenova, Mikulášovic, Jiřikova a Starých Křečan.

V práci je využitý kromě vlastních sběrů prvního autora z let 1996–2019 také rozsáhlý materiál Dr. J. Strejčka z let 2001–2003, který byl převzat jako vedlejší výsledek jeho výzkumu fytofágních brouků v Labských pískovcích. Zpracované materiály od ostatních kolegů pocházejí z období 1983–2018. Materiál zpracoval první autor a uložil jej kromě své sbírky také do sbírek Správy NP České Švýcarsko. Práci doplňují věrohodná data ze sbírek členů Entomologického klubu při Labských pískovcích či v komentářích využitých údaje ze sbírek Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě.

Sběr veškerého materiálu byl proveden vyšlapáváním či vyplavováním mokřadů a břehů vod, prosevem ostřicových a rašelinnových bultů, smykem a individuálním sběrem. Podkorní druhy hmatavců byly sbírány jak individuálně pod kůrou, tak v posledních letech také prostřednictvím různých nárazových pastí a prosevů (hlavně v oblasti Zadních Jetřichovic na hranicích s Německem (obr. 7), na Středním vrchu (obr. 2) a v okolí Karlovských rybníků (obě lokality na hranicích Ústeckého a Libereckého kraje). Z průzkumů vřesovišť byl využitý i materiál ze zemních pastí. Metoda prosevů kompostů, běžně užívaná při sběru drabčíkovitých, byla bohužel použita minimálně.

Z jarního období 2004–2006 pochází rozsáhlý materiál od Velkého rybníka z Rybníště (obr. 9). Oblevy a tání sněhu v tuto dobu vyplavily velké množství hmyzu a vítr jej společně s detritem po hladině deponoval při jižním břehu. Zde bylo možné provést velmi bohaté sběry prakticky v kompletní druhové skladbě lokality. Řadu vzácnějších přítomných druhů se již během vegetačního období na lokalitě nepodařilo znovu nalézt. V jiném ohledu byla tato velmi úspěšná metoda minimálně rušivá také k hnízdicímu vzácnému ptactvu, předmětu ochrany přírodní rezervace Velký rybník.

Materiál byl preparován na sucho. U zástupců podčeledi Steninae byly genitálie samců vyjmuty spolu s posledním zadečkovým článkem a disperzním lepidlem přichyceny za broukem na nalepovacím štítku – často tak poslední ventrit na zobrazeních chybí (viz obr. 15b–18f). Pokud v seznamu materiálu není uvedeno jinak, platí L. Blažej lgt. et coll., L. Blažej (Dasycterinae), Z. Kejval (Steninae) a M. Švarc (Pselaphinae) det. Nomenklatura, řazení druhů (vč. zařazení do podrodů u podčeledi Steninae) a rozšíření vychází z práce Löbl & Löbl (2015). Výjimkou je případ hmatavce *Rybaxis laminata* (Motschulsky, 1836), u něhož se přikláníme k platnosti taxonu (cf. Šíma & Kejval 2013, resp. Hansen et al. 1999, Ødegaard 2001). Determinace byly provedeny s využitím následujících prací: Besuchet (1971) v případě hmatavců a Dvořák (1979), Szujeci (1961) a Assing & Schülke (2012) v případě podčeledi Dasycterinae a Steninae. Zařazení do Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých České republiky je uvedeno dle Vávry et al. (2017), bioindikační skupiny jsou dle Boháče et al. (2007), obecný výskyt a biologie, pokud není uvedeno jinak, dle Boháče & Matějčka (2003). Výskyt v sousední Spolkové republice Německo, v oblasti Horní Lužice (Oberlausitz), je převzatý z práce Vogel (2013), obecné rozšíření drabčíků z podčeledi Steninae v Polsku dle práce Szujeci (1961).

Na obrazových tabulích jsou zobrazeny L. Blažejem upravené makrofotografie P. Baňáře, zpracované digitální kamerou Leica MSV266 Entomologického oddělení Moravského zemského muzea v Brně. Odkaz na fotografii je uveden za jménem druhu.

V přehledu druhů jsou zjištěné taxony řazeny v rámci podčeledí a tribů (Pselaphinae) nebo podrodů (Steninae) abecedně. Za jménem druhu je uvedena bioindikační skupina (Boháč et al. 2007), zkratka kategorie ohrožení, je-li

Obr. 8. Rybník Noldenteich u České Kamenice, 2019. Biotop drabčička *Stenus kiesewetteri*.

Fig. 8. Noldenteich pond near Česká Kamenice, 2019. Habitat of the rove beetle *Stenus kiesewetteri*.

Obr. 9. Louky při jižním břehu Velkého rybníka v Rybništi, 2017.

Fig. 9. Meadows at the southern bank of the Velký rybník pond near Rybniště, 2017.

druh zařazen v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Vávra et al. 2017) či označení regionálně významný druh (tj. vzácné a bionomicky specializované druhy E či vzácnější druhy skupiny R2). Nálezová data jsou řazena dle výše uvedeného číselného označení sledovaných lokalit. U většiny jedinců je uvedeno pohlaví. U materiálu P. Krásenského, který na lokalitách v Labských pískovcích prováděl inventarizační průzkumy (cf. Krásenský 2008a, b, 2010, 2011), jsou u běžných druhů uvedeny pouze roky jejich zachycení. Odkaz na případnou fotografii je uveden za jménem významných druhů v závorce. U každého druhu je připojen komentář k rozšíření, stručná ekologická charakteristika a citace literárních údajů o výskytu v sousedních i dalších oblastech ČR.

Použité zkratky

BS: bioindikační skupiny dle Boháče et al. (2007): R1 – reliktní, R2 – adaptabilní, E – eurytopní;
ČS: kategorie ohrožení dle Červeného seznamu ohrožených druhů ČR (Vávra et al. 2017) (Red List categories): CR – kriticky ohrožený (critically endangered), VU – zranitelný (vulnerable), NT – téměř ohrožený (near threatened); RV – regionálně významný druh;
jména kolegů a místa uložení sbírek: BaP – Petr Bauer (Prysk), BeS – Stanislav Benedikt (Plzeň), BIL – Lukáš Blažej (Varnsdorf), BrP – Petr Brůha (Ústí nad Labem), ČaL – Ladislav Čapek (Dolní Podluží), FeP – Petra Feiglová (Varnsdorf), HeJ – Jiří Hejduk (Chlumec u Přestanova), HeV – Vojtěch Hejduk (Chlumec u Přestanova), HIP – Peter Hlaváč (Praha), HoM – Miroslav Honců (Česká Lípa), HrL – Lubomír Hromádka (†), JaJ – Jiří Janák (Ústí nad Labem), KeZ – Zbyněk Kejval (Domažlice), KnOJ – Ota a Jarmila Knoblochovi (Hodkovice nad Mohelkou), KrP – Pavel Krásenský (Chomutov), KůA – Antonín Kůrka (Mladá Boleslav), KuS – Sergej A. Kurbatov (Russia, Bykovo), LuZ – Zdeněk Lust (Rožany u Šluknova), MaP – Petr Matúšových (Česká Kamenice), MiM – Miroslav Michalega (Ústí nad Labem), MoP – Pavel Moravec (Litoměřice), PiV – Václav Pižl (České Budějovice), ŘiR – Rudolf Říha (Rumburk), StJ – Jaromír Strojček (†), ŠiA – Adam Šíma (Praha), SNP – Správa Národního parku České Švýcarsko (Krásná Lípa), ŠtP – Petr Štourač (†), ŠvM – Martin Švarc (Liberec), TáI – Ivan Táborský (Most), TaK – Karel Tajovský (České Budějovice), TrM – Miloš Trýzna (Děčín), VMG – Vlastivědné muzeum a galerie (Česká Lípa), VoP – Pavel Vonička (Liberec), VyV – Václav Vysoký (Ústí nad Labem), ZvB – Bohdan Zvarič (Lovosice); česká jména dřevin: BO – borovice lesní, BK – buk, BŘ – bříza, DB – dub, JM – jilm, JS – jasan, LP – lípa, OL – olše lepkavá, OŘ – ořešák, OS – topol osika, SM – smrk, TP – topol, TŘ – třešň, VB – vrby (*Salix* spp., nejčastěji *S. caprea* L.), VJM – borovice vejmutovka;
metody sběru: CFT (combined flight trap) – kombinovaná nárazová past (plexi kříž) a žlutý trychtýř (obdobá YPT) instalovaná ve výšce 150 cm, FIT (flight interception trap) – nárazová/okení past, MT (Malaise trap) – Malaiseho nárazová past, PT (pitfall traps) – zemní pasti, SF (sifting) – prosev, SW (sweeping vegetation) – smyk vegetace, SWN (night sweeping vegetation) – noční smyk vegetace;
ostatní zkratky: NPP – národní přírodní památka, NPR – národní přírodní rezervace, PP – přírodní památka, PR – přírodní rezervace, VVN – trasa vedení vysokého napětí.

VÝSLEDKY

Přehled zjištěných druhů

Dasycerinae

Dasycerus sulcatus Brongniart, 1800 (obr. 13a)

BS: R2, RV

9: 6.III.2009, 1 ex., 6.IX.2001, 1 ex., 30.X.2001, 1 ex., SF, mechové porosty, MaP lgt., BIL et MaP det. et coll.; **16:** 13.V.2015, 1 ex., na opadu drobných větviček; **25:** 20.V.–2.VII.2006, PT, 1 ex., MoP et VoP lgt., MoP det. et coll.; **65:** 25.VI.–14./16.X.2008, PT, 1 ex., TaK et PiV lgt., KrP det., SNP coll.; **80:** 25.VI.–14./16.X.2008, PT, 1 ex., TaK et PiV lgt., KrP det., SNP coll., 28.VII.–6.X.2009, PT, 1 ex., TaK et PiV lgt., KrP det., SNP coll.; **102:** 1.–20.V.2006, PT, 1 ex., MoP et VoP lgt., MoP det. et coll.; **119:** 16.V.–14.VI.2018, PT, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **130:** 8.VI.2010, SF, vlhké listí u lesní tůně, více ex., KrP lgt., det. et coll., 11.IX.2010, SF, vlhké listí u lesní tůně, více ex., KrP lgt., det. et coll.; **181:** 28.VI.2019, SF, mechem obrostlý, trouchnivý kmen BŘ, 1 ex.; **182:** 30.VII.2019, SF, mechem obrostlý, trouchnivý kmen BŘ, 1 ex.

Obr. 10. Rezervace Arba v Srbské Kamenici, 2007. Biotop řady reliktních druhů brouků, včetně drabčika *Stenus kiesewetteri*.

Fig. 10. Arba Nature Reserve near Srbská Kamenice, 2007. Habitat of numerous relict beetle species, including the rove beetle *Stenus kiesewetteri*.

Obr. 11. Tůň v nivě potoka Ostrovská Bělá, 2006. Biotop řady reliktních druhů drabčičků.

Fig. 11. Pool in the floodplain of the Ostrovská Bělá stream. Habitat of numerous relict species of rove beetles.

Evropský druh hojnější na jihu svého areálu (Assing & Schülke 2012), v ČR po celém území. I přes zařazení do skupiny R2 je komentovaný Boháčem & Matějčkem (2003) jako eurytopní hygrofil žijící v mechu, pod listím a hníjícími kusy dřeva. Ze dvou známých nálezů z Křivoklátska (Januš 2016, Moravec & Rébl 2012) je jeden z oklepu suché jedlové větve v jedlové dubohabřině a druh je komentován jako vzácný indikátor původních listnatých a smíšených lesů pralesního charakteru. V ČR je dále recentně publikován z Karlovarska (Benedikt 2010) a Prahy (Boháč & Matějček 2003). V Horní Lužici je v pásmu pahorkatiny vzácný (Vogel 2013). Z Děčínska je uváděn z Růžovského vrchu Krásenským (2010). Pro obecně vzácný výskyt v ČR je hodnocen jako regionálně významný druh.

Pselaphinae

Batrisini

Batrisodes delaporti (Aubé, 1833) (obr. 13b)

BS: E, RV

20: 27.V.2014, torzo BO, *Lasius* sp., 1 ♂, 27.V.–22.VI.2014, PT, 1 ♂.

Areál výskytu tvoří Evropa kromě severních zemí, v ČR je znám z celého území. Lesní myrmekofil žijící ve starých dutých stromech, pod kůrou a v mechu u mravenců *Lasius brunneus* (Latreille, 1798). Recentně je z ČR publikován na řadě lokalit z Křivoklátska (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2012, 2014, 2016), Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006) a západních Čech (Šíma & Kejval 2013) z nárazových pastí, prosevů mechů a opadanky kolem stromů či z okolí hnízd *Lasius* sp. Ze sousedního Podkrušnohoří uvádí Krásenský (2002) nález z prosevu poblíž kolonie *L. brunneus*. Zde uvedený nález z Bělé u Děčína pochází z torza borovice v částečně zastíněné suti (viz obr. 3), kde byl druh v mraveništi pod kůrou syntopicky s *Batrisodes venustus* (Reichenbach, 1816), *Batrisus formicarius* Aubé, 1833 a velmi hojně (cca 20 ex.) také se *Scydmaenus perrisi* (Reitter, 1879) z podčeledi Scydmaeninae (det. ŠíA). V Horní Lužici není v nížinách vzácný (Vogel 2013). Ačkoliv je tento eurytopní druh potvrzen dosud z jediné lokality na Děčínsku, bude jistě mnohem rozšířenější. Jako fakultativní myrmekofil je považován za regionálně významný druh.

Batrisodes venustus (Reichenbach, 1816)

BS: E, RV

20: 27.V.2014, torzo BO, *Lasius* sp., 1 ex., 27.V.–22.VI.2014, PT, 2 ♂♂; 82: 27.V.–6.VI.2018, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; 130: 8.VI.2010, v pařezu s červenou hnilobou, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll.

Evropský druh v ČR známý z celého území. Lesní myrmekofil žijící především u mravenců rodu *Lasius*, případně také u rodu *Formica*. Z prosevů je z celé řady nálezů znám z Křivoklátska (Januš et al. 2018, Rébl 2010), Prahy (Boháč & Matějček 2003) a ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013). Zde uvedené nálezy pocházejí ve všech případech ze zachovalých lesních porostů. Z Podkrušnohoří uvádí dva nálezy Krásenský (2002), vždy s přítomností kolonie *L. brunneus*. Na Českolipsku byl sbírán ve více kusech pod kůrou na okraji mraveniště v trouchnivém pařezu smrku v relativně zastíněné části porostu v údolí Ploučnice (L. Blažej, nepubl. údaj). Výskyt v Bělé u Děčína viz *B. delaporti*. V Horní Lužici není v nížinách vzácný (Vogel 2013). Jako fakultativní myrmekofil je považován za regionálně významný druh.

Obr. 12. Zbytky osluněných stěn bývalé, částečně zatopené cihelny ve Varnsdorfu, 2007. Před zárůstem vegetací a v poslední fázi úplným zasypáním zde byly významné biotopy vzácného hmyzu včetně drabčika *Stenus incrassatus*.

Fig. 12. Remnants of sunlit walls of an abandoned, partially flooded brick factory in Varnsdorf, 2007. Formerly important locality of rare insects, including rove beetles *Stenus incrassatus*, later completely damaged (covered with clay).

Batrissus formicarius Aubé, 1833 (obr. 13c)

BS: R2, RV

20: 27.V.2014, torzo BO, *Lasius* sp., 2 ex.

Areál výskytu tvoří Evropa kromě severních zemí. Šíma & Kejval (2013) jej označují jako lokální druh nalézáný nejčastěji v hnízdech *Lasius brunneus* v přírodně bohatých, původních lesích a starých parcích teplých poloh. V noci se po povrchu kmenů pohybuje v proudech mravenců (P. Brůha, pers. comm.). Více nálezů je publikováno pouze ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013), jednotlivé nálezy recentně také z Křivoklátska (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2012, 2014, 2016, Rébl 2010) a z Prahy (Štourač 2012). Z Podkrušnohoří je zmíněna řada nálezů (Krásenský 2002), vždy s přítomností kolonie *L. brunneus* a druh je hodnocen jako faunisticky významný. V severních Čechách je známý také na sousedním Českolipsku (Blažej et al. 2016), vč. nálezu na okraji mraveniště pod kůrou javoru klenu v plně zastíněném porostu v chladném údolí Robečského potoka (L. Blažej, nepubl. údaj). Výskyt v Bělé u Děčína viz *B. delaporti*. Z Horní Lužice je z nížiny až pahorkatiny udáván jako vzácný (Vogel 2013). Ačkoliv je tento druh na Děčínsku znám pouze z jediného exempláře, bude jistě mnohem rozšířenější a díky skrytému způsobu života uniká pozornosti. Jako fakultativní myrmekofil je považován za regionálně významný druh.

Euplectini

Euplectus brunneus (Grimmer, 1841)

BS: E, RV

93: 12.–23.VI.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll.; **124:** 12.V.–12.VI.2019, MT, 1 ♀, 8.IX.2019, SF, shnilé seno, instalované v trouchnivém pařežu BK, 1 ♀, 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 2 ♂♂ 1 ♀, BIL et KnOJ lgt.

Evropský druh, o jehož bionomii není v dostupné literatuře příliš informací. Výskyt, podobně jako u příbuzných druhů rodu, bude mít vztah k lesním stanovištím a přítomnosti rozkládající se dřevní hmoty, kde žije jako xylodetrikolní kortikol. Z Broumovska pochází nález ze suťové bučiny (Hamet & Vanc 2016). Na Českolipsku byl prosetý u paty silně poškozeného dubu na okraji lesního porostu s reliktními druhy terikolních nosatců (L. Blažej, nepubl. údaj). I zde uvedený nález pochází ze stanoviště s rozkládajícími se plošnými smrkovými polomy na skalním výchozu. Z Horní Lužice jej Vogel (2013) neuvádí. Ačkoliv je druh udáván jako eurytopní, uvedené nálezy potvrzují spíš naopak vztah k zachovalým prostředím. Jelikož je z ČR recentně publikován minimálně a i na Děčínsku je znám dosud z jediné lokality, je považován za regionálně významný druh.

Euplectus decipiens Raffray, 1910

BS: R1, RV

124: 7.VIII.2019, 1 ♂, SF, 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 1 ♂, BIL et KnOJ lgt.

Areál výskytu tvoří severní a střední Evropa. Vogel (2013) jej popisuje jako xylodetrikola, kortikola a některé jednotlivé nálezy uvádí od mravenců rodu *Formica*, z hub a na mechem porostlém kmenu. Z ČR jsou autorům recentně známy pouze publikované jednotlivé nálezy ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013). Dle A. Šímy (in litt.) se jedná o typický druh bučin recentně chytaný ve středních Čechách, na Královéhradecku a v Beskydech. Z Horní Lužice je z pahorkatiny až hornatiny uváděn jako vzácný (Vogel 2013). Druh byl potvrzen na jediné lokalitě, ale bude jistě s využitím cílených prosevů zjištěn i v zachovalých lesních porostech širšího okolí. Vzhledem k jeho vzácnosti a také nedávnému zařazení do červeného seznamu jej lze považovat za regionálně významný druh.

Euplectus karstenii (Reichenbach, 1816)

BS: E

10: 22.X.2001, SF, trouch TP, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **17:** 6.VII.2019, SF, shnilý pařez BŘ s *Lasius* sp., 3 ♂♂ 2 ♀♀, BIL et FeP lgt.; **7.VIII.2019**, SF, shnilý pařez BŘ s *Lasius* sp. a s vloženým shnilým senem, 1 ♀; **60:** 30.III.2018, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll.; **93:** 23.VI.–7.VII.2018, FIT, 1 ♀, BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll.; **21.VII.–4.VIII.2018**, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll.; **162:** 22.IX.2019, SF, trouchnivé dřevo a mech, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **163:** 22.IX.2019, SF, trouchnivé dřevo a mech, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **165:** 24.VIII.2019, SF, shnilé deponie zahrádkářského odpadu, 2 ♂♂, 1.IX.2019, SF, shnilé deponie zahrádkářského odpadu, 1 ♀; **174:** 5.–11.VII.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll.; **181:** 28.VI.2019, SF, odumřelý kmen OS s částečně odlupující kůrou a *Lasius* sp., 1 ♂.

Evropský druh zasahující na Dálný východ a do severní Afriky. Lesní hygrofil žijící v hničícím dřevě, pod kůrou, v listí při patách stromů, často v blízkosti mravenců rodů *Formica* a *Lasius*. V ČR znám z celého území, recentně byl publikován z Broumovska (Hamet & Vanc 2016), Křivoklátska (Januš et al. 2018, Rébl 2010), Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006) a ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013) z prosevů, hnízd *Formica* sp. a z dutin. Z Podkrušnohoří zmiňuje tři nálezy Krásenský (2002), vždy s přítomností kolonie *L. brunneus*. Z Horní Lužice je jako kortikolní xylodetrikol nížin až hornatin uváděn jako

Obr. / Fig. 13. Vybrané druhy podčeledí Dasycerinae a Pselaphinae. Selected species of the subfamilies Dasycerinae and Pselaphinae. a – *Dasycerus sulcatus*; b – *Batrisodes delaporti*, samec / male; c – *Batrisus formicarius*, samice / female; d – *Euplectus piceus piceus*; e – *Bibloporus mayeti*, samice / female; f – *Trichonyx sulcicollis*, samice / female. Měřítko / Scale 0,5 mm.

hojný (Vogel 2013). Zde uvedený materiál pochází z niv potoků, z prosevů trouchu, kompostu a z nárazových pastí. Pod Břidličným vrchem byl nalezen ve větším množství a syntopicky s *E. nanus* (Reichenbach, 1816) v okolí trsu mycelií dřevokazných hub. S využitím cílených sběracích metod (např. prosev kompostů a nárazové pastí) by se na Děčínsku jistě potvrdil mnohem hojnější výskyt.

Euplectus mutator Fauvel, 1895

BS: R2, RV

124: 13.VII.2019, SF, pata vyvráceného trouchnivého kmene BŘ na kraji úvozové cesty, 1 ♂.

Z Evropy druh zasahuje na východní Sibiř a Dálný východ. V ČR se vyskytuje jednotlivě po celém území (A. Šíma, in litt.). Dle Vogela (2013) kortikolní xylo-detrikol s nálezy z mrtvého dřeva, ale také v porostech mechu a z vřesovišť. Z ČR je autorům známo pouze několik jednotlivých recentních údajů z nárazových pastí z Křivoklátska (Moravec & Rébl 2012, 2016) a z trouchnivé klády jeden nález z Prahy (Štourač 2012). V Horní Lužici není v nížinách až hornatinách vzácný (Vogel 2013). S minimem recentních nálezů v ČR jej lze považovat za regionálně významný druh.

Euplectus nanus (Reichenbach, 1816)

BS: E

6: 11.XI.2000, SF, kompost, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **10:** 18.V.2001, SF, trouch TP, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **13:** 7.X.2000, SF, trouch OŘ, 2 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **17:** 6.VII.2019, SF, shnilý pařez BŘ s *Lasius* sp., 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et FeP lgt.; **8.IX.2019**, SF, trouchnivý pařez JS s *Lasius* sp., 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **35:** 1.VII.2006, pod kůrou DB, 2 ♂♂; **60:** 30.III.2018, 2 ex., BrP lgt. et coll., ŠíA det.; **93:** 23.VI.–7.VII.2018, FIT, 1 ♀, BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; **117:** 4.VII.2014, 1 ♂; **124:** 18.V.–8.VI.2018, MT, 1 ♂; **12.V.2019**, SF, trouch BK, 1 ♀, 7.VIII.2019, 1 ♂ 1 ♀, 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 11 ♂♂ 14 ♀♀, BIL et KnOJ lgt.; **162:** 22.IX.2019, SF, trouchnivé dřevo a mech, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **176:** 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll. Areál výskytu tvoří Evropa po Kavkaz. Lesní hygrofil pronikající také do zahrad a polí, kde žije ve starém dřevě, pod kůrou stromů, v listí, kompostech apod. V ČR po celém území, uveden je ve většině recentních pracích (Bohác & Matějček 2003, Hamet & Vancel 2016, Januš et al. 2018, Matějček & Bohác 2010, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2006) z jehličnatých i listnatých lesních porostů, kde žije v trouchu, dutinách a pod kůrou stromů, známý je také z prosevů hnízd *Formica* sp. a *L. brunneus*. Šíma & Kejval (2013) uvádějí možnost společného výskytu s *E. karstenii*. Z Horní Lužice je jako kortikolní xylo-detrikol nížin až hornatin uváděn jako hojný (Vogel 2013). Nález na Pastýrské stěně v Děčíně pochází ze slunci exponovaného xerothermního stanoviště. Naopak pod Břidličným vrchem byl na plně zastíněném okraji lesa s *E. karstenii*. Výskyt na Děčínsku viz *E. karstenii*.

Euplectus piceus piceus Motschulsky, 1835 (obr. 13d)

BS: E

93: 12.–27.V.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; **124:** 12.V.2019, SF, trouch BK, 1 ♀, 6.VII.2019, SF, seno instalované v trouchnivém pařezu BK, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; 6.VII.–7.VIII.2019, MT, 1 ♀, 7.VIII.2019, 1 ♂, 7.VIII.–8.IX.2019, MT, 1 ♂; **130:** 2010, SF, hrabanka, KrP lgt., det. et coll.

Evropský druh zasahující na Dálný východ. Lesní hygrofil žijící hlavně v listnatých lesích, nivách toků, pronikající také do zahrad. Vykytuje se v odumřelém dřevě, opadu, pod kůrou, u mravenců a v kompostech. Recentně je publikován z Křivoklátska (Moravec & Rébl 2012, 2016, Rébl 2010), Prahy (Bohác & Matějček 2003, Štourač 2006) a ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013) z bučin a doubrav. Z Horní Lužice je z nížin až hornatin uváděn jako hojný

(Vogel 2013). I přes minimum nálezů na Děčínsku (oba ze zachovalých lesních porostů smrku a buku), zde bude jistě hojnější (viz. *E. karstenii*).

Euplectus punctatus Mulsant & Rey, 1861

BS: R2, RV

163: 4.IX.2019, SF, kůra a trouch ležící větve DB v zástínu porostu, 1 ♀.

Druh se kromě západní části vyskytuje v celé Evropě a zasahuje na východní Sibiř a Dálný východ. Stenotopní lesní hygrophil známý po celé ČR. Žije v trouchu, pod kůrou, v mechu a listí při patách stromů. Po jedné lokalitě je recentně publikován z Broumovska (Hamet & Vanc1 2016), Křivoklátska (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016) a Prahy (Boháč & Matějček 2003), dvě lokality v zámeckém parku a ve staré doubravě jsou uváděny ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013). Ze sousedních regionů pochází z Českolipska nález více jedinců z olšiny v inverzním údolí Robečského potoka i ze suchých vrbových torz při Ploučnici (L. Blažej, nepubl. údaje). Dle A. Šímy (in litt.) se v ČR nejedná o vzácný druh. Nacházen je v topolech spolu se saproxylickými brouky *Cucujus cinnaberinus* (Scopoli, 1763) či *Hololepta plana* (Sulzer, 1776), v zimě při patách borovic a pravidelně v okenních nárazových pastech. V Horní Lužici je uváděn jako vzácný xylodetrikol nížin až pahorkatin (Vogel 2013). S ohledem na minimum recentních nálezů v ČR i vzácný výskyt v sousední části Německa je zhodnocen jako regionálně významný druh.

Euplectus sanguineus Denny, 1825

BS: E

165: 24.VIII.2019, SF, shnilé deponie zahrádkářského odpadu, 2 ♂♂.

Evropský druh s výskytem na Kanárských ostrovech a Madeiře, zasahující na východ do Turecka, Libanonu a Izraele. Eurytopní hygrophil z ČR známý po celém území. Žije v hnijících rostlinných materiálech, kompostech, starších hnojích a shnilých balících sena na okrajích lesů, polí a luk, v zahradách i na rudéralech. Recentně je publikován z Broumovska (Hamet & Vanc1 2016), Křivoklátska (Rébl 2010), Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006) a ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013) v jednotlivých nálezech ze shnilého sena i z dubové dutiny. Ačkoliv je dosud ze sledovaného území znám pouze jediný údaj, prosevem kompostů by se jistě potvrdil na celé řadě dalších míst (viz. *E. karstenii*). Druh žije často syntopicky s *E. signatus* (Reichenbach, 1816) (cf. Šíma & Kejval 2013), který dosud nebyl ve sledované oblasti nalezen.

Trichonychini

Bibloporus bicolor bicolor (Denny, 1825)

BS: E

4: 24.X.2019, SF, bílý i červený trouch BŘ, 2 ♂♂ 1 ♀, BIL et BaP lgt.; **13:** 19.XI.2000, SF, trouch BŘ, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **59:** 10.VIII.2019, SF, suchá VB s *Lasius* sp., 1 ♂, BIL et FeP lgt.; **93:** 29.IV.–12.V.2018, FIT, 1 ♀, BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 27.V.–6.VI.2018, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 21.VII.–4.VIII.2018, FIT, 1 ♀, BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; **103:** 13.IX.2019, SF, suché trouchnivé pařezy BŘ na vrcholových sutích sz. svahu, 2 ♂♂, BIL et FeP lgt.; **124:** 6.VII.–7.VIII.2019, MT, 1 ♂, 7.VIII.2019, SF, suchý trouch TR a BO na úpatí kopce, 2 ♂♂, 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 1 ♂, BIL et KnOJ lgt.; **163:** 4.IX.2019, SF, kůra a trouch ležící větve DB v zástínu porostu, 1 ♂; **175:** 6.–14.VI.2002, CFT, 1 ♂, MoP lgt. et coll., HIP det.; **176:** 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., kóta 623,4m, 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll.

Areál výskytu tvoří Evropa až Dálný východ. V ČR je znám z celého území. Lesní druh žijící ve vlhkém dřevě, pod kůrou a v mechu. Recentně je z ČR publikován z Broumovska (Hamet & Vancil 2016), Křivoklátska (Moravec & Rébl 2014, 2016, Rébl 2010), Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006) a západních Čech (Šíma & Kejval 2013) z inverzních roklí s porosty smrku, podmáčených olšin i suťových bučin. V Horní Lužici není v nížinách až hornatinách vzácný (Vogel 2013). Řada zde uvedených nálezů pochází z nárazových pastí. Výskyt na Děčínsku bude jistě mnohem širší (cf. *E. karstenii*).

Bibloporus mayeti Guillebeau, 1888 (obr. 13e)

BS: R2, RV

98: 1.VII.2006, 1 ♀.

Areál výskytu tvoří Evropa kromě severních zemí. Dle A. Šímy (in litt.) se jedná o druh kvalitních prosluněných lesů teplejších regionů. Ze západních Čech je jediný nález ze starší doubravy (Šíma & Kejval 2013). Na Křivoklátsku z oklepu, prosevu, pod kůrou a v korunových nárazových pastech pouze na dvou lokalitách a druh hodnocen jako významný (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010). Z Prahy je několik nálezů publikováno Štouračem (2006). Znám je dále z Berounska, Nymburska a jižní Moravy (A. Šíma, in litt.). Zde uvedený údaj je z jižního suťového svahu silně xerothermního charakteru, kde individuální sběr probíhal pod kůrou uschlých torz listnatých dřevin. Z Horní Lužice není uváděn (Vogel 2013). Jelikož z ČR pochází minimum údajů, považujeme jej na Děčínsku za regionálně významný druh.

Bibloporus minutus Raffray, 1914

BS: R2

4: 24.X.2019, SF, bílý i červený trouch BŘ, 1 ♂, BIL et BaP lgt.; 17: 7.VIII.2019, SF, mokré trouchnivé větve TR, 2 ♂♂; 59: 10.VIII.2019, SF, suchá VB s *Lasius* sp., 1 ♂, BIL et FeP lgt.; 93: 7.–21.VII.2018, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; 98: 1.VII.2006, 1 ♀, ŠíA det.; 103: 13.IX.2019, SF, suché trouchnivé pařezy BŘ na vrcholových sutiích sz. svahu, 1 ♂, BIL et FeP lgt.; 124: 14.VII.–26.VIII.2018, MT, 1 ♀, ŠíA det., 12.V.–12.VI.2019, MT, 1 ♂, 6.VII.2019, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; 7.VIII.2019, SF, trouchnivá větev JŘ na vrcholu a bílý trouch BŘ s *Lasius* sp. na úpatí kopce, 2 ♂♂; 163: 4.IX.2019, SF, kůra a trouch ležící větve DB v zástinu porostu, 7 ♂♂; 181: 28.VI.2019, SF, odumřelý kmen OS s částečně odlupující se kůrou a *Lasius* sp., 6 ♂♂ 11 ♀♀; 182: 30.VII.2019, SF, mechem porostlý, trouchnivý kmen BŘ, 1 ♂.

Druh žije kromě Iberského poloostrova v celé Evropě až po Dálný východ. Recentně byl publikován z ČR jednotlivě z Křivoklátska (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2012, 2016) a ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013). Nacházen je v prosevech u pat a pod kůrou listnatých stromů (duby, buky). Zde uvedené údaje pochází ze zachovalých lesních porostů. Z Horní Lužice je z nížin až hornatiny uváděn jako hojný (Vogel 2013). Ačkoliv z ČR existuje minimum nálezů, bude druh jistě více rozšířený (cf. *E. karstenii*).

Plectophloeus fischeri (Aubé, 1833)

BS: E

3: 23.VI.–17.VII.2017, MT, 1 ex., ŠíA det.; 6: 1.VI.1999, v plesnivém papíru, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; 8: 20.VII.2003, SF, trouch BK, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; 35: 1.VII.2006, pod kůrou DB, 2 ♂♂; 57: 5.–11.VII.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll.; 82: 6.–12.VI.2018, FIT, 2 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 21.VII.–4.VIII.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; 93: 12.–27.V.2018, FIT, 3 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 6.–12.VI.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 12.–23.VI.2018, FIT, 4 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 23.VI.–7.VII.2018, FIT, 4 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 21.VII.–4.VIII.2018, FIT, 2 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; 98: 1.VII.2006, 2 ♂♂; 124: 18.V.–8.VI.2018, 25 ♂♂, 14.VII.–26.VIII.2018, MT, 3 ex., ŠíA det., 12.V.2019, SF, trouch BK, 1 ♂, 12.V.–12.VI.2019, MT, 8 ♂♂, 12.VI.–6.VII.2019, MT, 3 ♂♂, 13.VII.2019, SF, kůra a trouch suchého kmene BŘ, 1 ♂, SF, vlhký trouchnivý pařez BK, 1 ♂, 8.IX.2019,

SF, shnilé seno, instalované v trouchnivém pařezu BK, 1 ♂ 1 ♀, SF, mechem porostlý, trouchnivý kmen BŘ, 1 ♂ 1 ♀, SF, trouch BK na úpatí kopce, 1 ♀, 27.IX.2019, SF, mech, trouchnivé pařezy a detrit na východní otevřené suti, 3 ♂♂ 3 ♀♀, 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 1 ♂ 4 ♀♀, BIL et KnOJ lgt.; **130**: 2010, v pařezu s červenou hnilobou, KrP lgt., det. et coll.; **131**: 24.IX.2004, pod kůrou LP, 1 ♂; **137**: 6.VI.2000, 1 ex., MoP lgt. et coll.; **138**: 30.IV.2019, SF, mech a detrit v suti, 1 ♂ 2 ♀♀; **176**: kóta 624,7m, 21.–28.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll.; **177**: 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll.

Evropský druh. I přes zařazení mezi eurytopní druhy jej Boháč & Matějček (2003) označují jako stenotopního lesního hygrofila. Žije v rozkládající se dřevní hmotě, v listí a mechu u pat stromů i v kompostech. Druh je uváděn ve většině recentních faunistických prací z prosevů dřevěného detritu či nárazových pastí (Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancel 2016, Januš 2016, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2012). I na Děčínsku je řada údajů z různých typů nárazových pastí, např. v roce 2018 bylo Malaiseho pastí na přelomu května a června na Středním vrchu v Prysku zachyceno téměř 30 jedinců pouze samčího pohlaví. Z Horní Lužice je z nížin až hornatin uváděn jako hojný (Vogel 2013).

Plectophloeus nitidus (Fairmaire, 1858)

BS: R2, RV

124: 7.VIII.2019, 1 ♂.

Evropský druh zasahující do Turecka a Íránu. Dle Vogela (2013) kortikolní xylo-detrikol. Recentně z ČR uváděn jednotlivě z prosevů dutiny a ve starších doubravách z Křivoklátska (Moravec & Rébl 2014, 2016) a západních Čech (Šíma & Kejval 2013). V Horní Lužici není v nížinách vzácný (Vogel 2013). Dosavadní nález je z bezprostředního okolí Děčína, viz *E. decipiens*. S minimem recentních nálezů v ČR jej lze považovat za regionálně významný druh.

Trichonyx sulcicollis (Reichenbach, 1816) (obr. 13f)

BS: R2, ČS: NT

7: 23.IV.2002, SF, trouch DB, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **8**: 19.V.2005, SF, trouch JM, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.

Areál výskytu tvoří Evropa bez Iberského poloostrova. Stenotopní lesní druh listnatých i smíšených lesů. Žije v mrtvém dřevě, pod kůrou stromů, v listí při patách stromů a v blízkosti mravenců. V ČR znám z celého území. Boháč & Matějček (2003) citují několik starších nálezů z Prahy a Štourač (2006) jej zde recentně potvrzuje. Šíma & Kejval (2013) uvádí dva nálezy ze západních Čech a vztah k zachovalejším lesům a časté společnosti mravenců *Lasius brunneus*. Blažej et al. (2016a) uvádějí ze sousedního Českolipska jeden exemplář ze zemních pastí u pat stromů ve staré jírovcové aleji. Z Křivoklátska pochází několik nálezů z prosevů trouchu a od paty dubů nebo z nárazových pastí v bučinách (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010). V Horní Lužici není od nížin do hornatiny vzácný (Vogel 2013). Saproxylický fakultativní myrmekofil, jeden z nejvýznamnějších hmatavců Děčína.

Trimium brevicorne (Reichenbach, 1816)

BS: R2

93: 12.–27.V.2018, FIT, 2 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 27.V.–6.VI.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 23.VI.–7.VII.2018, FIT, 2 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll., 15.VIII.–9.IX.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠíA det., BrP coll.; **103**: 13.IX.2019, 3 ♀♀, SF, houbami a mechem porostlé odumřelé kmeny BŘ a VB na s. úpatí, BIL et FeP lgt.; **124**: 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 3 ♂♂ 1 ♀, BIL et KnOJ lgt.

Evropský druh, v ČR rozšířený po celém území. I přes jeho zařazení mezi relikty 2. řádu jej označují Boháč & Matějček (2003) jako eurytopního lesního hygrofila, který žije ve vlhkém

listí, mechu, v blízkosti mravenců rodu *Formica* a *Lasius* či v kompostech. Recentně je publikován z Broumovska (Hamet & Vanc1 2016), Karlovarska (Benedikt 2010), Křivoklátska (Januš et al. 2018, Rébl 2010), Prahy (Boháč & Matějčíek 2003, Štourač 2006) a jako hojný druh ze západních Čech (Benedikt 2011, Šíma & Kejval 2013). V Horní Lužici od nížin po hornatiny hojný druh (Vogel 2013). Většina zde uvedených nálezů pochází z teplotně inverzního údolí nivy řeky Kamenice, kde byla past (FIT) instalována při ležícím bukovém torzu na okraji svažitého, smíšeného až jehličnatého lesa. Na Děčínsku se bude druh vyskytovat jistě na řadě dalších míst a uniká dosud pozornosti.

Brachyglutini

Brachygluta fossulata (Reichenbach, 1816)

BS: E

9: 27.X.2001, SF, 1 ex., MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **59:** 11.V.2004, 5 ex., 6.VI.2019, SF, zrašelinělá louka, 1 ♂ 2 ♀♀; **74:** 4.V.2004, 1 ♀; **87:** 27.V.2004, 3 ♂♂; **89:** 24.III.2005, 2 ♂♂, 1.IV.2006, 3 ex., KrP det., SNP coll.; **97:** 20.V.–2.VII.2006, PT, 1 ex., MoP et VoP lgt., MoP coll.; **106:** 8.IV.2006, 6 ex., LuZ lgt. et coll.; **131:** 17.III.2004, 12 ex., 19.III.2005, 1 ♀, 25.III.2005, 1 ♂ 5 ♀♀, BIL et LuZ lgt. et coll.; **137:** 30.VI.1995, SF, 5 ex., MoP lgt. et coll., KuS det., 21.X.1995, SF, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; **143:** 3.IV.1999, 2 ex., LuZ lgt. et coll., 27.III.2005, 4 ex., LuZ lgt. et coll., 15.IV.2006, 4 ex., LuZ lgt. et coll.; **144:** 12.X.1999, 1 ♂; **146:** 26.VI.1993, 1 ex., LuZ lgt. et coll., 3.V.2003, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; **147:** 15.V.1999, 1 ex., LuZ lgt. et coll., 2.IV.2005, 2 ex., LuZ lgt. et coll.; **163:** 5.II.2004, 1 ♂; **168:** 17.II.2004, 2 ex.; **170:** 10.VI.2004, 1 ♂ 2 ♀♀; **171:** 5.VI.2004, 1 ♀, BIL, MoP et VoP lgt.; **172:** 10.V.2005, 3 ♂♂, BIL et HeJ lgt.; **174:** 29.V.–6.VI.2002, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; **175:** 7.–14.VIII.2001, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; **176:** kóta 624,7 m, 29.V.–6.VI.2002, PT, 6 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; **179:** 29.V.–6.VI.2002, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; **181:** 14.–16.VI.2019, zastíněný porost *Carex* sp. a *Juncus* sp., 1 ♂, SWN, porost *Carex* sp., 1 ♀.

Evropský druh zasahující po Sibiř, v ČR po celém území. Hygrofil podmáčených lesních i lučních stanovišť. Hojně uváděn ve všech recentních publikacích z ČR (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějčíek 2003, Hamet & Vanc1 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2006), v Horní Lužici (Vogel 2013) a hojný je také na celém Děčínsku.

Brachygluta xanthoptera (Reichenbach, 1816) (obr. 14a)

BS: R1, ČS: CR

150: 7.VII.1984, 4 ex., MoP lgt. et coll., KuS det.

Evropský druh zasahující po Turecko a Kypr. Z ČR jsou autorům známy pouze historické údaje z Prahy citované Boháčem & Matějčíekem (2003), kteří jej označují jako hygrofila mokřadů s výskytem pod listím, v detritu a trsech trav. Dle A. Šímy (in litt.) je druh recentně znám z jižní Moravy a Moravskoslezských Beskyd. Podle současných poznatků jde o ripikolní druh nezastíněných štěrkopísků. Uvedený nález potvrzuje i možnost osídlení druhotného prostředí zatopeného lomu. Nejvýznamnější hmatavec Děčínska s velkým potenciálem výskytu také na náplavech řeky Labe.

Fagniezia impressa (Panzer, 1803) (obr. 14b)

BS: R2

59: 10.VIII.2019, SF, *Sphagnum* spp. a *Carex* spp., 1 ♂ 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **131:** 17.III.2004, 1 ♂, 4.IV.2004, 2 ex., 19.III.2005, 1 ♀, 25.III.2005, 2 ♀♀, BIL et LuZ lgt., 31.III.2005, 4 ex., BIL et ŠvM lgt., BIL et LuZ coll.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀; **142:** 13.V.2006, 1 ♂; **181:** 26.IV.2019, 1 ♂ 1 ♀, 14.–16.VI.2019, SW, litorál rybníků s *Carex* sp. a *Juncus* sp., 1 ♂ 3 ♀♀, SWN, porosty na hrázi rybníků, 1 ♂ 4 ♀♀.

Obr. / Fig. 14. Vybrané druhy podčeledi Pselaphinae. Selected species of the subfamily Pselaphinae. a – *Brachygluta xanthoptera*; b – *Fagniezia impressa*, samec / male; c – *Reichenbachia juncorum*, samice / female; d – *Bryaxis clavicornis*, samec / male, forma / form *gracilipes*; e – dtto, forma / form *inflatipes*; f – *Pselaphaulax dresdensis*, samec / male. Měřítka / Scale 0,5 mm.

Evropský druh, v ČR běžný po celém území (A. Šíma, in litt.). Stenotopní hygrophil žijící na mokřadech. V noci může létat na světlo (cf. Moravec & Rébl 2016). Recentně z ČR publikován z Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010), z Křivoklátska z přechodových slatinných luk a bažin a z ostřícovo-rašelinikového společenstva (Januš 2016, Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010) a ze západních Čech (Šíma & Kejval 2013). V Horní Lužici je hojný od nížin po pahorkatiny (Vogel 2013). Na Děčínsku potvrzen na celém území na zachovalých mokřadech (zrašelinělých luk a rákosin).

Reichenbachia juncorum (Leach, 1817) (obr. 14c)

BS: E, RV

59: 6.VI.2019, SF, zrašelinělá louka, 1 ♂ 1 ♀; **62:** 12.V.2004, 1 ♂, TrM lgt., SNP coll.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀, 29.VII.2011, 2 ex., KrP lgt., det. et coll.; **135:** 15.VIII.2007, 1 ♀.

Evropský druh zasahující do severní Afriky, v ČR rozšířený po celém území. Dle A. Šímy (in litt.) bývá nejčastěji nacházen na zachovalejších mokřadech a rašelinistích středních poloh. I přes jeho bioindikační zařazení mezi druhy skupiny E jej označují Boháč & Matějčíček (2003) jako stenotopního hygrophila mokřadů, břehů vod, toků a rašeliníšť. Několik nálezů je uváděno z Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2006). Z Křivoklátska (Januš 2016, Januš et al. 2018, Rébl 2010) a západních Čech (Benedikt 2011, Kejval et al. 2008, Šíma & Kejval 2013) pochází řada nálezů z břehových porostů, rašeliníku, ostřic i podmáčených olšin a výskyt v ČR je komentován jako lokální. Z nejzápadnější části Krušných hor druh z rašeliných biotopů uvádí Krásenský (2017). V Horní Lužici není vzácný hlavně v nížinách a pahorkatinách (Vogel 2013). Jelikož o druhu obecně z ČR pochází minimum údajů, navíc zde uvedené nálezy jsou ze zachovalých zrašelinělých luk, hodnotí jej autoři na Děčínsku jako regionálně významný.

Rybaxis laminata (Motschulsky, 1836)

BS: E

59: 10.VI.2004, 1 ♂; **131:** 17.III.2004, 1 ♂, 31.III.2005, 2 ♂♂, BIL et ŠvM lgt., BIL et LuZ coll.; **171:** 5.VI.2004, 3 ♂♂, BIL, MoP et VoP lgt.; **181:** 14.–16.VI.2019, SW, vegetace na hrázi, 1 ♂.

Areál výskytu tvoří Evropa a severní Afrika (Boháč & Matějčíček 2003). Vzhledem k výrazným rozlišovacím znakům na samčím pohlaví se přikláníme k platnosti tohoto taxonu (cf. Šíma & Kejval 2013, resp. Hansen et al. 1999, Ødegaard 2001). Materiál samičího pohlaví je uveden odděleně. Jelikož se druh vyskytuje prakticky na totožných biotopech a často společně s *R. longicornis* (Leach, 1817), jsou převzaty stanovištní nároky a bioindikační zařazení od tohoto druhu. S ohledem na uvedený nález samičího pohlaví v centru České Kamenice může naletovat na světelný zdroj. Šíma & Kejval (2013) jej komentují jako hojný druh mokřadů, ale uvádějí ze západních Čech pouze jeden nález. Z Prahy jsou Boháčem & Matějčíčkem (2003) uvedeny dva nálezy. Další současné nálezy z ČR autorům nejsou známy, ale dle A. Šímy (in litt.) se jedná o běžný druh. V Horní Lužici není vzácný, hlavně v nížinách a pahorkatinách. Vzhledem k omezenému množství materiálu není dosud možné na Děčínsku a Šluknovsku výskyt vyhodnotit.

Rybaxis longicornis (Leach, 1817)

BS: E

131: 17.III.2004, 1 ♂, 31.III.2005, 2 ♂♂, BIL et ŠvM lgt.; **171:** 5.VI.2004, 2 ♂♂, BIL, MoP et VoP lgt.

Evropský druh zasahující do severní Afriky a na východní Sibiř, v ČR po celém území. I přes jeho bioindikační zařazení mezi druhy skupiny E jej označují Boháč & Matějčíček (2003)

jako stenotopního hygrofila bažin, břehů vod a podmáčených luk. Vzhledem k problematice určování samičího pohlaví uvádíme tento materiál odděleně (viz *R. laminata*). Z Křivoklátska pouze Moravec & Rébl (2016) uvádějí determinaci dle potřebného samčího pohlaví, Januš (2016) již pouze dle samice. Boháč & Matějček (2003) uvádějí z Prahy jednotlivé údaje a také ze západních Čech pochází pouze jediný údaj (Šíma & Kejval 2013). Další současně nálezy z ČR autorům nejsou známy, ale dle A. Šímy (in litt.) se jedná o běžný druh. Z Horní Lužice je uváděn hojně od nížin po hornatinu (Vogel 2013). Vzhledem k omezenému množství materiálu není dosud možné na Děčínsku a Šluknovsku výskyt vyhodnotit.

Rybaxis laminata / *R. longicornis* – vše samice, viz výše

6: 10.VIII.2015, UV light, 1 ♀, MaP lgt., ŠíA det. et coll.; **59:** 10.VI.2004, 1 ♀, 6.VI.2019, porost *Sphagnum* sp., 1 ♀, 10.VIII.2019, SF, *Sphagnum* spp. a *Carex* spp., 3 ♀♀, BIL et FeP lgt.; **131:** 17.III.2004, 1 ♀, 4.IV.2004, 1 ♀, 25.III.2005, 2 ♀♀, BIL et LuZ lgt.; **133:** 16.V.2007, 1 ♀, ŠíA det.; **142:** 13.V.2006, 1 ♀; **171:** 5.VI.2004, 1 ♀, BIL, MoP et VoP lgt.; **181:** 14.–16.VI.2019, SW, vegetace na hrázi, 1 ♀, SWN, vegetace na hrázi, 1 ♀;

Bythinini

Bryaxis bulbifer (Reichenbach, 1816)

BS: E

59: 11.V.2004, 3 ♂♂ 1 ♀, 25.III.2005, 1 ♀, 6.VI.2019, SF, zrašelinělá louka, 6 ♂♂ 16 ♀♀, 10.VIII.2019, SF, *Sphagnum* spp. a *Carex* spp., 8 ♂♂ 8 ♀♀, BIL et FeP lgt.; **106:** 8.IV.2006, 2 ex., LuZ lgt. et coll.; **131:** 17.III.2004, 8 ex., BIL et LuZ lgt. et coll., 3.IV.2004, 10 ex., 4.IV.2004, 1 ♀, 19.III.2005, 3 ♀♀, 25.III.2005, 52 ex., BIL et LuZ lgt. et coll.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀; **137:** 2.VI.1992, SF, 2 ex., MoP lgt. et coll., HIP det., 21.X.1995, SF, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; **142:** 13.V.2006, 2 ex.; **166:** 3.IV.2005, 1 ♂; **181:** 14.–16.VI.2019, zastíněné porosty *Carex* sp. a *Juncus* sp., 1 ♀.

Evropský druh zasahující až na Sibiř. Hygrofil bažin a břehů vod známý po celé ČR včetně sušších biotopů. V ČR hojný druh (Šíma & Kejval 2013), který může v noci létat na světelný zdroj (cf. Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016). Uváděn je ve většině faunistických prací v ČR z lesních i nelesních biotopů (Benedikt 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancil 2016, Matějček & Boháč 2010, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2006). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013), stejně jako na Děčínsku.

Bryaxis clavicornis (Panzer, 1805) (Obr. 14d, e)

BS: R2, RV

34: 29.V.2012, 1 ex., MoP lgt. et coll.

Areál výskytu tvoří střední a jv. Evropa. Stenotopní hygrophil podmáčených lesů, odkud pochází také zde uvedený nález. Jelikož je na Děčínsku potvrzen z jediné lokality a také v ČR je pouze ojedinělým druhem (cf. Boháč & Matějček 2003, Moravec & Rébl 2016, Šíma & Kejval 2013), hodnotí jej autoři jako regionálně významný druh. V Horní Lužici není uváděn (Vogel 2013).

Bryaxis nodicornis (Aubé, 1833)

BS: E

103: 13.IX.2019, SF, mech a detrit na vrcholové suti na j. svahu, 3 ♀♀, BIL et FeP lgt.; **117:** 27.V.–22.VI.2014, PT, 1 ♂, VMG coll.; **124:** 18.V.–8.VI.2018, MT, 2 ♂♂, 12.V.–12.VI.2019, MT, 2 ♂♂, PT, 1 ♀, 6.VII.–7.VIII.2019, MT, 1 ♂, BIL et FeP lgt.; **130:** 20.VI.2004, 1 ♀; **138:** 30.IV.2019, SF, mech a detrit v suti, 1 ♂.

Areál výskytu tvoří střední, jižní a východní Evropa. Primárně hygrophilní lesní druh pronikající i do sušších biotopů, včetně sutí a skalních výchozů, což odpovídá všem zde uvedeným

nálezům. V ČR je uváděn jako hojný ve většině recentních prací (Benedikt 2010, Boháč & Matějčíček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2012, 2014, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2006). V Horní Lužici je vzácně uváděn z pahorkatin až hornatin (Vogel 2013). Na Děčínsku nacházen jednotlivě, nicméně pravidelně byl přítomen v Malaiseho pastí v suťovém lese v Prysku. Dosud není potvrzen na Šluknovsku, kde se dá výskyt předpokládat, zvláště s využitím nárazových pastí.

Bryaxis puncticollis (Denny, 1825)

BS: E

3: 23.VI.–13.VII.2017, PT, 1 ex., ŠiA det.; **9:** 6.III.2009, SF, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **38:** 9.IX.2005, 1 ex., ŠiA det.; **59:** 10.VIII.2019, SF, *Sphagnum* spp. a *Carex* spp., 1 ♀ (f. *inflatipes*), BIL et FeP lgt.; **83:** 25.V.–12.VI.2018, PT, 1 ♂ (f. *inflatipes*); **103:** 13.IX.2019, SF, houbami a mechem porostlé odumřelé kmeny BŘ a VB na s. úpatí, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **111:** 12.V.2019, SF, porosty *Sphagnum* sp. a *Carex* sp., 1 ♂ (f. *inflatipes*) 1 ♀; **124:** 13.VII.2019, SF, vlhký trouchivý pařez BK, 1 ♀; **130:** 2010, SF, hrabanka u lesní tůně, KrP lgt., det. et coll.; **156:** 4.VIII.–27.V.2014, PT, 1 ♀; **163:** 22.IX.2019, SF, trouchivé dřevo a mech, 1 ♀, BIL et FeP lgt.

Evropský druh, v ČR známý po celém území. Hygrofil lesů i mokřadů a rašelinišť. Druh je v ČR uveden ve většině faunistických pracích (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějčíček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013) a také v Horní Lužici (Vogel 2013) je hojný. Zde uvedené nálezy z Bynovce a Krahujčího dolu pochází z vřesovišť. V Labských pískovcích nalezen po celém území a pravděpodobně bude také na Šluknovsku.

Bythinus burrellii Denny, 1825

BS: E

9: 30.X.2001, SF, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **78:** 14.VII.1999, *Lasius* sp., 1 ♂ (f. *ornaticornis*), 16.VII.1999, *Lasius* sp., 1 ♂ (f. *ornaticornis*); **89:** 24.III.2005, 4 ♂♂ (f. *ornaticornis*); **124:** 6.VII.–7.VIII.2019, MT, 1 ♂ (f. *ornaticornis*), BIL et FeP lgt., 7.VIII.–8.IX.2019, MT, 1 ♂ (f. *ornaticornis*); **174:** 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.

Areál výskytu tvoří střední a severní Evropa, v ČR hojně po celém území. Hygrofil lesů a luk, pronikající také do zahrad. Druh je v ČR uveden ve většině faunistických prací (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějčíček 2003, Januš 2016, Januš et al. 2018, Hamet & Vancl 2016, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2006). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013). Opakovaný nález ze Chřibské (lok. č. 78) na spodní straně kamene u mravenců rodu *Lasius* by mohl doplnit bionomii o fakultativní myrmekofilní vazbu. Uvedené nálezy pocházejí především z Labských pískovců a nejbližšího okolí, nicméně výskyt je předpokládán mnohem širší.

Tychini

Tychus niger (Paykull, 1800)

BS: E

9: 6.III.2009, SF, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll., 17.X.2001, SF, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **18:** 29.V.2012, 1 ex., MoP lgt. et coll.; **26:** 3.V.2006, 2 ex., MoP lgt. et coll., 3.–20.V.2006, PT, 1 ex., MoP et VoP lgt., MoP coll.; **37:** 23.IV.2004, 1 ♂; **38:** 6.IV.2005, 1 ♂; **93:** 29.IV.–12.V.2018, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll., 12.–27.V.2018, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll., 15.VIII.–9.IX.2018, FIT, 1 ♀, BrP et MiM lgt., ŠiA

det., BrP coll., 9.IX.–15.XI.2018, FIT, 1 ♂ 2 ♀♀, BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll.; **115**: 5.IX.2005, 1 ♀; **116**: 13.IX.2005, 2 ♀♀; **137**: 21.X.1995, SF, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.

Evropský druh zasahující na Kavkaz a do Turecka. Lesní hygrofil, v ČR známý po celém zemi. Více recentních nálezů pochází ze západních Čech (ŠiMa & Kejval 2013), z Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Křivoklátska (Rébl 2010) a Prahy (Boháč & Matějčík 2003, Štourač 2012). Nacházen je jednotlivě v doubravách i ve vrcholových smrčínách, z prosevů pod vrbami i olšemi, příp. nalétá na světlo. V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013). V Labských pískovcích potvrzen po celém území v lesních mokřadech, nivách řek (včetně Labe) i chladných údolí (viz lok. č. 93 – opakovaně v nárazové pasti). Výskyt je předpokládán také na Šluknovsku.

Pselaphini

Pselaphaulax dresdensis (Herbst, 1791) (obr. 14f)

BS: R2, ČS: NT

131: 17.III.2004, 1 ♂.

Areál výskytu tvoří kromě západní části celá Evropa až po Sibiř. Stenotopní hygrofil zachovalých mokřadů, vzácně rozšířený po celé ČR, nejčastěji na zrašelinělých biotopech. V případě zde uvedeného nálezu po jarních oblevách u Velkého rybníka (viz metodika) bude jeho pravděpodobným biotopem okolní zrašelinělá louka či litorální zóna. Z ČR jsou autorům známy pouze dva recentní nálezy v západních Čechách (ŠiMa & Kejval 2013). V Horní Lužici není v pásmu nížin vzácný, je považován za tyrfofila (Vogel 2013). Na Šluknovsku je nejvýznamnějším hmatavcem s pravděpodobným výskytem také v sousedních regionech.

Pselaphus heisei Herbst, 1791

BS: E

29: 10.X.2004, 1 ex., MoP lgt. et coll.; **59**: 6.VI.2019, SF, zrašelinělá louka, 3 ♂♂ 4 ♀♀, 10.VIII.2019, SF, porosty *Sphagnum* spp. a *Carex* spp., 1 ♀, BIL et FeP lgt., BIL det.; **61**: 10.VI.2000, 1 ex., TrM lgt., BIL det., SNP coll.; **82**: 29.IV.2018, 1 ex., MiM lgt. et coll., ŠiA det.; **84**: 23.VI.–13.VII.2017, PT, 1 ex., ŠiA det., 2.–21.VIII.2017, PT, 1 ex., ŠiA det.; **89**: 24.III.2005, 2 ♀♀; **86**: 14/16.X.2008–24.VI.2009, 1 ex., PT, TaK & PiV lgt., KrP det., SNP coll.; **91**: 6.X.2010–29.VI.2011, 1 ex., PT, TaK & PiV lgt., KrP det., SNP coll.; **92**: 6.X.2010–29.VI.2011, 1 ex., PT, TaK & PiV lgt., KrP det., SNP coll.; **111**: 12.V.2019, SF, porosty *Sphagnum* sp. a *Carex* sp., 1 ♂ 1 ♀; **124**: 27.IX.2019, SF, mech a trouchnivé pařezy na částečně zastíněné jz. suti, 1 ♂; **130**: 2010, SF, KrP lgt., det. et coll.; **131**: 17.III.2004, 1 ♂, 25.III.2005, 5 ex., BIL et LuZ lgt., 31.III.2005, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et ŠvM lgt.; **132**: 24.IX.2005, 1 ♂, 2011, KrP lgt., det. et coll.; **135**: 25.III.2007, 12 ex., KrP det., SNP coll., 26.VII.2007, 1 ♀, 15.VIII.2007, 1 ♂ 1 ♀; **156**: 8.–27.V.2014, 1 ex., PT, KrP det., 27.V.–22.VI.2014, 1 ex., PT, KrP det.; **170**: 10.VI.2004, 2 ex.

Evropský druh zasahující až na Sibiř. Hygrofil známý hojně po celém území ČR, nejčastěji v porostech mechu na mokřadech i v lesích (Benedikt 2011, Boháč & Matějčík 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Rébl 2010, ŠiMa & Kejval 2013). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013) a stejně tak na celém Děčínsku včetně chladných inverzních roklí Českého Švýcarska.

Tyrini

Tyrus mucronatus mucronatus (Panzer, 1803)

BS: R2

3: 30.IX.2004, 1 ♂; **8**: 28.III.1999, pod kůrou VJM, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll., 3.IV.1999, pod kůrou SM, 4 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll., 13.VII.2002, pod kůrou BO, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **10**: 16.X.2000, pod kůrou BO, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll., 23.IV.2002, SF, trouch TP, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll., 19.VI.2002, pod kůrou SM, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **13**: 1.X.2005, pod kůrou BO, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **20**:

27.V.2014, 1 ♀; **29**: 4.VII.2004, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **31**: 6.IV.2005, 1 ♀; **35**: 1.VII.2006, pod kůrou DB, 3 ♂♂ 1 ♀; **38**: 13.V.2004, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **39**: 8.IV.2004, 1 ♀; **43**: 2.IV.1999, 2 ex., LuZ lgt. et coll.; **78**: 2.IV.1999, 2 ex., 2.XI.1999, 1 ♀, 21.IV.2000, 1 ♀, 6.VII.2000, 2 ex., 8.VII.2001, 1 ♀; **82**: 27.V.–6.VI.2018, FIT, 1 ex., BrP et MiM lgt., ŠiA det., BrP coll.; **84**: 23.VI.–17.VII.2017, MP, 1 ex., ŠiA det.; **98**: 8.IV.2005, 2 ex., 11.IV.2006, 1 ex., ŠiA det., 1.VII.2006, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; **103**: 13.IX.2019, SF, suché trouchnivé pařezy BŘ na vrcholových sutiích sz. svahu, 3 ♂♂, SF, mech a detrit na vrcholové suti na j. svahu, 2 ♂♂, SF, suchá trouchnivá větev BŘ, 1 ♀, BIL et FeP lgt.; **105**: 24.IX.1993, pod kůrou BK, 1 ex., MaP lgt., ŠiA det. et coll.; **109**: 23.III.1990, 15 ex., ŘiR lgt. et coll., BIL det.; **124**: 14.VII.–26.VIII.2018, MT 1 ex., ŠiA det., 12.V.–12.VI.2016, MT, 1 ♂ 3 ♀♀, 12.VI.–6.VII.2019, MT, 1 ♀, 6.VII.–7.VIII.2019, MT, 3 ♂♂, 7.VIII.2019, 1 ♂ 2 ♀♀, 7.VIII.2019, SF, suchá trouchnivá větev JŘ na vrcholu, 1 ♀, 27.IX.2019, SF, mech, trouchnivé pařezy a detrit na východní otevřené suti, 2 ♀♀, 9.XI.2019, SF, červeně trouchnivé dřevo s mechem v porostu, 1 ♀, BIL et KnOJ lgt.; **130**: 2010, pod kůrou DB, KrP lgt., det. et coll.; **143**: 18.VIII.2005, 2 ex., LuZ lgt. et coll., 22.IV.2006, 1 ex., LuZ lgt. et coll., 8.VII.2006, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; **146**: 13.X.2001, 2 ex., LuZ lgt. et coll., 16.II.2002, 4 ex., LuZ lgt. et coll., 20.VIII.2005, 2 ex., LuZ lgt. et coll.; **160**: 11.II.2000, 1 ♀; **161**: 20.IV.2001, 2 ♀♀; **162**: 28.X.2001, 1 ♂.

Areál výskytu tvoří kromě západní části celá Evropa až po Sibiř. Po celém území ČR hojný pod kůrou odumřelých listnatých i jehličnatých stromů (Benedikt 2010, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Rébl 2010, Šíma & Kejval 2013, Štourač 2006). V Horní Lužici je rovněž hojný (Vogel 2013). Druh se vyskytuje v lesích a na jejich okrajích hojně na celém Děčínsku. Nalézán byl také pod kůrou zcela proschlých torz (např. lok. č. 98).

Steninae

Dianous coeruleus (Gyllenhal, 1810) (obr. 15a)

BS: R2, RV

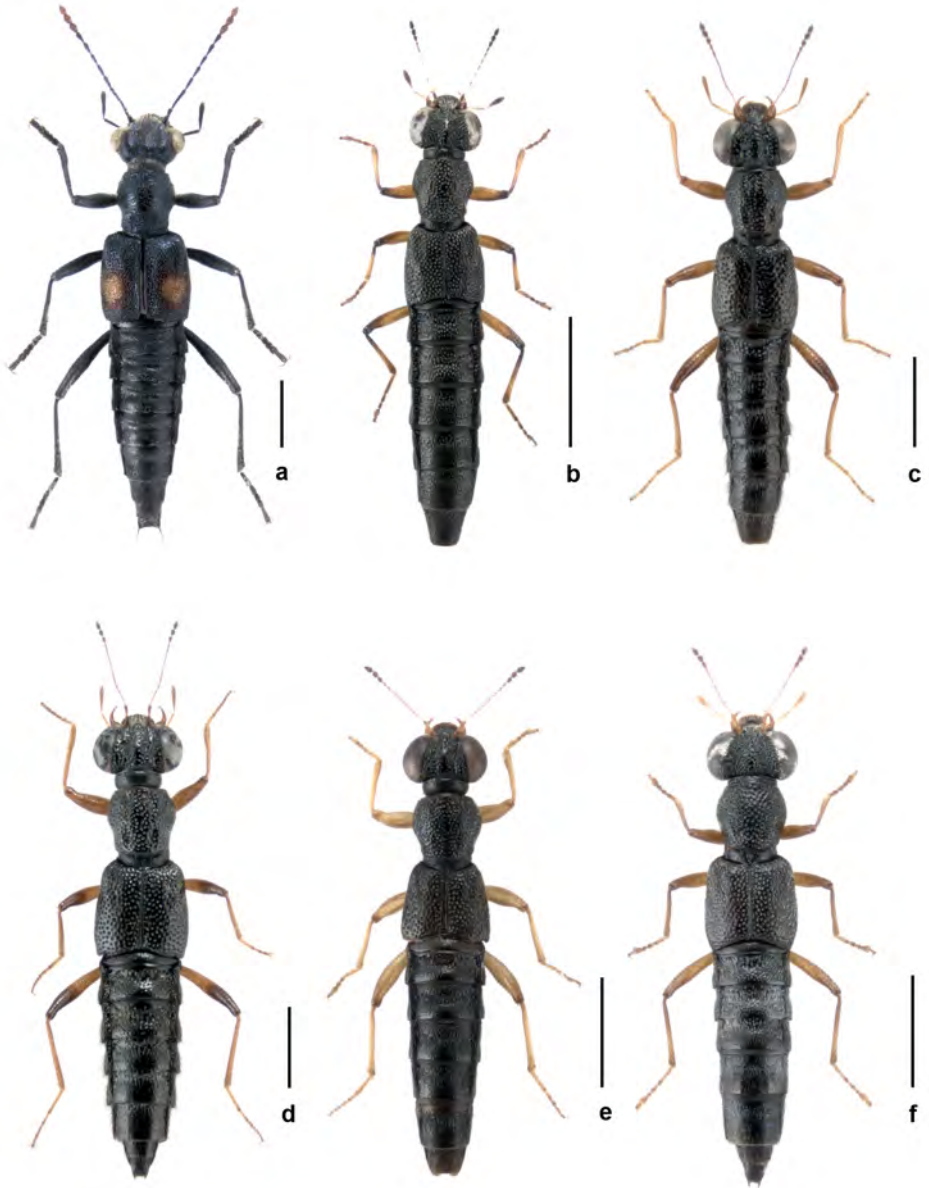
38: 22.VI.2005, 1 ♂ 1 ♀, BIL det., 11.VIII.2005, 1 ♂ 1 ♀, BIL det., 18.IV.2007, 5 ex., BIL det., 17.XII.2008, 2 ex., BIL det.; **118**: 15.VI.2004, 1 ex., MoP lgt., det. et coll., 4.VII.2004, 16 ex., MoP & VoP lgt., det. et coll., 27.IV.2006, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.

Evropský druh zasahující na Sibiř, do Kazachstánu a Turecka. Horský, v nížinách vzácný druh. Žije na velmi vlhkých místech na okrajích toků s břehy porostlými mechem a na štěrkových náplavech (Januš 2016, Jelínek 1999, Szujecki 1961, Vogel 2013). Recentně publikován z Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Krivoklátska (Januš 2016, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010), Orlických hor a okolí (Jelínek 1999) a údolí Jizery a Kamenice (Vonička & Krásenský 2016). Z Ústecka uváděn z Kojetic Vysokým (1982). V Horní Lužici vzácně v nížinách a pahorkatinách (Vogel 2013), z okolí Pirny je znám ze zastíněného údolí řeky Wesenitz (L. Blažej, nepubl. údaje). V Polsku (Szujecki 1961) a podobně také v Čechách je rozšířený řídko a lokálně. V Kaňonu Labe byl nacházen na spodní, často skrácené straně kamenů a dřev ležících přímo v toku (cf. Moravec & Rébl 2016, Szujecki 1961), včetně nálezů ze zimního období. Tento stenotopní druh je obecně hodnocen jako významný. Na Šluknovsku je výskyt velmi pravděpodobný a druh patrně uniká dosud pouze pozornosti specifickou bionomií.

Stenus (Hemistenus) flavipalpis Thomson, 1860

BS: R2

50: 13.VI.2002, 2 ♂♂, StJ lgt., SNP coll.; **51**: 13.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **52**: 25.VI.2001, 1 ♂ 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; 10.VI.2002, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **59**: 25.III.2005, 2 ♀♀, BIL et LuZ lgt.; **72**: 22.IX.2003, 1 ♀, StJ lgt.; **78**: 2008, KrP lgt., det. et coll.; **84**: 12.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **89**: 24.III.2005, 2 ♂♂, 2007, KrP lgt., det. et coll.; **95**: 26.VI.2001, 1 ♂ 4 ♀♀, ŘiR lgt., SNP coll., 3.VI.2003, 2 ex., StJ lgt., SNP coll., 22.IX.2003, 4 ex., StJ lgt., BIL et SNP coll.; **126**: 21.III.2004, 2 ♀♀; **128**: 26.VI.2001, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **131**: 11.V.2004, 1 ♂, 25.III.2005, 1 ♂, BIL et LuZ lgt.; **132**: 24.IX.2005, 1 ♂; **148**: 1.X.1983, 1 ♂, MoP lgt. et coll., HrL det.; **169**: 9.VI.2004, 1 ♂, BIL et BaP lgt.; **174**: 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.

Obr. / Fig. 15. Vybrané druhy podčeledi Steninae. Selected species of the subfamily Steninae. a – *Dianous coerulescens*; b – *Stenus (Hemistenus) geniculatus*, samec / male; c – *S. (H.) glacialis*, samec / male; d – dtto, samice / female; e – *S. (H.) ludyi*, samec / male; f – *S. (H.) pallipes*, samice / female. Měřítko / Scale 1,0 mm.

Kromě západní části se vyskytuje v celé Evropě. V ČR rozšířený stenotopní hygrofil na mokřadech, březích toků, rybníků a tůní. Z Čech je recentně publikován z Ašska (Benedikt 2011) a více nálezů z Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Orlických hor (Jelínek 1999), Plzeňska (Těšál 2013) a Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2006), z Broumova však pouze z jedné lokality (Hamet & Vancl 2016). V Horní Lužici není vzácný v pahorkatinách i hornatinách (Vogel 2013). Ačkoliv jej Jelínek (1999) uvádí jako vzácného lesního hygrofila, na Děčínsku jej lze považovat za druh rozšířený. Vzhledem k uvedeným nálezům na lesních i otevřených mokřadech je druh indifferenční k zastínění.

Stenus (Hemistenus) geniculatus Gravenhorst, 1806 (obr. 15b)

BS: R2, RV

79: 2.VIII.2008, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll.; 89: 23.V.2007, 1 ♂.

Kromě západní části je rozšířený v celé Evropě. Stenotopní xerofil suchých strání a vřesovišť, v ČR známý z celého území. Jelínek (1999) jej uvádí jako vzácný druh suchých míst a z Orlických hor a okolí publikuje pouze několik nálezů do 300 m n. m. Recentně publikován je dále z Broumova (Hamet & Vancl 2016), Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010) a Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2006). Na Českolipsku je pravidelně přítomen na vřesovištích (L. Blažej, nepubl. údaje). Krásenský (2017) jej uvádí z nejzápadnější části Krušných hor ze zrašelinělých biotopů. V Horní Lužici není vzácný, uváděný je jako xerothermní druh s výskytem do úrovně pahorkatin. V celém Polsku je známý z vřesovišť, okrajů borových i jalovcových porostů a písčín, ale existují také nálezy v mechu, v bažinách a rašelinistiích (Szujeci 1961). Z mokřin uvádí dva nálezy také Štourač (2006). Vzhledem k výše uvedené bionomii nepochází žádný zde uvedený údaj z odpovídajícího biotopu (vřesoviště a xerothermní stanoviště) a ani na vhodnějších lokalitách nebyl dosud potvrzen. Hodnocen je proto jako regionálně významný.

Stenus (Hemistenus) glacialis Heer, 1839 (obr. 15c, d)

BS: R2, ČS: NT

8: 3.X.1995, 2 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; 15: 12.V.2007, 1 ♂, KrP det.; 21: 3.VII.–2.VIII.2014, PT, 1 ♂, KůA lgt., MoP det. et coll.; 24: 5.X.2007, 8 ex., MoP lgt., det. et coll.; 29: 23.V.2006, 5 ex., MoP lgt., det. et coll.; 98: 7.X.2004, 5 ex., BIL et SNP coll., 8.X.2004, 4 ♂♂, 10.X.2004, 1 ex., MoP lgt., det. et coll., 8.IV.2005, 1 ♂ 1 ♀, SNP coll., 27.IV.2005, 5 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et ŘiR coll., 10.VI.2005, 1 ♂ 1 ♀, SNP coll., 28.IV.2006, 1 ♂, KrP det., 1.V.2006, 1 ex., MoP lgt., det. et coll., 11.IV.2007, 1 ex., KrP det.; 103: 21.V.1995, 1 ex., ŘiR lgt., 13.IX.2019, SF, mech a detrit v otevřené vrcholové suti na j. svahu, 1 ♂, BIL det., BIL et FeP lgt.; 120: 3.V.2002, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; 121: 3.V.2002, 10 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.; 124: 13.V.2019, 1 ♂, BIL det., 27.IX.2019, v částečně zastíněné suti na jv. svahu, 1 ♂, BIL det.; 130: 24.IV.2006, 3 ex., KrP det., 7.IX.2006, 5 ♂♂ 1 ♀, KrP det., 22.VI.2007, 1 ♀, KrP det., 8.VI.2010, 1 ex., KrP lgt., det. et coll., 11.IX.2010, 1 ex., KrP lgt., det. et coll.; 138: 26.IV.2003, 1 ♀; 151: 5.X.2006, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.

Kromě západní části se vyskytuje v celé Evropě, zasahuje do Turecka a Iráku a na Kypr. Dle Janáka (1992) se v nižších polohách výskyt soustředí na sutě, kde bývá hojný. Januš (2016) uvádí druh hlavně z hor a předhoří v lesích a v porostech kosodřeviny a je považován za boreomontánní prvek. Jelínek (1999) jej hodnotí jako vzácný druh vlhkých míst světlých lesů, Szujeci (1961) také z kosodřeviny. Recentně je z Čech známý z řady lokalit na Křivoklátsku (Januš 2016, Moravec & Rébl 2012, 2014, 2016, Rébl 2010), v Orlických horách a okolí (Jelínek 1999) a z jedné na Broumovsku (Hamet & Vancl 2016). V Horní Lužici vzácný fyto-detrikolní a muscikolní druh pahorkatin a hornatin (Vogel 2013), z Polska známý

po celém území (Szujeci 1961). Z Liberecka druh publikovali ze sutí Jizerských hor Růžicka & Vonička (1999). Veškeré zde uvedené nálezy jsou z nezastíněných suťovišť. V zastíněné sutí na vrchu Spravedlnost se po opakovaných pokusech druh nepodařilo potvrdit, naopak na druhotných sutích po lomové činnosti byl potvrzen na Růžovském vrchu. Přirozené sutě s jeho výskytem jsou zde však v bezprostřední blízkosti.

Stenus (Hemistenus) impressus Germar, 1824

BS: E

3: 20.IV.2007, 2 ♀♀, KrP det.; **4:** 27.VI.2001, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **9:** 29.X.2001, SF, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det., 6.III.2009, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **35:** 26.IV.2005, 3 ex., KrP det., 15.VI.2009, 3 ♂♂ 6 ♀♀, KrP det., 17.–23.IV.2018, PT, 2 ♂♂, HeV lgt., BeS det., 9.–30.V.2018, PT, 1 ♂, HeV lgt., BeS det., 22.VII.–17.IX.2018, PT, 1 ♂, HeV lgt., KrP det.; **38:** 6.IV.2005, 1 ♂; **48:** 11.VI.2002, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **49:** 13.VI.2002, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 1.VI.2003, 1 ex., StJ lgt., SNP coll.; **51:** 13.VI.2002, 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **52:** 25.VI.2001, 1 ♂ 3 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 2010, KrP lgt., det. et coll.; **56:** 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **64:** 30.IX.2002, 1 ♂ 2 ♀♀, TrM lgt., SNP coll.; **72:** 22.IX.2003, 7 ex., StJ lgt.; **77:** 13.V.2006, 1 ♀, KrP det.; **83:** 12.VI.–4.VIII.2018, PT, 1 ♂, KrP det.; **84:** 12.VI.2002, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 26.VIII.2006, 1 ♀, KrP det.; **95:** 26.VI.2001, 7 ♂♂ 7 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 11.VI.2002, 2 ♂♂ 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 22.IX.2003, 4 ♂♂ 9 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **101:** 2.VI.2009, 1 ♀, KrP det.; **114:** 12.V.2005, 1 ♀, KrP det., 31.VIII.2005, 2 ♂♂ 1 ♀; **126:** 21.III.2004, 2 ♀♀; **128:** 26.VI.2001, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 12.VI.2002, 1 ♂ 3 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **131:** 17.III.2004, 1 ♂, 8.IV.2006, 2 ♂♂, BeS det.; **137:** 6.VI.2000, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **153:** 26.VI.–26.VIII.2018, PT, 1 ♂, KrP det.; **163:** 5.II.2004, 1 ♀; **168:** 17.II.2004, 1 ♀; **179:** 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det. Evropský druh zasahující do Turecka. Hygrofil vlhkých lesů a luk, v ČR rozšířený i recentně publikovaný po celém území (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vanc 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Likovský 1982, Rébl 2010), včetně sousedních regionů (Vonička & Šťastný 2007). V Horní Lužici hojný (Vogel 2013), v Polsku na lesních biotopech uváděn nehojně (Szujeci 1961). Na Děčínsku byl potvrzen prakticky plošný výskyt. I přes obecně uváděnou bionomii se pravidelně druh objevuje na vřesovištích (cf. Januš 2016).

Stenus (Hemistenus) ludyi Fauvel, 1886 (obr. 15e)

BS: R1, ČS: NT

51: 13.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt.

Kromě západní části je rozšířený v celé Evropě po Kazachstán a Sibiř. Stenotopní hygrofil podmáčených lesů, v ČR v horských až podhorských polohách, v nížině v nivách velkých řek. Benedikt (2014) ze Slovenska uvádí nález z xerothermní škrapové lesostepi na jv. svahu v nadm. výšce 350–450 m. Jelínek (1999) publikuje z Orlických hor a okolí několik nálezů z výškových relací do 300 m a 300–600 m a komentuje jej jako velmi vzácného a význačného humikola vyšších lesnatých poloh, podobně také Szujeci (1961) pod synonymem *S. coarcticollis* Eppelsheim, 1890). Po jednom nálezu pochází recentně také z Broumovska (Hamet & Vanc 2016) a Prahy (Štourač 2006). Boháč & Matějček (2002) shrnují dosavadní české nálezy a v mapce uvádějí také jeden údaj z mapového pole 5052. Zároveň zmiňují problematiku determinace skupiny *S. coarcticollis* v minulosti. Z Mladoboleslavska jsou dva jedinci uloženi ve sbírkách VMG (Mikvas lgt., HrL det.). V Horní Lužici je v pahorkatině uváděn jako vzácný (Vogel 2013). Jeden z nejvýznamnějších zástupců rodu v NP České Švýcarsko.

Stenus (Hemistenus) pallipes Gravenhorst, 1802 (obr. 15f)

BS: R2, RV

75: 2.VI.2002, 1 ex., VoP lgt., KrP det.; **116:** 6.X.2005, 1 ♂; **123:** 31.VII.2008, 1 ♀, BIL et HeJ lgt., BeS det.; **171:** 5.VI.2004, 3 ex., BIL, MoP et VoP lgt.

Kromě západní části v celé Evropě po západní Sibiř. Boháč & Matějčíček (2003) jej komentují jako stenotopního hygrofila, v ČR známého po celém území z podmáčených lesů, ale zároveň uvádějí data ze smyku luk a oklepu travin v nivách toků. Z Prahy uvádějí celou řadu recentních údajů, které doplňuje Štourač (2006). Jelínek (1999) publikuje několik nálezů z Orlických hor a okolí do nadm. výšky 300 m. Z Křivoklátska existují pouze jednotlivé nálezy (Januš et al. 2018, Rébl 2010) a jako vzácný druh jej z Plzeňska popisuje Těšál (2013) s uvedením nálezu více jedinců z prosevu pod vrby. V Horní Lužici (Vogel 2013) je znám pouze z historického nálezu (Görlitz), z Polska z celého území nehojně od břehů vod (Szujeci 1961). Vysoký (1986) ho z Ústecka publikuje z vyložené nelesních biotopů a z Chabařovic Moravec et al. (2006) od mokřadů a tůní s porosty vrb a olší (publikováno bez nálezových dat, viz zde uvedený údaj lok. č. 75). Výskyt druhu na Děčínsku není dosud potvrzen a v rámci hranic CHKO Labské pískovce je znám pouze z jediného nálezu v nejzápadnější ústecké části (lok. č. 116). Pro obecně řídký výskyt v ČR i v řešeném území je druh hodnocen jako regionálně významný.

Stenus (Hemistenus) palustris Erichson, 1839 (obr. 16a)

BS: R2, RV

131: 17.III.2004, 1 ♂, 25.III.2005, 1 ♀, BIL et LuZ lgt., 8.IV.2006, 1 ♂, BeS det.; **132:** 29.V.2006, 1 ♂ 1 ♀, BeS det., 29.VII.2011, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll.

Kromě západní části se vyskytuje v celé Evropě po Sibiř. Stenotopní hygrophil žijící na mokřadech v detritu zejména v porostech *Carex* spp. a *Phragmites* spp. (Boháč & Matějčíček 2003, Dvořák 1979). Recentně jsou publikovány pouze jednotlivé nálezy z Orlických hor (Jelínek 1999), Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010) a Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2006). V Horní Lužici není v nížině až pahorkatině vzácný (Vogel 2013). V celém Polsku se vyskytuje řídko na mokřadech a ve vlhkých lesích (Szujeci 1961). Z okolních regionů severních Čech nejsou autorům známy žádné publikované údaje. Zde uvedené nálezy pocházejí ze zachovalých zrašelinělých luk a ostricových porostů. Pro jeho minimální rozšíření na Děčínsku i obecně řídký výskyt v ČR je hodnocen jako regionálně významný.

Stenus (Hypostenus) bohemicus Machulka, 1947

BS: R2, RV

101: 22.VI.1974, 1 ex., HoM lgt., HrL det., VMG coll.; **155:** 12.V.1975, 1 ex., VyV lgt., HrL det., VMG coll.

Rozšířený v severní a střední Evropě odkud zasahuje na Sibiř a do Japonska. Tento stenotopní hygrophil je rozšířený po celé ČR, dle Jelínka (1999) však velmi vzácně. Autorům jsou z Čech známy pouze jednotlivé recentní údaje z Křivoklátska (Moravec & Rébl 2012), Orlických hor a okolí (Jelínek 1999, Likovský 1985), Prahy (Boháč & Matějčíček 2003) a západních Čech (Benedikt 2010, Likovský 1982). V Horní Lužici není v nížinách až hornatinách vzácný (Vogel 2013), v Polsku je hojnější v Mazovsku (Szujeci 1961). Ze Stadic u Řehlovic na Ústecku jej uvádí bez nálezových dat Vysoký (1986), přičemž jeden exemplář je odtud uložen ve sbírkách VMG (8.VIII.1975, 1 ex., HoM lgt., HrL det.). Vzhledem k minimálnímu počtu nálezů z ČR jej hodnotí autoři jako regionálně významný druh, jehož novější nálezy na území Děčínska by byly velmi cenné.

Stenus (Hypostenus) cicindeloides (Schaller, 1783)

BS: R2

10: 8.V.2001, SW, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **11:** 15.IX.1993, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det., 19.V.2001, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det., 9.VI.2001, SW, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det., 15.VI.2001, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.;

Obr. / Fig. 16. Vybrané druhy podčeledi Steninae. Selected species of the subfamily Steninae. a – *Stenus (Hemistenus) palustris*, samec / male; b – *S. (Hypostenus) fornicatus*, samec / male; c – *S. (H.) kiesenwetteri*, samice / female; d – *S. (Metatesnus) nitidiusculus*, samec / male; e – *S. (M.) pallitarsis*, samice / female; f – *S. (M.) picipennis*, samec / male. Měřítko / Scale 1,0 mm.

46: 28.V.2017, 1 ♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **47:** 16.V.2003, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **50:** 13.VI.2002, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **52:** 25.VI.2001, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **59:** 11.IV.2004, 5 ex.; **66:** 28.VIII.2018, 17 ex., MoP lgt., det. et coll.; **72:** 22.IX.2003, 10 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **74:** 4.V.2004, 2 ♀♀, SNP coll.; **79:** 2008, KrP lgt., det. et coll.; **87:** 27.V.2004, 5 ex., SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 1 ♀, 2007, KrP lgt., det. et coll.; **116:** 6.X.2005, 4 ♀♀; **126:** 21.III.2004, 21 ex., 20.VI.2009, 1 ♀, KrP det.; **127:** 24.V.2005, 1 ♂ 8 ♀♀, BIL et ŘiR lgt.; **128:** 26.VI.2001, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **131:** 17.III.2004, 54 ex., 25.III.2005, 6 ♀♀, BIL et LuZ lgt., SNP coll.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀, 29.V.2006, 1 ♀, BeS det., 11.VII.2006, 4 ♀♀, KrP det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **143:** 3.VII.2005, 2 ex., LuZ lgt. et coll.; **144:** 11.V.2000, 1 ex.; **155:** 22.IV.2005, 1 ♀, BeS det.; **156:** 26.VII.2010, 2 ♀♀, BeS det.; **161:** 18.II.2004, 7 ex.; **164:** 10.VI.2004, 1 ♀; **168:** 28.XII.1998, 1 ex., 28.II.2004, 1 ex.

Palearktický stenotopní hygrofil rozšířený hojně po celém území ČR na mokřadech, bažinatých březích vod a mokřatých lukách. Recentně publikován z Broumova (Hamet & Vancl 2016), Královéhradecka (Matějčík & Boháč 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Orlických hor (Jelínek 1999) a Prahy (Boháč & Matějčík 2003, Likovský 1985, Štourač 2006). V Horní Lužici je hojný od nížin po hornatiny (Vogel 2013), stejně jako v Polsku (Szujeci 1961). Z Podkrkonoší z údolí Jizery a Kamenice ho uvádějí Vonička & Krásenský (2016), z Ústecka od Chabařovic Moravec et al. (2006) a od řeky Bíliny Vysoký (1986). Vysoký (2001) uvádí pouze nespecifikovaný nález od řeky Labe. Na Děčínsku po celém území hojný druh.

Stenus (Hypostenus) fornicatus Stephens, 1833 (obr. 16b)

BS: R2, RV

59: 11.IV.2004, 1 ♀; **181:** 20.VI.2015, 1 ♂ 2 ♀♀, KrP det.

Evropský druh zasahující do Iránu, Kazachstánu, Turecka a na Sibiř. Stenotopní hygrofil rozšířený po celém území ČR na mokřadech, březích rybníků, tůň a rašelinišť, kde žije v trsech ostřic (cf. Dvořák 1979, Szujeci 1961 atd.). Recentně uváděn z Křivoklátska (Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2016), Prahy (Boháč & Matějčík 2003, Štourač 2006) a z prosevu pod vrbami z Plzeňska (Těšál 2013). Januš et al. (2018) konkrétně popisují biotop nálezu jako mělkou pobřežní část rybníka se společenstvem svazu *Eleocharito palustris-Sagittarion sagittifoliae*, pod vodou na rozrazilu. V Horní Lužici není v nížinách vzácný (Vogel 2013). Pro jeho obecně vzácný výskyt v ČR je hodnocen jako regionálně významný druh.

Stenus (Hypostenus) fulvicornis Stephens, 1833

BS: R2

3: 5.–26.VI.2018, MT, 1 ♂, BeS det.; **6:** 21.X.2001, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **45:** 24.IV.2017, 1 ♂, BeS det., VMG coll.; **51:** 13.VI.2002, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **52:** 1.VI.2003, 1 ♂ 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 2010, KrP lgt., det. et coll.; **68:** 8.VII.2007, 1 ♀, KrP det.; **72:** 2.VI.2003, 1 ♂ 11 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 22.IX.2003, 10 ♂♂ 13 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **86:** 31.V.2003, 2 ♂♂ 5 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 1 ♂ 8 ♀♀, 2007, KrP lgt., det. et coll.; **95:** 25.VI.2001, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 10.VI.2002, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 3.VI.2003, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 22.IX.2003, 18 ♂♂ 45 ♀♀, StJ lgt., BIL et SNP coll.; **106:** 21.IX.2003, 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **116:** 13.IX.2005, 6 ♀♀, 6.X.2005, 3 ♂♂ 8 ♀♀; **126:** 21.III.2004, 1 ♀; **128:** 26.VI.2001, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **131:** 17.III.2004, 2 ♂♂ 9 ♀♀, 4.IV.2004, 2 ♀♀, 11.IV.2004, 1 ♂ 1 ♀, 11.V.2004, 1 ♀, 25.III.2005, 2 ♂♂ 17 ♀♀, BIL et LuZ lgt., 20.X.2005, 1 ♀, BeS det., 8.IV.2006, 2 ♂♂ 1 ♀, BeS det., 12.VIII.2016, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀, 11.VII.2006, 1 ♀, KrP det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **136:** 23.IX.2003, 4 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **137:** 6.VI.2000, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **141:** 11.V.2000, 2 ex.; **163:** 3.III.2002, 1 ♂, 5.II.2004, 1 ♀; **166:** 3.IV.2005, 2 ♂♂ 2 ♀♀, BeS det.; **168:** 17.II.2004, 1 ♀, 28.II.2004, 1 ♀; **174:** 15.X.2001, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det., 23.V.2002, 1 ex., MoP lgt., det. et coll., 29.V.–6.VI.2002, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HIP det.

Evropský druh v ČR rozšířený po celém území. Boháč & Matějčík (2003) uvádějí druh s výskytem v přírodně zachovalých biotopech. I přes zařazení do skupiny R2 jej označují jako eurytopního hygrofila. Jelínek (1999) jej uvádí z Orlických hor a okolí a komentuje jako velmi vzácný druh lesních mokřin, jenž večer vylézá na vegetaci. Řada recentních nálezů je

uváděna také z Ašska (Benedikt 2011), Broumowska (Hamet & Vanel 2016), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010) a Prahy (Boháč & Matějíček 2003, Štourač 2006). V Horní Lužici je hojný od nížin do hornatin (Vogel 2013), v Polsku obecně řídký na horských a podhorských lesních mokřadech (Szujecki 1961). Ze sousedního Ústecka jej publikuje Vysoký (1982, 1986), z Krušných hor Krásenský (2017), z Jizerských hor Vonička & Šťastný (2007) a ve sbírkách VMG je dokladován z Mostecka (Fláje, bez jména sběratele, HrL det.) a Českolipska (HoM lgt., HrL det.). Na Děčínsku je druh po celém území hojný na zachovalejších, většinou nezastíněných mokřadech.

Stenus (Hypostenus) kiesenwetteri Rosenhauer, 1856 (obr. 16c)

BS: R1, ČS: VU

1: 11.V.2006, 1 ♂ 1 ♀, BIL, PhJ et TrM lgt., BIL det., 17.V.2007, 3 ex., BIL, PhJ et TrM lgt., BIL det.; **5:** 8.VII.2008, 1 ex., VoP lgt., det. et coll.; **59:** 10.VIII.2019, SF, porosty *Sphagnum* spp. a *Carex* spp. (obr. 5), 1 ♀, BIL et FeP lgt., BIL det.; **111:** 12.V.2019 (obr. 8), SF, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL det.; **132:** 28.V.2006, 1 ♀, BIL det., 17.VIII.2011, 2 ♂♂ 3 ♀♀, KrP lgt., det. et coll.

Areál výskytu tvoří Evropa kromě nejjihnějších a západních států, potvrzený je také v Japonsku. Kejval (2002) shrnuje výskyt v ČR (včetně dat ze sousedního Českolipska) a upřesňuje nároky na biotop. Druh se projevuje jako vzácný stenoekní tyrfofil zachovalých mokřadů. Kejvalem publikovaná data pocházejí většinou ze zrašelinělých biotopů s travními společenstvy, což odpovídá také zde uvedeným údajům. Dvořák (1979) popisuje společný výskyt s drabčičkem *Lathrobium rufipenne* Gyllenhal, 1813 a vztahuje specializaci těchto dvou reliktnů na silně hydrofilní prostředí. Hojný výskyt z rašelinných pramenišť s charakterem přechodových rašeliníšť až po údolní ostřicové mokřady uvádí z Ašska Benedikt (2011). Ze zdejších rašeliníšť je znám společně se *S. oscillator* Rye, 1870 (S. Benedikt, in litt.). Z Křivoklátska existuje recentní nález z ostřicovo-rašeliníkového společenstva (Januš et al. 2018). V Horní Lužici je vzácný (Vogel 2013), v Polsku není autorům recentní výskyt znám. Po opakovaných exkurzích na saské lokalitě Moorteich (druhotně zrašelinělý rybník) nebyl druh potvrzen. Naopak na nedaleké kontinuální zrašelinělé ploše Kachemoor byl hojný v ostřicemi prorostlých rašelinných polštářích. Na Šluknovsku se na rašeliníštích u rybníku Světlík (obr. 5) vyskytuje spolu s reliktními drabčičky *Acylophorus wagenschieberi* Kiesenwetter, 1850, *L. rufipenne* a *Philonthus nigrita* (Gravenhorst, 1806) (L. Blažej, nepubl. údaje). Na Komárovském rybníku u Srbska v Českém ráji žije v litorálním pásmu s ostřicovými bulty a porosty rašeliníku společně s reliktním střevlíkem *Trechus rivularis* (Gyllenhal, 1810) a drabčičky *Hygronoma dimidiata* (Gravenhorst, 1806), *L. rufipenne* a *Quedius balticus* Korge, 1960 (P. Vonička, pers. comm.). Jeden z nejnvýznamnějších zástupců rodu Děčínska.

Stenus (Hypostenus) latifrons Erichson, 1839

BS: R2

52: 2010, KrP lgt., det. et coll.; **59:** 11.IV.2004, 9 ♂♂ 1 ♀, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 5 ♀♀, BIL et SNP coll.; **108:** 15.IV.2003, 1 ex., SNP coll.; **110:** 17.VI.2004, 1 ♂; **126:** 21.III.2004, 1 ♀; **127:** 24.V.2005, 1 ♂, BIL et ŘiR lgt.; **131:** 17.III.2004, 5 ♂♂ 10 ♀♀, 4.IV.2004, 9 ♂♂ 7 ♀♀, 11.IV.2004, 1 ♂ 3 ♀♀, 19.III.2005, 6 ♂♂, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 13 ♂♂ 10 ♀♀, BIL et LuZ lgt., BIL et SNP coll., 20.X.2005, 2 ♂♂, BeS det., 8.IV.2006, 9 ♂♂, BeS det., 12.VIII.2016, 1 ♂, BeS det., VMG coll.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀, 29.V.2006, 3 ♂♂ 2 ♀♀, BeS det., 11.VII.2006, 2 ♂♂ 1 ♀, KrP det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **135:** 26.VII.2007, 1 ♂, KrP det.; **166:** 24.IV.2005, 1 ♀, BeS det.; **168:** 17.II.2004, 4 ♂♂ 1 ♀; **169:** 9.VI.2004, 1 ♂, BIL et BaP lgt.; **175:** 23.–29.V.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det. Rozšířený v Evropě odkud zasahuje do Turecka, Íránu a Kazachstánu. Stenotopní hygrofil v ČR známý z celého území na mokřadech, zvláště v rašeliníštích a v detritu (*Carex* spp. či

Phragmites spp.). V Horní Lužici rozšířený hojně od nížin po hornatiny (Vogel 2013), v Polsku po celém území (Szujewski 1961). Mezi tyrfofilní či tyrfobiontní druhy jej řadí Boháč & Bezděk (2004). Recentně je publikován z Ašska (Benedikt 2011), Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Orlických hor (Jelínek 1999), Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Plzeňska (Teřál 2013), Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2006) a Šumavy (Boháč & Bezděk 2004). Ze sousedního Podkrušnohoří a Českolipska je dokladován ve sbírkách VMG (HoM et VyV lgt., HrL det.) a z nejzápadnější části Krušných hor jej z rašelinných biotopů publikoval Krásenský (2017). Na Děčínsku potvrzen hojný výskyt, ve většině případů ze zachovalých a zrašelinělých luk. Nebyl dosud zachycen v ústecké části Labských pískovců, kde má ale jistě svůj potenciál výskytu.

Stenus (Hypostenus) similis (Herbst, 1784)

BS: R2

6: 19.VIII.2000, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **8:** 1.V.1999, SW, 2 ♀♀, MaP lgt. et coll., KrP det., 10.V.2003, SW, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det., 19.IX.2004, SW, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **9:** 28.IX.2000, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **13:** 10.VI.1997, SW, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det.; **14:** 22.IV.2004, 1 ♀, SNP coll., 12.VII.2005, 1 ♀; **23:** 22.III.2005, 1 ♂ 1 ♀, BIL et SNP coll.; **26:** 3.V.2006, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **37:** 23.VII.2004, 2 ♀♀, SNP coll., 10.VIII.2004, 1 ex., 2.VI.2005, 1 ♀; **39:** 9.IV.2004, 1 ♀, SNP coll.; **45:** 25.VI.2001, 2 ex., StJ lgt., SNP coll.; **49:** 13.VI.2002, 4 ex., StJ lgt., SNP coll.; **51:** 13.VI.2002, 1 ♂ 3 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **52:** 25.VI.2001, 6 ex., StJ lgt., SNP coll., 10.VI.2002, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 1.VI.2003, 1 ♂ 13 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 2010, KrP lgt., det. et coll., 22.VII.2011, 2 ♀♀, BeS det.; **55:** 13.V.2006, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det., 11.VI.2015, 1 ♀, BIL et FeP lgt., BeS det., VMG coll.; **57:** 22.IX.2001, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **63:** 16.IV.2002, 1 ex., StJ lgt., SNP coll.; **68:** 8.VII.2007, 2 ♀♀, BeS det., VMG coll.; **72:** 2.VI.2003, 6 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 22.IX.2003, 10 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **76:** 26.VI.2001, 1 ex., StJ lgt., SNP coll.; **78:** 12.VII.1999, 1 ex.; **86:** 31.V.2003, 9 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 3 ♂♂ 5 ♀♀, BIL et SNP coll., 2007, KrP lgt., det. et coll.; **95:** 11.VI.2002, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll., 3.VI.2003, 1 ♂ 12 ♀♀, StJ lgt., BIL et SNP coll., 22.IX.2003, 8 ♂♂ 44 ♀♀, StJ et TrM lgt., BIL et SNP coll.; **106:** 21.IX.2003, 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **111:** 13.X.2001, SF, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **113:** 15.VII.2015, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; **116:** 13.IX.2005, 3 ♀♀, BIL et SNP coll.; **128:** 26.VI.2001, 7 ex., StJ lgt., SNP coll., 12.VI.2002, 2 ex., StJ lgt., SNP coll., 25.IX.2003, 1 ex., TrM lgt., SNP coll.; **131:** 17.III.2004, 1 ♀; **132:** 2011, KrP lgt., det. et coll.; **134:** 29.V.2004, 1 ♀, SNP coll.; **136:** 23.IX.2003, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **137:** 6.VI.2000, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **141:** 11.V.2000, 1 ex.; **143:** 15.V.2000, 2 ex., 3.VII.2005, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; **159:** 11.VIII.2006, 5 ♀♀, KrP det., 2.V.2009, 1 ♀, KrP det.; **168:** 30.III.2002, 1 ♀, 28.II.2004, 1 ♀; **174:** 15.X.2001, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **178:** 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **179:** 21.–28.IX.2001, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Evropský druh zasahující do Mongolska, Íránu, Turecka, Kazachstánu a na Sibiř. Boháč & Matějčíček (2003) jej označují, přes zařazení do skupiny R2, jako eurytopního hygrofila v ČR známého po celém území. Publikován je recentně z Čech jako hojný druh prakticky ve všech faunistických pracích (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějčíček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Likovský 1982, 1985, Matějčíček & Boháč 2010, Rébl 2010, Štourač 2006). Stejně tak je rozšířen v Horní Lužici i Polsku (Vogel 2013, Szujewski 1961), kde je hojnější v horách. Z Ústecka jej publikoval Vysoký (1982, 1986) a z nejzápadnější části Krušných hor Krásenský (2017). Na Děčínsku se jedná o jeden z nejrozšířenějších druhů.

Stenus (Hypostenus) solutus Erichson, 1840

BS: R2

23: 22.III.2005, 1 ♀; **59:** 11.IV.2004, 1 ♂ 2 ♀♀; **89:** 24.III.2005, 1 ♂ 3 ♀♀, BIL et SNP coll., 2007, KrP lgt., det. et coll.; **95:** 22.IX.2003, 4 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **127:** 24.V.2005, 1 ♂, BIL et ŘiR lgt.; **131:** 11.IV.2004, 1 ♂ 3 ♀♀, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 1 ♂ 1 ♀, BIL et LuZ lgt., BIL et SNP coll., 31.III.2005, 1 ♀, BIL et ŠvM lgt., 12.VIII.2016, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; **132:** 29.V.2006, 1 ♂ 1 ♀, BeS det., 11.VII.2006, 1 ♀, KrP lgt., det. et coll.; **163:** 19.I.2003, 1 ♂, 5.II.2004, 2 ♂♂ 3 ♀♀, 3.III.2004, 1 ♂, 25.III.2004, 1 ♂; **166:** 3.IV.2005, 1 ♂, BeS det.; **168:** 28.XII.1998, 1 ex., 18.XII.2001, 2 ex., 17.II.2004, 2 ♂♂ 5 ♀♀, BIL et SNP coll., 28.II.2004, 1 ♂.

Druh se vyskytuje v severní, střední a částečně jižní Evropě, odkud zasahuje do Turecka. Stenotopní hygrofil v ČR známý z celého území na mokřadech. Z Čech je publikován prakticky ve všech recentních pracích, vždy ale pouze v několika nálezech (Benedikt 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancil 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Matějček & Boháč 2010, Rébl 2010, Těšál 2013). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013), v Polsku řídký (Szujec-ki 1961). Na Děčínsku se vyskytuje plošně na zachovalejších mokřadech. Větší množství jedinců pochází také ze zimních a časně jarních sběrů v orobincích, skřípině a rákosu (lok. č. 163 a 168). Tento způsob nálezů popisuje také Szujec-ki (1961). V ústecké části Labských pískovců se druh nepodařilo potvrdit a autorům je znám z Ústecka pouze jediný publikovaný nález Vysokého (1986) od řeky Bíliny.

Stenus (Hypostenus) tarsalis Ljungh, 1810 / *S. (H.) oscillator* Rye, 1870

VU

61: 10.VI.2000, 1 ex., TrM lgt.; **72:** 22.IX.2003, 6 ♀♀, StJ lgt.; **93:** 11.VI.2002, 1 ex., StJ lgt.; **95:** 26.VI.2001, 3 ex., StJ lgt.

Tento nedorozhodnutý materiál determinace obtížných druhů autoři nezahrnují v konečném shrnutí (viz tabulka 1). Pravděpodobně půjde o hojnější, eurytopní druh *S. tarsalis*, k němuž se přiklonili také Vonička & Šťastný (2007) v případě materiálu z Jizerských hor. Z nejzápadnější části Krušných hor jej publikuje Krásenský (2017) z rašelinných biotopů. Ve sbírkách VMG je řada exemplářů tohoto druhu z Českolipska (HoM lgt., HrL det.) a jeden také ze sousedního Podkrušnohoří (HoM lgt., HrL det.). V Horní Lužici je druh hojný od nížin po hornatiny (Vogel 2013), stejně jako v Polsku (Szujec-ki 1961).

Pro výskyt reliktního druhu *S. oscillator* by řešené území teoreticky splňovalo stanovištní podmínky také, zvláště rašelinné lokality ústecké části Labských pískovců v sousedství Podkrušnohoří, okolí Srbské Kamenice či při rybnících Noldenteich a Světlík. V Čechách znám hlavně v jejich západní části (např. Benedikt 2011) a na Šumavě (Boháč & Matějček 2002). Zde v horských rašeliništích je i dominantním zástupcem rodu (S. Benedikt, in litt.). Z Ašska (Benedikt 2011) je při hojném výskytu popisován poměr pohlaví cca 1:30. V sousedním Německu není *S. oscillator* od nížin po hornatiny vzácný (Vogel 2013), v Polsku je uváděn z úplného severu (Szujec-ki 1961).

Stenus (Metatesnus) bifoveolatus Gyllenhal, 1827

BS: R2

4: 27.VI.2001, 6 ex., StJ lgt., BIL et SNP coll.; **41:** 2.V.2003, 1 ex.; **44:** 12.V.2006, 6 ♂♂ 4 ♀♀, KrP det.; **59:** 11.IV.2004, 2 ♂♂ 1 ♀; **72:** 14.IV.2003, 3 ex., StJ lgt., 22.IX.2003, 6 ♂♂ 5 ♀♀, StJ lgt.; **73:** 4.IV.2003, 1 ex., StJ lgt.; **84:** 12.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **87:** 27.V.2004, 2 ex., BIL et SNP coll.; **93:** 3.VI.2003, 4 ex., StJ lgt., BIL et SNP coll.; 22.IX.2003, 30 ex., StJ lgt., BIL et SNP coll.

Druh se vyskytuje v severní, střední a částečně jižní Evropě, zasahuje do Uzbekistánu, Kazachstánu a na východní Sibiř. Stenotopní hygrofil v ČR známý po celém území z mokřadů, kde žije v trsech trav a porostech rašeliničku. Mezi tyrfofilní či tyrfobiontní druhy jej řadí Boháč & Bezděk (2004). V Čechách je publikován ve většině recentních faunistických prací (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Bezděk 2004, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancil 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Rébl 2010, Štourač 2006). V Horní Lužici je na mokřadech hojný (Vogel 2013), v Polsku je uváděn z celého území na okrajích vlhkých lesů a v porostech ostřic (Szujec-ki 1961). Ze sousedních regionů, z Rašeliniště Jizery v Jizerských horách, jej publikovali Vonička & Šťastný (2007). V ústecké části Labských pískovců se nepodařil

výskyt potvrdit a ani ze zbylé části Ústecka autorům není znám žádný publikovaný nález. Zde uvedené nálezy pocházejí z lesních i nelesních rašeliníšť a ostrícemi porostlých, zastíněných břehů rybníků a tůní.

Stenus (Metatesnus) binotatus Ljungh, 1804

BS: R2

33: 17.IV.2002, 9 ♂♂ 4 ♀♀, TrM lgt., SNP coll.; **59:** 11.IV.2004, 2 ♂♂; **69:** 14.V.2003, 1 ex., SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 1 ♂; **100:** 2.V.2003, 1 ex., SNP coll.; **126:** 21.III.2004, 2 ♂♂ 3 ♀♀; **143:** 13.IV.2000, 1 ♂, 13.VII.2002, 1 ♂ 1 ♀, 3.VII.2005, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; **145:** 21.V.2005, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; **157:** 24.IV.2003, 3 ex., SNP coll.; **181:** 20.VI.2015, 1 ♀, BeS det., VMG coll.

Evropský druh zasahující na Sibiř, do Turecka a Sýrie. Stenotopní hygrofil známý v ČR po celém území z bohatě zarostlých mokřadů. Jelínek (1999) jej uvádí jako vzácný druh u vod a na vlhkých bahnitých březích s celou řadou nálezů z Orlických hor a okolí z širokého vertikálního rozsahu. Publikován je jako hojný prakticky ve všech recentních faunistických pracích z ČR od břehů rybníků či z přechodových slatinných luk, ze smyku vegetace i lezoucí po bahně (Benedikt 2010, Boháč & Matějčiček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Likovský 1982, Matějčiček & Boháč 2010, Rébl 2010). V Horní Lužici není vzácný, v Polsku na březích vod obecný (Szujeccki 1961). Ze sousedního Ústecka nejsou autorům známy žádné publikované nálezy. Zde uvedené údaje z Děčína potvrzují jeho plošný výskyt.

Stenus (Metatesnus) flavipes Stephens, 1833

BS: R2

1: 11.V.2006, 1 ♂, BIL, PhJ et TrM lgt., KrP det.; **2:** 11.V.2006, 1 ♂, BIL, PhJ et TrM lgt., KrP det.; **10:** 15.V.2001, SW, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **45:** 25.VI.2001, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **52:** 25.VI.2001, 5 ♂♂ 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; 13.VI.2002, 3 ♂♂, StJ lgt., SNP coll.; 1.VI.2003, 4 ♂♂ 3 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; 2010, KrP lgt., det. et coll.; 22.VII.2011, 1 ♀, BeS det.; **72:** 2.VI.2003, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; 22.IX.2003, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **74:** 4.V.2004, 1 ♀, SNP coll.; **76:** 26.VI.2001, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **86:** 31.V.2003, 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 12 ♂♂ 8 ♀♀, 2007, KrP lgt., det. et coll.; **95:** 26.VI.2001, 4 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; 11.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; 3.VI.2003, 2 ♂♂ 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; 22.IX.2003, 19 ♂♂ 17 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **106:** 30.V.1996, 1 ex., LuZ lgt. et coll.; 21.IX.2003, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **111:** 13.X.2001, SF, 1 ♂ 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **116:** 13.IX.2005, 3 ♂♂ 5 ♀♀, 6.X.2005, 1 ♀; **126:** 21.III.2004, 1 ♂ 1 ♀; **127:** 24.V.2005, 1 ♀, BIL et ŘiR lgt.; **128:** 26.VI.2001, 1 ♂ 5 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; 12.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **131:** 17.III.2004, 12 ♂♂ 8 ♀♀, 3.IV.2004, 5 ♀♀, BeS det.; 4.IV.2004, 3 ♂♂ 2 ♀♀, 11.V.2004, 4 ♂♂ 2 ♀♀, 25.III.2005, 2 ex., BIL et LuZ lgt., SNP coll.; 8.IV.2006, 7 ♂♂, BeS det.; **132:** 24.IX.2005, 1 ♀, 29.V.2006, 1 ♂ 2 ♀♀, BeS det.; 2011, KrP lgt., det. et coll.; **136:** 23.IX.2003, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **143:** 20.III.1999, 1 ex., SNP coll.; 17.VI.2003, 1 ex., SNP coll.; **147:** 2.VI.2002, 1 ex., SNP coll.; **156:** 22.VI.2014, SWN, 2 ♀♀, BeS det., VMG coll.; **163:** 5.II.2004, 1 ♂ 5 ♀♀, 3.III.2004, 2 ♂♂ 1 ♀; **166:** 3.IV.2005, 2 ♂♂, BeS det.; **172:** 10.V.2005, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et HeJ lgt.

Areál výskytu zahrnuje Evropu a severní Afriku. Eurytopní hygrofil rozšířený hojně po celé ČR. Recentně je publikovaný ve všech faunistických pracích (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějčiček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Likovský 1982, Matějčiček & Boháč 2010, Rébl 2010, Štourač 2006, Těšál 2013), včetně sousedních regionů (např. Krásenský 2017, Vonička & Šťastný 2007). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013) a stejně také v Polsku na lesních mokřadech (Szujeccki 1961). Potvrzen je na celém Děčínku, kde se vyskytuje na lesních i nelesních mokřadech, nejčastěji s přítomností skřipiny *Scirpus sylvaticus*.

Stenus (Metatesnus) nitidiusculus Stephens, 1833 (obr. 16d)

BS: R1, ČS: NT

23: 23.VIII.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll.; **37:** 18.IV.2007, 1 ♂, KrP det.; **38:** 6.IV.2005, 1 ♀, 9.IX.2005, 4 ♀♀, SNP coll.; **59:** 11.IV.2004, 1 ♂ 1 ♀; **72:** 22.IX.2003, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **95:** 3.VI.2003, 1 ♂ 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; 22.IX.2003, 12 ♂♂ 3 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **108:** 15.IV.2003, 1 ex., SNP coll.; **116:** 6.X.2005, 1 ♀; **127:** 24.V.2005, 2 ♂♂, BIL et ŘiR lgt.; **128:** 26.VI.2001, 2 ♂♂ 3 ♀♀, StJ lgt., SNP coll.; **131:** 25.III.2005, 1 ♀, BIL et

LuZ lgt.; **132**: 29.V.2006, 1 ♂, BeS det., 15.VI.2011, 2 ex., KrP lgt., det. et coll.; **152**: 20.IV.2007, 1 ♂ 1 ♀, KrP det.; **156**: 11.V.2006, 2 ♂♂, KrP det., 8.V.2014, 3 ♂♂ 1 ♀, BeS det., VMG coll., 8.–27.V.2014, PT, 1 ♂, BeS det., VMG coll., 27.V.–22.VI.2014, PT, 2 ♀♀, BeS det., VMG coll.; **159**: 2.V.2009, 1 ex., KrP det.; **163**: 5.II.2004, 4 ♀♀, 3.III.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, 25.III.2004, 2 ♀♀; **166**: 24.IV.2005, 1 ♂, BeS det.; **168**: 17.II.2004, 2 ♂♂ 6 ♀♀, BIL et SNP coll., 28.II.2004, 2 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et SNP coll.

Evropský stenotopní hygrofil zachovalých mokřadů, v ČR známý po celém území na okrajích vodních toků, pronikající na okraje rybníků. Jelínek (1999) jej uvádí jako velmi vzácný druh okolí vývěrů vod a publikuje z Orlických hor několik nálezů širokého vertikálního rozsahu. Potvrzen je recentně z Ašska (Benedikt 2011), Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Karlovarska (Benedikt 2010) a Prahy (Boháč & Matějček 2003). Z Křivoklátska je citován pouze literární údaj (cf. Januš 2016). V Horní Lužici je uváděn jako hojný (Vogel 2013), v Polsku různě a zřídka nacházený, považovaný za druh chladných pramenišť a potoků (Szujeci 1961). Ze sousedních českých regionů je uváděn Krásenským (2017) z rašelinných biotopů nejzápadnější části Krušných hor a Voničkou & Šťastným (2007) z Rašeliníště Jizery v Jizerských horách. Na Děčínsku je druhem rozšířeným a lokálně hojným na většině typů mokřadů. Podobně je hojný výskyt komentován také na Ašsku (Benedikt 2011) a v Krušných horách (Krásenský 2017).

Stenus (Metatesnus) pallitarsis Stephens, 1833 (obr. 16e)

BS: R2, RV

131: 17.III.2004, 1 ♀, 4.IV.2004, 1 ♀.

Palearktický stenotopní hygrofil v ČR známý po celém území v nížinách na mokřadech a slatinách (S. Benedikt, in litt.). Imaga vylézají na vegetaci hlavně před západem slunce (Szujeci 1961). Recentně publikován z Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Prahy (Boháč & Matějček 2003) a jako vzácný druh vlhkých břehů nížin z Orlických hor a okolí (Jelínek 1999). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013), v Polsku obecně řídký (Szujeci 1961). Z okolních českých regionů není autorům žádný výskyt znám. Na Děčínsku je potvrzený od Velkého rybníka, kde byl sbíraný pouze během jarních oblev (viz metodika). Hodnocen je proto jako regionálně významný druh.

Stenus (Metatesnus) picipennis Erichson, 1840 (obr. 16f)

BS: R2, RV

89: 24.III.2005, 1 ♂ 1 ♀; **131**: 17.III.2004, 1 ♀; **132**: 17.VIII.2011, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll.; **156**: 27.V.–22.VI.2014, 1 ♀, BeS det., VMG coll.

Rozšířený v Evropě odkud zasahuje do severní Afriky a Íránu. Stenotopní hygrofil v ČR rozšířený po celém území na mokřadech a mokřích loukách. Januš (2016) jej z ČR hodnotí jako vzácný druh žijící na zarostlých březích vod. Recentně je publikován z Ašska (Benedikt 2011), Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Křivoklátska (Januš 2016, Januš et al. 2018) a Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006) ze dna vysychajícího rybníka, porostu kolem slabé luční vodoteče, z nočního smyku apod. Starší údaje z materiálu prof. J. Roubala uvádí Likovský (1985) nález z Prahy a zřejmě také z Kolínska (dle poznámky choťovického nálezu v oboře). Ačkoliv v Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013), je řazený v červeném seznamu mezi ohrožené druhy (kat. 3 – gefährdet). V Polsku je znám ze Slezska (Szujeci 1961). Z okolních českých regionů není autorům žádný výskyt znám. Druh se vyskytuje na území celého Děčínska i v ústecké části Labských pískovců. Nálezy jsou jednotlivé a vždy na zachovalých, alespoň lokálně zrašeliněných biotopech. Hodnocen je proto jako regionálně významný druh.

Stenus (Metatesnus) picipes picipes Stephens, 1833

BS: R2

51: 18.VII.2014, 2 ex., MoP lgt., det. et coll.; **79:** 2.VIII.2008, 1 ♀, KrP lgt., det. et coll.; **126:** 21.III.2004, 1 ♂; **176:** kóta 623,4m, 21.–28.VIII.2001, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Rozšířený v Evropě odkud zasahuje na Blízký východ. I přes zařazení druhu do skupiny R2 jej Boháč & Matějček (2003) označují jako eurytopního hygrofila, rozšířeného po celé ČR na mokřadech a podmáčených loukách. Jelínek (1999) druh hodnotí jako význačný vzácný druh lesních rašelinišť a bažin, který večer vylézá na traviny. Publikován je z lesních i nelesních biotopů z Ašska (Benedikt 2011), Broumova (Hamet & Vaneč 2016), Karlovarska (Benedikt 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Orlických hor (Jelínek 1999) a Prahy (Boháč & Matějček 2003). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013), v Polsku je hojnější na jihu (Szujeci 1961). Z nejzápadnější části Krušných hor jej uvádí Krásenský (2017). Na Děčínsku se soustředí na chladnější, přirozené nivy toků, byl zjištěn i v zatopené pískovně s rašelinným okolím. Z řešeného území je zpracována pouze část materiálu (viz dále) a případný regionální význam není možné zhodnotit.

Stenus (Metatesnus) p. picipes / S. (M.) p. brevipennis Thomson, 1851

VU

45: 25.VI.2001, 1 ex., StJ lgt.; **51:** 15.IV.2002, 1 ex., StJ lgt., 13.VI.2002, 1 ex., StJ lgt.; **69:** 17.IX.2003, 2 ex., TrM lgt.; **72:** 2.VI.2003, 2 ♀♀, StJ lgt., 22.IX.2003, 1 ♂ 2 ♀♀, StJ lgt.; **82:** 31.V.2003, 1 ♂, StJ lgt.; **93:** 3.VI.2003, 1 ♂, StJ lgt., 22.IX.2003, 5 ♂♂ 5 ♀♀, StJ lgt.; **95:** 26.VI.2001, 2 ex., StJ lgt.; **128:** 26.VI.2001, 2 ♂♂ 4 ♀♀, StJ lgt., 12.VI.2002, 1 ex., StJ lgt.

V uvedeném materiálu je potenciální také determinačně obtížný poddruh, který je uváděn v Horní Lužici jako vzácný (Vogel 2013), v Polsku s výskytem na západě a zvláště v horských oblastech (Szujeci 1961). Ze sousedního Ústecka jej publikoval Vysoký (1982) a z Krkonoš Likovský (1985). Jelikož není poddruhová příslušnost dořešena, nezahrnují jej autoři v konečném shrnutí (viz tabulka 1).

Stenus (Metatesnus) pubescens (Stephens, 1833) (obr. 17a)

BS: R2

19: 24.IV.2003, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **32:** 2.V.2003, 1 ex., SNP coll.; **37:** 10.VIII.2004, 2 ex., SNP coll.; **87:** 27.V.2004, 2 ex., SNP coll.; **100:** 2.V.2003, 6 ex., TrM lgt., SNP coll.; **107:** 1.IV.2003, 1 ex., SNP coll.; **111:** 13.X.2001, SF, 2 ♂♂, MaP lgt. et coll., KrP det.; **116:** 6.X.2005, 1 ♀; **131:** 17.III.2004, 3 ♂♂ 7 ♀♀, BIL et SNP coll., 4.IV.2004, 3 ♀♀, BIL et SNP coll., 11.IV.2004, 1 ♂ 1 ♀, 25.III.2005, 1 ♂ 11 ♀♀, BIL et LuZ lgt., BIL et SNP coll., 31.III.2005, 2 ♀♀, BIL et ŠvM lgt., 8.IV.2006, 1 ♂, BeS det.; **132:** 28.III.2003, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **145:** 8.V.2003, 1 ex., LuZ lgt.; **168:** 27.II.1999, 3 ex., BIL et SNP coll.

Vyskytuje se v Evropě kromě její západní části, a v Asii až na Dálný východ. Stenotopní hygrofil známý v celé ČR na mokřadech. Jelínek (1999) jej hodnotí jako vzácný druh bahniatých břehů, který za teplých večerů vylézá na rákos. Januš (2016) popisuje nálezy v různých mokřadních společenstvech včetně sběru cedníkem pod vodou na bahničkách (*Eleocharis* spp.). Recentně publikován z Broumova (Hamet & Vaneč 2016), Jizerských hor (Vonička & Šťastný 2007), Křivoklátska (Januš 2016, Januš et al. 2018, Moravec & Rébl 2012), Orlických hor (Jelínek 1999) a Prahy (Boháč & Matějček 2003). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013), v Polsku je na březích vod sbírán řídce (Szujeci 1961). Z dolního toku řeky Labe ho uvádí Vysoký (2001) bez bližší specifikace nálezu. Na Děčínsku hojný druh.

Stenus (s. str.) argus Gravenhorst, 1806 (obr. 17b)

BS: R2, RV

34: 19.IV.2012, 2 ex., MoP lgt., det. et coll.; **37:** 20.IV.2004, 1 ♂; **89:** 24.III.2005, 1 ♂.

Obr. / Fig. 17. Vybrané druhy podčeledi Steninae. Selected species of the subfamily Steninae. a – *Stenus (Metatesnus) pubescens*, samec s asymetricky vyvinutým levým okem / male with asymmetric left eye; b – *S. (s. str.) argus*, samec / male; c – *S. (s. str.) fossulatus*, samec / male; d – *S. (s. str.) guttula*, samec / male; e – *S. (s. str.) incrassatus*, samec / male; f – *S. (s. str.) melanarius*, samec / male. Měřítko / Scale 1,0mm.

Holarktický druh. I přes zařazení druhu do skupiny R2 jej Boháč & Matějčíček (2003) označují jako eurytopního hygrophila, známého z ČR po celém území na březích toků a ve vlhkých lesích. Z Orlických hor jej uvádí Jelínek (1999) jako vzácnější druh náplavů nížinných řek a potoků. Starší nález z materiálu prof. J. Roubala uvádí z Plzeňska Likovský (1982). Autorům jsou dále známy z ČR pouze nálezy z Prahy (Boháč & Matějčíček 2003, Štourač 2012). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013) a vyskytuje se také v celém Polsku (Szujceki 1961). Ve sbírkách VMG je dokladován ze sousedního Podkrušnohoří (VyV lgt., HrL det.) a Českolipska (HoM lgt., HrL det.). Zde uvedené nálezy z Děčína jsou z promývaných šterkopisčitých náplavů přirozených toků řek a druh je tak hodnocen jako regionálně významný stenotopní ripikol.

Stenus (s. str.) *biguttatus* (Linnaeus, 1758)

BS: E

8: 23.V.1998, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **12:** 12.X.2001, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det.; **23:** 22.III.2005, 5 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et SNP coll.; **30:** 1.V.2006, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **37:** 20.IV.2004, 4 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et SNP coll., 23.IV.2004, 10 ♂♂ 15 ♀♀, BIL et SNP; **34:** 26.V.2011, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **40:** 9.IV.2004, 4 ♀♀, BIL et SNP coll.; **44:** 8.VIII.2000, 1 ex.; coll., 25.VI.2004, 2 ♂♂, BIL et SNP coll., 10.VIII.2004, 2 ♂♂, BIL et SNP coll.; **52:** 22.VII.2011, 2 ♂♂, BeS det., 23.VII.2011, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det.; **55:** 1.V.2002, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det., 18.VII.2005, 1 ♂ 1 ♀, 11.VI.2015, 1 ♂, BIL et FeP lgt., BeS det., VMG coll.; **61:** 10.VI.2000, 1 ♂, TrM lgt., SNP coll.; **65:** 12.V.2006, 2 ♂♂ 2 ♀♀, KrP det.; **89:** 23.VI.2007, 3 ♂♂ 2 ♀♀, BIL lgt., KrP det., BIL et SNP coll.; **126:** 20.IV.2003, 1 ex.; **131:** 3.IV.1999, 1 ex.; **140:** 15.III.1999, 1 ex.; **144:** 23.IV.1998, 1 ex., 17.VI.1999, 1 ex.; **174:** 15.X.2001, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **180:** 29.IV.1998, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Euroasijský druh. I přes zařazení do skupiny E jej Boháč & Matějčíček (2003) označují jako stenotopního psamofila, známého z ČR po celém území na vlhkém písku nezastlých břehů vodních toků, stejně jako v Polsku (Szujceki 1961) a hojně v Horní Lužici (Vogel 2013). Recentně je publikován ve většině faunistických prací (Benedikt 2010, Boháč & Matějčíček 2003, Januš 2016, Jelínek 1999, Hamet & Vancl 2016), včetně sousedních regionů (Vonička & Krásenský 2016, Vysoký 1982). Druh je na lokalitách výskytu často hojný a jako ripikol se na šterkopisčitých náplavech toků soustředí často do přímého kontaktu s vodou.

Stenus (s. str.) *bimaculatus* Gyllenhal, 1810

BS: E

9: 6.III.2009, 1 ♂ 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **10:** 5.V.2002, SW, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det.; **13:** 30.VIII.1998, SF, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det., 17.II.2001, SF, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **23:** 27.VII.2004, 2 ♀♀, BIL et SNP coll., 22.III.2005, 4 ♂♂ 3 ♀♀; **34:** 28.VIII.2018, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **37:** 20.IV.2004, 1 ♂ 4 ♀♀, BIL et SNP coll., 23.IV.2004, 2 ♂♂, BIL et SNP coll., 28.V.2004, 6 ♀♀, BIL et SNP coll.; **38:** 6.IV.2005, 1 ♀, 11.VIII.2005, 1 ♀; **39:** 9.IV.2004, 2 ♂♂, BIL et SNP coll.; **52:** 2010, KrP lgt., det. et coll.; **54:** 10.VIII.2012, 1 ♂, KrP det.; **55:** 25.IV.1998, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det.; **59:** 11.IV.2004, 2 ♀♀, 25.III.2005, 1 ♀; **61:** 10.VI.2000, 5 ex., TrM lgt., SNP coll.; **62:** 15.VI.2005, 1 ex., 15.–30.VI.2005, PT, 1 ♂; **65:** 12.V.2006, 1 ♀, KrP det.; **67:** 10.VI.2000, 1 ex., TrM lgt., SNP coll.; **74:** 4.V.2004, 1 ♂ 4 ♀♀, BIL et SNP coll.; **85:** 28.V.2005, 1 ex., MiM lgt. et coll.; **87:** 27.V.2004, 2 ex., BIL et SNP coll.; **88:** 3.VI.2004, 2 ex.; **89:** 24.III.2005, 1 ♂ 2 ♀♀, 23.VI.2007, BIL et KrP lgt., KrP det.; **93:** 26.VI.2001, 1 ex., StJ lgt., SNP coll., 11.VI.2002, 1 ex., StJ lgt., SNP coll., 22.IX.2003, 2 ♂♂ 2 ♀♀, StJ lgt., SNP coll., 28.V.2017, 1 ♂ 1 ♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **116:** 6.X.2005, 2 ♂♂; **125:** 5.XII.2001, 1 ♂; **127:** 24.V.2005, 1 ♂ 4 ♀♀, BIL et ŘiR lgt.; **131:** 3.IV.1999, 1 ♂, 19.III.2005, 1 ♂, 25.III.2005, 1 ♂ 1 ♀, BIL et LuZ lgt., 31.III.2005, 1 ♂, BIL et ŠvM lgt., 20.X.2005, 1 ♂, BeS det., 8.IV.2006, 2 ♂♂, BeS det.; **132:** 29.V.2006, 1 ♀, BeS det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **137:** 6.VI.2000, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **142:** 13.V.2006, 3 ♂♂ 3 ♀♀, KrP det.; **148:** 1.X.1983, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **156:** 8.V.2014, 2 ♂♂ 1 ♀, BeS det., VMG coll., 27.V.–22.VI.2014, PT, 2 ♀♀, BeS det., VMG coll.; **161:** 27.III.1999, 2 ♀♀, 1.IV.1999, 1 ♀, 27.I.2002, 1 ♀; **163:** 29.III.2003, 3 ex., 5.II.2004, 2 ♀♀; **166:** 28.II.2002, 1 ♂, 3.IV.2005, 1 ♀, BeS det., 24.IV.2005, 1 ♂, BeS det.; **167:** 27.III.1999, 1 ex., 11.III.2000, 1 ♀; **168:** 17.II.2004, 1 ♂ 1 ♀, 28.II.2004, 1 ♂ 2 ♀♀; **172:** 10.V.2005, 1 ♂, BIL et HeJ lgt.; **180:** 29.IV.1998, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Areál výskytu tvoří kromě jižní části celá Evropa až na Sibiř. Eurytopní hygrofil z ČR známý po celém území z lesních i nelesních mokřadů, např. v olšínách (cf. Szujecki 1961), pronikající na vlhké části polí a cihelen. Obecný druh, jeden z nejběžnějších z rodu, recentně publikovaný ve většině faunistických prací (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Rébl 2010, Štourač 2006), včetně sousedních regionů (Krásenský 2017, Vonička & Krásenský 2016, Vysoký 1982). V Horní Lužici (Vogel 2013), v Polsku (Szujecki 1961) a také na Děčínsku hojný druh.

Stenus (s. str.) *boops* Ljungh, 1810

BS: E

22: 9.VI.2004, 2 ♀♀; **23:** 27.VII.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll., 22.III.2005, 1 ♀; **30:** 1.VII.2006, 1 ♂, KrP det.; **34:** 28.VIII.2018, 5 ex., MoP lgt., det. et coll.; **37:** 20.IV.2004, 6 ♂♂ 11 ♀♀, BIL et SNP coll., 23.IV.2004, 3 ♂♂ 9 ♀♀, BIL et SNP coll., 28.V.2004, 2 ♂♂, SNP coll., 5.VI.2004, 2 ♀♀, SNP coll., 15.VI.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, SNP coll., 22.VII.2004, 8 ♂♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll., 10.VIII.2004, 18 ♂♂ 8 ♀♀, BIL et SNP coll., 11.V.2005, 1 ♂, SNP coll., 2.VI.2005, 1 ♂ 3 ♀♀; **40:** 9.IV.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll.; **44:** 8.VIII.2000, 1 ♀; **51:** 2010, KrP lgt., det. et coll.; **59:** 11.IV.2004, 2 ♂♂ 5 ♀♀, 30.VI.2004, 1 ♂, 25.III.2005, 2 ♀♀, SNP coll.; **71:** 9.IV.2001, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **74:** 4.V.2004, 1 ♂ 7 ♀♀, BIL et SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 1 ♀, 2007, KrP lgt., det. et coll.; **94:** 28.V.2017, 2 ♀♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **95:** 28.V.2017, 5 ♂♂ 2 ♀♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **109:** 17.VI.2004, 1 ♂; **126:** 20.IV.2003, 1 ♂, 21.III.2004, 1 ♂ 1 ♀, 20.VI.2009, 1 ♂ 1 ♀, KrP det.; **127:** 24.V.2005, 3 ♂♂ 1 ♀, BIL et ŘiR lgt.; **131:** 17.III.2004, 3 ♂♂ 21 ♀♀, 4.IV.2004, 1 ♂ 1 ♀, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 1 ♂ 3 ♀♀, BIL et LuZ lgt., 8.IV.2006, 1 ♂, BeS det.; **132:** 29.V.2006, 1 ♂, BeS det., 11.VII.2006, 1 ♂ 3 ♀♀, KrP det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **154:** 24.IV.2003, 1 ♂, TrM lgt., SNP coll.; **156:** 4.XII.2006, 1 ♂ 1 ♀, KrP det., 26.VII.2010, 1 ♀, BeS det., 22.VI.2014, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; **159:** 11.VIII.2006, 2 ♀♀, KrP det.; **164:** 10.VI.2004, 1 ♂ 1 ♀; **168:** 17.II.2004, 1 ♀; **171:** 5.VI.2004, 1 ♂ 3 ♀♀, BIL, MoP et VoP lgt.; **180:** 29.IV.1998, 2 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Euroasijský eurytopní hygrofil, v ČR rozšířený po celém území na lesních i nelesních mokřadech, březích toků apod. Obecný druh, jeden z nejhojnějších z rodu, recentně publikovaný ve většině faunistických prací (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Matějček & Boháč 2010, Rébl 2010, Štourač 2006, Těšál 2013), včetně okolních severočeských regionů (Vonička & Krásenský 2016, Vonička & Šťastný 2007, Vysoký 1986). V Horní Lužici (Vogel 2013), Polsku (Szujecki 1961) a také na Děčínsku hojný druh.

Stenus (s. str.) *canaliculatus* Gyllenhal, 1827

BS: R2

18: 29.V.2012, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **23:** 27.VII.2004, 1 ♂; **34:** 12.VIII.2011, 1 ♂, MoP lgt., det. et coll.; **37:** 20.IV.2004, 1 ♀, 2.VI.2005, 1 ♂; **66:** 28.VIII.2018, 1 ♂, MoP lgt., det. et coll.; **108:** 15.IV.2003, 1 ex.; **131:** 17.III.2004, 1 ♀; **149:** 2.VII.2003, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **174:** 5.–11.VII.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det. Holarktický druh. I přes zařazení druhu do skupiny R2 jej Boháč & Matějček (2003) označují jako eurytopního hygrofila, známého z ČR po celém území na březích toků, lesních i nelesních mokřadech, kde žije v rašeliníku, ostřicích atd. Jelínek (1999) jej uvádí jako vzácnější druh šterkových a písčitých břehů vod. Řada nálezů je uváděna z Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Královéhradecka (Matějček & Boháč 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Orlických hor (Jelínek 1999) a Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006). V Horní Lužici i v Polsku je hojný (Vogel 2013, Szujecki 1961). Z Podkrušnohoří ho z prosevu od řeky Bíliny uvádí Vysoký (1986) a je dokladován také ve sbírkách VMG (HoM lgt., HrL det.). Z Podkrkonoší, z náplavů Kamenice, jej publikovali Vonička & Krásenský (2016). Na Děčínsku je většina nálezů na náplavech řeky Labe a několik jich pochází také z břehů rybníků.

Stenus (s. str.) *clavicornis* (Scopoli, 1763)

BS: E

3: 22.V.–9.VI.2017, PT, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; 10: 30.IX.2001, hlinitý břeh, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; 12: 12.X.2001, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det., 6.IX.2003, 1 ♂ 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; 13: 7.XI.1998, 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; 23: 22.III.2005, 3 ♂♂ 3 ♀♀; 28: 5.VI.2004, 1 ♀; 35: 18.VI.2004, 2 ♀♀, SNP coll., 30.VIII.2004, 3 ♂♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll., 6.IX.2004, 1 ♂ 1 ♀, SNP coll., 20.V.2005, 1 ♂, 9.V.–15.VI.2018, PT, 1 ♂, HeV lgt., KrP det., 15.–28.VI.2018, PT, 1 ♀, HeV lgt., BeS det.; 37: 23.IV.2004, 2 ♂♂, SNP coll.; 42: 19.V.2000, 1 ♂; 45: 24.IV.–22.V.2017, PT, 1 ♂, VoP det., 13.VII.–9.VIII.2017, PT, 1 ♀, VoP det., VMG coll.; 52: 1.VI.2003, 2 ex., StJ lgt., SNP coll.; 55: 1.V.2002, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det., 18.VII.2005, 1 ♂ 1 ♀, 30.IX.2011, 2 ♀♀, BeS det., VMG coll., 26.IV.–12.V.2015, PT, 1 ♀, BIL et BaP lgt., BeS det., VMG coll., 12.V.–11.VI.2015, PT, 1 ♂, BIL et FeP lgt., BeS det., VMG coll., 11.VI.2015, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et FeP lgt., BeS det., VMG coll.; 58: 2.II.2002, 3 ex.; 59: 2.II.2002, 1 ♂, 25.III.2005, 1 ♀; 77: 4.V.2002, 1 ♂; 83: 12.VI.–4.VIII.2018, PT, 1 ♀, KrP det.; 84: 26.VIII.2006, 2 ♀♀, KrP det.; 89: 24.III.2005, 1 ♂ 1 ♀, 2007, KrP lgt., det. et coll.; 95: 22.IX.2003, 5 ex., StJ et TrM lgt., SNP coll.; 114: 31.VIII.2005, 1 ♀; 116: 13.IX.2005, 2 ♂♂ 1 ♀, 6.X.2005, 1 ♂ 1 ♀; 126: 21.III.2004, 2 ♀♀; 129: 29.IV.–4.V.2012, PT, 1 ♀, KrP det.; 131: 17.III.2004, 4 ♂♂ 3 ♀♀, 11.V.2004, 2 ♀♀, 19.III.2005, 5 ♂♂, 25.III.2005, 1 ♂, BIL et LuZ lgt., 8.IV.2006, 2 ♂♂, BeS det.; 132: 2011, KrP lgt., det. et coll.; 137: 21.X.1995, SF, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; 143: 13.IV.2000, 1 ♀; 153: 20.IV.–13.V.2018, PT, 1 ♀, KrP det., 2.VI.2009, 1 ♀, KrP det.; 155: 22.IV.2005, 1 ♀, BeS det.; 156: 8.V.2014, 1 ♀, BeS det., VMG coll., 22.VI.–10.VIII.2014, PT, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; 159: 2.V.2009, 1 ♀, KrP det.; 161: 8.XII.2001, 1 ♂, 27.I.2002, 3 ♂♂ 1 ♀, 27.II.2002, 1 ♂, 27.III.2002, 1 ♂ 1 ♀, 17.I.2004, 1 ♀; 162: 3.III.2002, 1 ♂, 8.III.2002, 3 ♂♂ 1 ♀; 163: 19.I.2003, 1 ♂, 23.III.2003, 2 ♂♂, 5.II.2004, 1 ♀; 166: 9.XII.2000, 1 ♂ 1 ♀, 28.II.2002, 1 ♂, 12.IV.2002, 1 ♂; 3.IV.2005, 3 ♂♂, BeS det., 24.IV.2005, 1 ♀, BeS det.; 167: 26.I.2002, 2 ex., 31.I.2002, 1 ex., 17.II.2002, 1 ♂, 17.I.2004, 1 ♀; 173: 22.IV.1995, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; 174: 15.X.2001, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; 177: 4.–13.IX.2001, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; 179: 14.–21.VI.2002, CFT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Euroasijský eurytopní druh indiferentní k vlhkosti, rozšířený po celé ČR na polích, loukách, okrajích lesů i na rudéralech. Recentně je publikován ve většině faunistických prací (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Likovský 1982, Matějček & Boháč 2010, Rébl 2010, Štourač 2006, Těšál 2013), včetně okolních severočeských regionů (Krásenský 2017, Moravec et al. 2006, Vonička & Krásenský 2016, Vonička & Šťastný 2007, Vysoký 1982, 1986). V Horní Lužici i v Polsku je hojný (Vogel 2013, Szujeci 1961). Vyskytuje se hojně na celém Děčínsku. Velká část materiálu pochází z vřesovišť (cf. Januš 2016).

Stenus (s. str.) *comma* Leconte, 1863

BS: E

23: 27.VII.2004, 2 ♀♀, SNP coll.; 37: 20.IV.2004, 5 ♂♂ 9 ♀♀, BIL et SNP coll., 23.IV.2004, 2 ♀♀, BIL et SNP coll., 28.V.2004, 2 ♀♀, BIL et SNP coll.; 40: 9.IV.2004, 2 ♀♀, SNP coll.; 89: 1 ♂ 1 ♀, 16.V.2007, BIL et KrP lgt., KrP det., SNP coll.; 126: 20.IV.2003, 8 ex.; 144: 23.IV.1998, hlinitopísčité břeh, 1 ex.; 156: 4.XII.2006, písčité břeh lesního rybníka, 1 ♂, KrP det.

Euroasijský eurytopní hygrofil známý z celé ČR na řídce porostlých, písčitých březích vod, pronikající na okraje polí a lesů. Recentně je publikován ve většině faunistických prací (Benedikt 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Jelínek 1999, Likovský 1982, Rébl 2010, Štourač 2006), včetně okolních severočeských regionů (Moravec et al. 2006, Vonička & Šťastný 2007, Vysoký 2001). V Horní Lužici i v Polsku je hojný (Vogel 2013, Szujeci 1961). Na Děčínsku je druh hojný na náplavech přirozených toků, ale také na disturbovaných březích stojatých vod a v zatopených pískovnách.

Stenus (s. str.) *fossulatus* Erichson, 1840 (obr. 17c)

BS: R2

8: 26.VII.2003, SW, 1 ♂, MaP lgt. et coll., KrP det.; 45: 24.IV.2017, 3 ♂♂, VoP det.; 46: 28.V.2017, 2 ♂♂ 1 ♀, BIL et Čal lgt., BeS det., VMG coll.; 48: 22.VII.2011, 1 ex., KrP det.; 53: 23.VII.2011, 6 ♂♂ 5 ♀♀, BeS et KrP det.;

54: 10.VIII.2012, 1 ♀, KrP det.; **55:** 12.VIII.2011, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det.; **62:** 30.V.2006, 1 ♂, KrP det.; **70:** 12.VI.2018, 3 ♂♂ 2 ♀♀, BIL, BrP et MiM lgt., BeS det.; **72:** 22.IX.2003, 1 ♀, StJ lgt.; **79:** 10.IX.2008, 2 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et KrP lgt. et coll., KeZ et KrP det.; **93:** 27.V.–6.VI.2018, FIT, 1 ♂, BrP et MiM lgt., BeS det.; **94:** 28.V.2017, 1 ♂ 1 ♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **112:** 13.VII.2002, 1 ♂ 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **118:** 27.IV.2006, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **130:** 2010, KrP lgt., det. et coll.; **148:** 1.X.1983, 3 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Areál výskytu tvoří severní a střední Evropa až po Ukrajinu. Stenotopní druh indiferentní k vlhkosti a částečně i k zastínění. Biotopem bývají hlinité svahy a břehové strže toků s podbělem *Tussilago farfara* (Szujeccki 1961). Jelínek (1999) jej hodnotí jako vzácný druh vlhkých hlinitých půd, častý na náplavech. Řada recentních nálezů je uváděna z Broumovska (Hamet & VancL 2016), Karlovarska (Benedikt 2010), Královéhradecka (Matějčíček & Boháč 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Moravec & Rébl 2012, Rébl 2010) a Orlických hor (Jelínek 1999). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013) a v Polsku je znám po celém území (Szujeccki 1961). Z Ústecka jej uvádí Vysoký (1982), řadu nálezů z Podkrkonoší Vonička & Krásenský (2016) a z Českolipska je dokladován ve sbírkách VMG (HoM lgt., HrL det.). Na Děčínsku se na vhodných biotopech vyskytuje po celém území včetně nejsevernější části ve Fukově.

Stenus (s. str.) *guttula* P. Müller, 1821 (obr. 17d)

BS: R1, ČS: VU

89: břehová strž, 23.VI.2007, 2 ♂♂ 2 ♀♀, BIL et KrP lgt. et coll., KrP det.

Druh střední Evropy a Mediteránu. Stenotopní hygrofil, v ČR známý na celém území na březích stojatých i tekoucích vod. Kromě historických údajů z Prahy citovaných Boháčem & Matějčíčkem (2003) a staršího pražského nálezu ze sběrů prof. J. Roubala (Likovský 1985) jsou autorům známy z ČR pouze nálezy v sousedních severočeských regionech na Frýdlantsku u říček Smědá a Řasnice a na Českolipsku v Dolní Libchavě u říčky Šporka (vše P. Moravec & P. Vonička, pers. comm.), a dále z Domažlicka (Z. Kejval, nepubl. údaj). Z Horní Lužice není Vogelem (2013) uváděn, v Polsku je lokální (Pomofansko, Slezsko a okolí Krakova; Szujeccki 1961). Na Děčínsku je dosud jediná známá lokalita na břehové strži potoka Chřibská Kamenice, která vlivem extrémně suchých let v současnosti silně zarůstá a druh se nepodařilo po opakovaných exkurzích znovu potvrdit. Na Děčínsku má tento reliktní druh velký potenciál výskytu na řadě dalších míst a jeho populace by bylo vhodné do budoucna lokalizovat. Jedná se o jeden z nejvýznamnějších zjištěných druhů.

Stenus (s. str.) *humilis* Erichson, 1839

BS: R2

1: 11.V.2006, 2 ♀♀, BIL, PhJ et TrM lgt., KrP det.; **2:** 11.V.2006, 2 ♂♂ 3 ♀♀, BIL, PhJ et TrM lgt., KrP det.; **3:** 20.IV.2007, 1 ♂ 2 ♀♀, KrP det., 5.–26.VI.2018, PT, 1 ♂, BeS det., 17.VIII.–10.X.2018, PT, 1 ♀, KrP det.; **10:** 3.XI.2001, SF, 1 ♂ 1 ♀, MaP lgt. et coll., KrP det.; **39:** 9.IV.2004, 2 ♀♀, SNP coll.; **46:** 28.V.2017, 2 ♀♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **52:** 2010, KrP lgt., det. et coll.; **54:** 16.VIII.2012, 1 ♀, KrP det.; **59:** 11.V.2004, 5 ♂♂ 3 ♀♀; **72:** 22.IX.2003, 1 ♀, StJ lgt., SNP coll.; **74:** 4.V.2004, 2 ♂♂, BIL et SNP coll.; **77:** 13.V.2006, 1 ♂ 2 ♀♀, KrP det.; **78:** 19.VIII.2004, 1 ♂; **83:** 15.IV.–25.V.2018, PT, 3 ♂♂, BeS det., 12.VI.–4.VIII.2018, PT, 1 ♀, KrP det.; **89:** 24.III.2005, 3 ♂♂ 2 ♀♀, 2007, KrP lgt., det. et coll.; **95:** 22.IX.2003, 38 ex., StJ lgt., BIL et SNP coll., 28.V.2017, 1 ♀, BIL et ČaL lgt., BeS det., VMG coll.; **102:** 20.V.–2.VII.2006, PT, 1 ex., MoP et VoP lgt., MoP det. et coll.; **114:** 31.VIII.2005, 1 ♀; **122:** 13.VII.2007, 1 ♂, KrP det.; **131:** 17.III.2004, 6 ♂♂ 11 ♀♀, 11.V.2004, 1 ♂, 19.III.2005, 10 ♂♂, 25.III.2005, 5 ♂♂ 5 ♀♀, BIL et LuZ lgt., 8.IV.2006, 12 ♂♂, BeS det.; **132:** 2011, KrP lgt., det. et coll.; **148:** 1.X.1983, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **153:** 2.VI.2009, 3 ♂♂ 1 ♀, KrP det., 13.V.–5.VI.2018, PT, 1 ♀, BeS det.; **158:** 20.VIII.2009, 1 ♂ 2 ♀♀, KrP det.; **159:** 11.VIII.2006, 2 ♂♂, KrP det.; **174:** 21.–28.VIII.2001, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **179:** 21.–28.IX.2001, PT, 1 ♂, MoP lgt. et coll., HrL det.

Areál výskytu tvoří severní a střední Evropa až po Turecko a východ Sibíře. Eurytopní hygrofil známý v celé ČR na lesních mokřadech. Recentně je publikován ve většině faunistických

prací z lesních či alespoň zastíněných, vlhkých i suchých biotopů (Benedikt 2010, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vanc 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Likovský 1982, Matějček & Boháč 2010, Rébl 2010, Štourač 2006, Těřál 2013), včetně okolních severočeských regionů (Krásenský 2017, Vonička & Krásenský 2016, Vysoký 1982, 1986). V Horní Lužici i Polsku je hojný (Vogel 2013, Szujewski 1961). Ze západní části CHKO Labské pískovce, z Ostrova (lok. č. 156), jej od mravenců *Formica truncorum* Fabricius, 1804 uvádějí Janák & Vysoký (1992). Na Děčínsku se pravidelně objevuje na rašeliništích i vřesovištích.

Stenus (s. str.) *incrassatus* Erichson, 1839 (obr. 17e)

BS: R2, RV

37: 10.VIII.2004, 1 ♂, 11.V.2005, 1 ♀; **143:** 3.VII.2005, 2 ex., LuZ lgt., BIL et LuZ coll.; **161:** 18.II.2004, 1 ♀. Rozšířený je v Evropě kromě její jižní části až na východ Sibíře. I přes zařazení druhu do skupiny R2 jej Boháč & Matějček (2003) označují jako eurytopního hygrofila, známého z ČR po celém území na březích toků, lesních i nelesních mokřadech. Januš (2016) a Jelínek (1999) jej uvádějí z ČR jako vzácnější druh břehů vod a zamokřených lesů bažin. Menší množství nálezů je uváděno ve většině recentních faunistických pracích (Benedikt 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vanc 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Jelínek 1999, Likovský 1982, Matějček & Boháč 2010, Rébl 2010). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013), v Polsku na březích vod naopak hojný není (Szujewski 1961). Z Podkrušnohoří existuje řada nálezů uložená ve sbírkách VMG: Most-Bylany (MO), HoM lgt., Chabařovice (UL), VyV lgt., Modlany (TP), HoM lgt., Litvínov (MO), Tál lgt., vše HrL det. Nálezy z Děčínska se soustředí kolem zatopených lomů a obnažených štěrkopísčitých břehů v nivě Labe po povodních 2002. Vzhledem k obecně vzácnějšímu výskytu v ČR je autory hodnocen jako regionálně významný druh.

Stenus (s. str.) *juno* (Paykull, 1789)

BS: E

34: 22.V.2011, 1 ♀, MoP lgt., det. et coll., ŠtP rev.; **37:** 20.IV.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll., 15.VI.2004, 2 ♀♀, SNP coll.; **39:** 9.IV.2004, 2 ♂♂, SNP coll.; **41:** 2.V.2003, 1 ex., StJ lgt., SNP coll.; **52:** 25.VI.2001, 2 ♂♂, StJ lgt., SNP coll.; **55:** 25.IV.1998, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det.; **59:** 11.IV.2004, 3 ♂♂ 4 ♀♀, 11.V.2004, 1 ♂, 30.VI.2004, 3 ♂♂, 25.III.2005, 1 ♀; **61:** 30.III.–26.V.2000, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **69:** 17.IX.2003, 1 ♀, TrM lgt., SNP coll.; **74:** 4.V.2004, 3 ♂♂, BIL et SNP coll.; **78:** 22.IV.2000, 1 ex.; **89:** 24.III.2005, 6 ♂♂ 10 ♀♀, BIL et SNP coll., 2007, KrP lgt., det. et coll.; **93:** 22.IX.2003, 2 ex., StJ lgt., SNP coll.; **104:** 23.III.2003, 1 ♂; **110:** 17.VI.2004, 2 ♀♀, SNP coll.; **111:** 22.IV.2006, 1 ♂, BeS det.; **116:** 6.X.2005, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll.; **123:** 31.VII.2008, 1 ♂ 1 ♀, BIL et HeJ lgt., BeS det.; **126:** 21.III.2004, 2 ♂♂; **127:** 24.V.2005, 3 ♂♂ 4 ♀♀, BIL et Řir lgt., BIL et SNP coll.; **131:** 17.III.2004, 2 ♀♀, 4.IV.2004, 1 ♂ 1 ♀, 11.V.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, 19.III.2005, 3 ♂♂ 1 ♀, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 2 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et LuZ lgt., BIL et SNP coll., 20.X.2005, 3 ♂♂, BeS det., 8.IV.2006, 1 ♂, BeS det.; **132:** 29.V.2006, 2 ♂♂ 2 ♀♀, BeS det., 11.VII.2006, 1 ♀, KrP det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **135:** 26.VII.2007, 1 ♂ 3 ♀♀, KrP det., 15.VIII.2009, 1 ♂, KrP det.; **137:** 19.V.1995, SF, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det., 21.X.1995, SF, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.; **142:** 13.V.2006, 2 ♂♂ 2 ♀♀, KrP det.; **155:** 22.IV.2005, 2 ♂♂ 1 ♀, BeS det.; **156:** 11.V.2006, 1 ♀, KrP det., 4.XII.2006, 1 ex., KrP det., 8.V.2014, 2 ♂♂, BeS det., VMG coll., 8.–27.V.2014, PT, 1 ♂, BeS det., VMG coll., 27.V.–22.VI.2014, PT, 3 ♂♂, BeS det., VMG coll., 22.VI.–10.VIII.2014, PT, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; **161:** 13.III.1999, 1 ex.; **163:** 19.I.2003, 2 ♂♂; **166:** 24.IV.2005, 1 ♀, BeS det.; **167:** 6.III.1999, 1 ex.; **168:** 17.II.2004, 1 ♂ 2 ♀♀, 28.II.2004, 1 ♀; **169:** 9.VI.2004, 1 ♀, BIL et BaP lgt.; **171:** 5.VI.2004, 1 ♀, BIL, MoP et VoP lgt.; **173:** 22.IV.1995, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Euroasijský eurytopní hygrofíl, z ČR známý po celém území na březích toků, v mokřadech a vlhkých okrajích lesů. Jeden z nejběžnějších druhů rodu, recentně publikovaný ve většině faunistických prací (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vanc 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Likovský 1982, Matějček & Boháč 2010, Rébl

2010, Štourač 2006, Těšál 2013), včetně okolních severočeských regionů (Krásenský 2017, Moravec et al. 2006, Vonička & Krásenský 2016, Vonička & Šťastný 2007, Vysoký 2001). V Horní Lužici i Polsku je hojný (Vogel 2013, Szujeci 1961). Na Děčínsku plošně rozšířený a hojný druh.

Stenus (s. str.) *lustrator* Erichson, 1839

BS: R2

1: 11.V.2006, 1 ♂ 1 ♀, BIL, PhJ et TrM lgt., KrP det.; **2:** 11.V.2006, 3 ♂♂, BIL, PhJ et TrM lgt., KrP det.; **23:** 22.III.2005, 1 ♂; **27:** 23.V.2006, 1 ♀, MoP lgt., det. et coll.; **29:** 10.X.2004, 1 ♀, MoP lgt., det. et coll.; **30:** 1.V.2006, 1 ex., MoP lgt., det. et coll.; **35:** 9.–30.V.2018, PT, 1 ♂, HeV lgt., BeS det.; **45:** 13.VII.–9.VIII.2017, PT, 1 ♀, VoP det., VMG coll.; **51:** 13.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **55:** 6.VIII.2011, 1 ex., LuZ lgt. et coll., KrP det.; **59:** 25.III.2005, 1 ♂ 2 ♀♀, BIL et SNP coll.; **72:** 22.IX.2003, 2 ex., StJ lgt., SNP coll.; **83:** 15.IV.–25.V.2018, PT, 1 ♂, BeS det.; **84:** 12.VI.2002, 1 ♂, StJ lgt., SNP coll.; **89:** 24.III.2005, 5 ♀♀, BIL et SNP coll., 2007, KrP lgt., det. et coll.; **116:** 13.IX.2005, 1 ♀; **127:** 24.V.2005, 2 ♂♂, BIL et ŘiR lgt.; **131:** 17.III.2004, 7 ♂♂ 13 ♀♀, 4.IV.2004, 3 ♂♂ 1 ♀, 19.III.2005, 5 ♂♂ 4 ♀♀, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 7 ♂♂ 3 ♀♀, BIL et LuZ lgt., BIL et SNP coll., 8.IV.2006, 4 ♂♂, BeS det., 12.VIII.2016, 2 ♀♀, BeS det., VMG coll.; **132:** 2011, KrP lgt., det. et coll.; **153:** 2.VI.2009, 1 ♀, KrP det.; **156:** 11.V.2006, 3 ♂♂, KrP det., 8.V.2014, 1 ♂, BeS det., VMG coll., 27.V.–22.VI.2014, PT, 1 ♂, BeS det., VMG coll.; **158:** 20.VIII.2009, 1 ♀, KrP det.; **169:** 9.VI.2004, 1 ♀, BIL et BaP lgt.; **175:** 21.–28.VI.2002, PT, 1 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Holarctický stenotopní tyrfofil v ČR známý po celém území na lesních i nelesních mokřadech, zejména rašeliništích. Jelínek (1999) jej hodnotí jako vzácnější druh vlhkých lesů a hájů nížin až pahorkatin, podobně také biotop popisuje Szujeci (1961). Recentně je publikován z Ašska (Benedikt 2011), Karlovarska (Benedikt 2010), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Orlických hor (Jelínek 1999), Plzeňska (Likovský 1982) a Prahy (Boháč & Matějček 2003, Likovský 1985, Štourač 2006) ze šterkovitých náplavů, rákosin s ostřicemi a ostřicovo-rašeliničových společenstev. V Horní Lužici i celém Polsku není vzácný (Vogel 2013, Szujeci 1961). Starší nález prof. J. Roubala z Českolipska z Mimoně uvádí Likovský (1985), z Podkrušnohoří Moravec et al. (2006), z nejzápadnější části Krušných hor Krásenský (2017) a z Rašeliniště Jizery v Jizerských horách Vonička & Šťastný (2007). Na Děčínsku se druh pravidelně nachází na vřesovištích, rašeliništích i šterkopisčitých březích tekoucích vod.

Stenus (s. str.) *melanarius* Stephens, 1833 (obr. 17f)

BS: R2, RV

34: 12.VIII.2011, 1 ♀, MoP lgt. et coll., ŠtP det.; **59:** 11.IV.2004, 2 ♂♂ 1 ♀, 30.VI.2004, 1 ♂; **81:** 14.V.2003 1 ex., TrM lgt., SNP coll.; **126:** 21.III.2004, 1 ♂ 4 ♀♀, 21.IV.2004, 1 ex., 20.VI.2009, 1 ♂, KrP det.; **127:** 24.V.2005, 1 ♂, BIL et ŘiR lgt.; **131:** 17.III.2004, 2 ♂♂ 1 ♀, 4.IV.2004, 1 ♂ 1 ♀, 25.III.2005, 1 ♂ 1 ♀, BIL et LuZ lgt., 8.IV.2006, 1 ♂, BeS det.

Euroasijský stenotopní tyrfofil nacházený v ČR po celém území, zejména na lesních rašeliništích. Dle recentních publikací z Křivoklátska (Januš 2016, Moravec & Rébl 2016) a Prahy (Boháč & Matějček 2003,) je druhem pouze lokálně hojným. Starší nález z materiálu prof. J. Roubala uvádí z Plzeňska Likovský (1982). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013), v Polsku nepříliš častý (Szujeci 1961). Z Ústecka uvádí nález Vysoký (1982) a ve sbírkách VMG je dokladován z bývalé osady Viklice u Chabařovic (StJ lgt., HrL det.) i ze sousedního Českolipska (vše HoM lgt., HrL det.). Jelikož je na Děčínsku soustředěna většina nálezů v jeho severovýchodní části, kde se nacházejí zachovalé, často zrašelinělé mokřady, hodnotí jej autoři jako regionálně významný druh.

Stenus (s. str.) *morio* Gravenhorst, 1806 (obr. 18a)

BS: R2, RV

3: 22.V.–9.VI.2017, MT, 1 ♂, BeS det., VMG coll.; **34:** 12.VIII.2011, 1 ♂, MoP lgt., det. et coll.; **52:** 22.VII.2011, 2 ♀♀, BeS det.; **89:** 23.VI.2007, 1 ♂, BIL et KrP lgt., KrP det., BIL coll.; **131:** 17.III.2004, 1 ♂, 20.X.2005, 2 ♂♂, BeS det., 12.VIII.2016, 1 ♀, BeS det., VMG coll.; **132:** 29.V.2006, 1 ♀, BeS det., 2011, KrP lgt., det. et coll.; **136:** 23.IX.2003, 1 ♀, StJ lgt.; **142:** 13.V.2006, 1 ♂, KrP det.; **156:** 22.VI.2014, SWN, 1 ♂, BeS det., VMG coll.

Palearktický druh vlhkých, ale i od vody vzdálených míst. Jelínkem (1999) je hodnocený v ČR jako vzácný. Autorům jsou známy pouze recentně publikované nálezy z Křivoklátska (Januš 2016, Moravec & Rébl 2016) z rákosin a mechu a z Orlických hor a okolí (Jelínek 1999). V Horní Lužici je hojný (Vogel 2013) na březích vod, v Polsku však hojný není (Szujewski 1961). V okolních severočeských regionech je znám hojněji na Českolipsku, na písčitéch březích tůň v okolí rašelinář Černého rybníka (L. Blažej, nepubl. údaje) a ve sbírkách VMG je dokladován také ze Zahrádek (HoM lgt., HrL det.). Na Děčínsku je potvrzen na celém území a jako vzácnější druh zachovalejších mokřadů jej autoři hodnotí jako regionálně významný.

Stenus (s. str.) *nitens* Stephens, 1833 (obr. 18b)

BS: R2, RV

59: 11.IV.2004, 1 ♀, 25.III.2005, 1 ♂, BIL et LuZ lgt.; **74:** 4.V.2004, 4 ♂♂, BIL et SNP coll.; **89:** 23.V.2007, 2 ♂♂, BIL et KrP lgt., KrP det., BIL coll.; **131:** 17.III.2004, 7 ♂♂ 10 ♀♀, 4.IV.2004, 1 ♂ 3 ♀♀, 11.V.2004, 3 ♀♀, 19.III.2005, 3 ♂♂, BIL et SNP coll., 25.III.2005, 5 ♂♂ 4 ♀♀, BIL et LuZ lgt., BIL et SNP coll., 20.X.2005, 2 ♂♂, BeS det., 8.IV.2006, 4 ♂♂, BeS det., 12.VIII.2016, 2 ♂♂, BeS det., VMG coll.; **132:** 29.V.2006, 7 ♂♂ 3 ♀♀, BeS det.; 11.VII.2006, 1 ♂ 2 ♀♀, KrP det. (2 ♀♀ cf.); 2011, KrP lgt., det., et coll.; **135:** 26.VII.2007, 1 ♂, KrP det.

Rozšířený v severní a střední Evropě až na Sibiř. I přes zařazení druhu do skupiny R2 jej Boháč & Matějček (2003) označují jako eurytopního hygrofila, známého z ČR po celém území na březích toků, kde žije ve *Sphagnum* sp. a *Phragmites* sp. i na dalších rostlinách. Januš (2016) i Jelínek (1999) jej hodnotí jako vzácný druh bahňitých, rákosových a rašelinových břehů vod nížin. Jednotlivé nálezy jsou uvedeny ve většině recentních faunistických prací (Benedikt 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Jelínek 1999, Matějček & Boháč 2010, Rébl 2010, Štourač 2006, Těšál 2013). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013), v Polsku však řídký (Szujewski 1961). Ve sbírkách VMG je dokladován z Podkrušnohoří (HoM lgt., HrL det.) a Českolipska (vše HoM lgt., HrL det.). Jelikož je na Děčínsku soustředěna většina nálezů v jeho severovýchodní části, kde se nacházejí zachovalé, často zrašelinělé mokřady (zde i pravidelně hojněji v detritu po jarních oblevách), hodnotí jej autoři jako regionálně významný druh.

Stenus (s. str.) *providus* Erichson, 1839

BS: E, RV

96: 28.V.2017, 2 ♂♂ 1 ♀, BIL, BrP, ČaL et MiM lgt., BeS det., BIL et VMG coll.; **116:** 13.IX.2005, 1 ♀; **127:** 24.V.2005, 5 ♂♂ 4 ♀♀, BIL et ŘiR lgt.

Evropský druh zasahující do severní Afriky, Turecka a Kazachstánu. I přes zařazení do skupiny E jej Boháč & Matějček (2003) označují jako stenotopního hygrofila, známého z ČR po celém území na lesních i nelesních mokřadech. Jelínek (1999) jej uvádí jako vzácný druh vlhkých lesů a bažin. Jednotlivé nálezy jsou uváděny z Ašska (Benedikt 2011), Broumovska (Hamet & Vancl 2016), Karlovarska (Benedikt 2010), Královéhradecka (Matějček & Boháč 2010), Orlických hor (Jelínek 1999), Plzeňska (Likovský 1982) a Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006), více pak z lesních i nelesních mokřadů z Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010). V Horní Lužici i Polsku není vzácný (Vogel 2013, Szujewski 1961). Z okolních

Obr. / Fig. 18. Vybrané druhy podčeledi Steninae. Selected species of the subfamily Steninae. a – *S. (s. str.) morio*, samec / male; b – *S. (s. str.) nitens*, samec / male; c – *S. (Tesus) crassus*, samec / male; d – *S. (T.) formicetorum*, samec / male; e – *S. (T.) nanus*, samec / male; f – *S. (T.) opticus*, samec / male. Měřitko / Scale 1,0mm.

severočeských regionů existují jednotlivé nálezy uložené ve sbírkách VMG: Chlumecký (UL), Vyšší Brod (Vb), Most-Bylany (MO), Hořovice (HoM lgt.), Boreč (LTM), ZvB lgt., vše HrL det. Na Děčínsku se vyskytuje velmi lokálně, a proto je zhodnocen jako regionálně významný druh.

Stenus (s. str.) *pusillus* Stephens, 1833

BS: R2

52: 17.VII.2010, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll.; **78:** 21.IX.2000, 1 ♀; **89:** 23.V.2007, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll., 23.VI.2007, 1 ♀, KrP det.; **99:** 26.V.2006, 1 ♂, KrP det.; **131:** 8.IV.2006, 1 ♀, BeS det.; **139:** 15.V.1999, 2 ex., BIL et LuZ coll.; **174:** 15.X.2001, 2 ex., MoP lgt. et coll., HrL det.

Západoevropský druh zasahující do Maroka. I přes zařazení do skupiny R2 jej Boháč & Matějček (2003) označují jako eurytopního hygrofila, známého z ČR po celém území na lesních i nelesních mokřadech. Řada nálezů je recentně publikována z Ašska (Benedikt 2011), Broumova (Hamet & Vancl 2016), Křivoklátska (Januš 2016, Rébl 2010), Orlických hor (Jelínek 1999) a Prahy (Boháč & Matějček 2003, Likovský 1985, Štourač 2006). V Horní Lužici i v celém Polsku je hojný (Vogel 2013, Szujeci 1961). Z Podkrušnohoří jej uvádějí Moravec et al. (2006) a Vysoký (1996). Na Děčínsku je rozšířen na nejrůznějších biotopech, nicméně jeho nálezy jsou pouze jednotlivé.

Stenus (*Tesnus*) *brunnipes* Stephens, 1833

BS: E

52: 17.VII.2010, 1 ♂, KrP lgt., det. et coll.; **116:** 6.X.2005, 2 ♀♀; **131:** 11.V.2004, 3 ♂♂ 2 ♀♀; **135:** 22.V.2007, 1 ex., KrP lgt., det. et coll.; **161:** 14.II.2002, 1 ♀, 27.III.2002, 1 ♀; **164:** 10.VI.2004, 1 ♀.

Evropský druh zasahující do Kazachstánu. Eurytopní hygrofil známý v celé ČR na nejrůznějších lesních i nelesních mokřadech včetně ruderalů. Řada nálezů je publikována prakticky ve všech recentních faunistických pracích (Benedikt 2010, 2011, Boháč & Matějček 2003, Hamet & Vancl 2016, Januš 2016, Januš et al. 2018, Jelínek 1999, Likovský 1985, Moravec & Rébl 2016, Rébl 2010). V Horní Lužici i v celém Polsku je na vlhkých loukách hojný (Vogel 2013, Szujeci 1961). Z Českolipska je dokladován ve sbírkách VMG (HoM lgt., HrL det.). Ačkoliv je na Děčínsku potvrzen po celém území, ve více jedincích je dosud znám pouze z detritu na Velkém rybníku po jarních oblevách.

Stenus (*Tesnus*) *crassus* Stephens, 1833 (obr. 18c)

BS: E

13: 2.V.2001, SW, 1 ♂, MaP lgt., KrP det.; **23:** 22.III.2005, v naplaveném detritu, 1 ♀.

Areál výskytu tvoří Evropa, kromě její západní části, až po západní Sibiř. Eurytopní hygrofil v celé ČR často synantropně na zahradách a v kompostech. Jelínek (1999) jej uvádí jako vzácnější druh žijící pod tlejícími rostlinnými zbytky na polích i březích řek. Recentně z ČR publikováno menší množství nálezů z Broumova (Hamet & Vancl 2016), Orlických hor a okolí (Jelínek 1999) a Prahy (Boháč & Matějček 2003, Štourač 2006). V Horní Lužici není vzácný (Vogel 2013), v Polsku je vzácnější (Szujeci 1961). Ze sousedního Podkrušnohoří jej uvádějí Moravec et al. (2006) z disturbovaných, viditelně zasolených ploch poblíž skládky, a dále je dokladován ve sbírkách VMG z Mostecka (HoM lgt., HrL det.). Z Děčínska pochází pouze minimum nálezů. Vzhledem k eurytopním nárokům druhu, i přes obecně vzácnější výskyt v ČR, není hodnocen na Děčínsku jako regionálně významný. Druh bude jistě rozšířenější a pouze uniká pozornosti.

Stenus (Tesnus) formicetorum Mannerheim, 1843 (obr. 18d)

BS: R1, ČS: NT

44: 8.VIII.2000, *Carex* sp., 1 ♂ 1 ♀; 59: 11.IV.2004, *Phragmites* sp., 1 ♂ 1 ♀.

Areál výskytu tvoří Evropa, kromě její západní části, až na Dálný východ. Stenotopní tyrfofil známý z celé ČR, nicméně s minimem nálezů z rašeliníšť a břehů vod. Jelínek (1999) jej uvádí jako vzácný druh vlhkých lesů, příp. v náplavech. Recentně publikován z Královéhradecka (Matějček & Boháč 2010), Orlických hor (Jelínek 1999). Z Prahy je uveden Boháčem & Matějčkem (2003) jeden starší údaj a Štourač (2006) jej zde recentně potvrzuje. V Horní Lužici je hojný od nížin do pahorkatiny (Vogel 2013), stejně jako v Polsku, kde je nacházen na bažinách a vlhkých loukách (Szujeci 1961). Z Podkušnohoří je dokladován ve sbírkách VMG (HoM lgt., HrL det.). Na Děčínsku významný a vzácný druh.

Stenus (Tesnus) nanus Stephens, 1833 (obr. 18e)

BS: R2, RV

95: 22.VII.2011, 1 ♂, BeS det.

Holarktický druh. V ČR dle Jelínka (1999) dříve hojnější druh břehů řek a rybníků, příp. na vlhkých loukách (Szujeci 1961). Autorům nejsou kromě starších údajů z Orlických hor a okolí (Jelínek 1999) známy z Čech další recentní údaje. V Horní Lužici v pásmu pahorkatin není vzácný (Vogel 2013), vyskytuje se také po celém Polsku (Szujeci 1961). Na Děčínsku je znám dosud pouze z náplavu Křinice. Pro jeho obecně vzácný výskyt v ČR je hodnocen jako regionálně významný druh.

Stenus (Tesnus) opticus Gravenhorst, 1806 (obr. 18f)

BS: R2, RV

131: 17.III.2004, 6 ex., BIL et KeZ coll., 4.IV.2004, 5 ex., BIL et KeZ coll., 19.III.2005, 3 ♂♂ 1 ♀, 25.III.2005, 6 ♂♂ 6 ♀♀, BIL et LuZ lgt., 31.III.2005, 1 ♂, BIL et ŠvM lgt., 20.X.2005, 1 ♂ 1 ♀, BeS det., 8.IV.2006, 1 ♂ 1 ♀, BeS det. Holarktický druh, žijící na březích vod a na podmáčených loukách (Szujeci (1961). Autorům nejsou z ČR známy žádné recentní publikované nálezy. V Horní Lužici v nížinách není vzácný (Vogel 2013), vyskytuje se také po celém Polsku (Szujeci 1961). Na Děčínsku dosud pouze po jarních oblevách v naplaveném detritu Velkého rybníka (viz metodika). Vzhledem k absenci recentních nálezů v Čechách, jeho obecně vzácnému výskytu v ČR i omezenému výskytu v řešené oblasti, je možné jej považovat za jeden z nejméně významnějších druhů Děčínska.

SHRNUTÍ A DISKUZE

Na Děčínsku byl potvrzen výskyt jednoho druhu drabčika podčeledi Dasycerinae, 33 druhů podčeledi Pselaphinae a 47 druhů podčeledi Steninae (celkem 81 druhů). Rozdělení druhové skladby v celém sledovaném území, v jeho hlavních částech a na vybraných, dlouhodobě sledovaných lokalitách, je uvedeno v tabulce 1.

Sběr hmatavců vyžaduje často specializované metody, proto jsou obecně jejich nálezy spíš náhodné. Potvrzují to obsáhlejší výsledky z posledních let s využitím nárazových pastí a specifických prosevových metod. Výrazně by celkové výsledky ovlivnila například klasická metoda průzkumu drabčikovitých brouků, tj. prosévání kompostů. Děčínsko je výrazně lesnatou oblastí s množstvím zachovalých toků, a tak je pravděpodobné, že zjištěné druhy hmatavců, zejména saproxylické, zde budou mnohem rozšířenější. Přestože jde v rámci ČR o relativně chladnou oblast, byla zde nalezena pestrá druhová skladba včetně významných reliktních druhů.

Tabulka 1. Rozdělení druhové skladby v celém sledovaném území, v jeho hlavních částech a na vybraných, dlouhodobě sledovaných lokalitách podle jednotlivých podčeledí, zastoupení bioindikačních skupin (Boháč et al. 2007), druhů z Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých České republiky (Vávra et al. 2017), regionálně významných druhů a všech významných druhů.

Vysvětlivky: Labské pískovce – Národní park České Švýcarsko a Chráněná krajinná oblast Labské pískovce včetně její ústecké části; Šluknovsko – pouze mimo CHKO Labské pískovce a CHKO Lužické hory; Labe – níva řeky Labe v úseku Nebočady–Hřensko (lokality č. 18, 22, 23, 30, 34, 36, 37, 39, 40, 60 a 66); Srbská Kamenice – mokřady u Srbské Kamenice a okolí (lokality č. 89, 132, 133 a 135); Světlík a Velký ryb. – rybníky Světlík a Velký rybník spojené systémem meliorací a vodních toků u obce Horní Podluží (lokality č. 59 a 131); Zadní Jetřichovice – území bývalé osady od rybníčku na České silnici po hraniční nivu Křinice a její okolí (lokality č. 93, 94, 95 a 96);

Bioindikační skupiny: R1 – reliktní, R2 – adaptabilní, E – eurytopní; ČS – Červený seznam: CR – kriticky ohrožený, VU – zranitelný, NT – téměř ohrožený druh; RV – regionálně významný druh; VD – významný druh celkem (ČS + RV).
Table 1. Species composition in the study area, in its main parts and at selected, long-term monitored localities, considering the particular subfamilies, bioindication groups (Boháč et al. 2007), species included in the Red List of Invertebrates of the Czech Republic (Vávra et al. 2017), species of regional importance, and all remarkable species.
Explanatory notes: Sledované území – study area; Labské pískovce – České Švýcarsko National Park and Labské pískovce Protected Landscape Area, including its Ústí section; Šluknovsko – only outside the Labské pískovce and Lužické hory Protected Landscape Areas; Labe – floodplain of the Elbe river between Nebočady and Hřensko (localities no. 18, 22, 23, 30, 34, 36, 37, 39, 40, 60, and 66); Srbská Kamenice – wetlands near Srbská Kamenice and their surroundings (localities no. 89, 132, 133, and 135); Světlík a Velký ryb. – Světlík and Velký rybník ponds, interconnected by a system of channels near the Horní Podluží village (localities no. 59 and 131); Zadní Jetřichovice – the area of a former settlement between a pond at the Česká silnice trail and the Křinice stream floodplain (localities no. 93, 94, 95, and 96).

Bioindication groups: R1 – relict, R2 – adaptable, E – eurytopic; ČS – Red List: CR – critically endangered, VU – vulnerable, NT – nearly threatened species; RV – regionally important species; VD – remarkable species in total (ČS + RV).

	Sledované území	Labské pískovce	Šluknovsko	Labe	Srbská Kamenice	Světlík a Velký ryb.	Zadní Jetřichovice
Dasycerinae	1	1	0	0	0	0	0
Pselaphinae	33	23	17	6	7	12	9
Steninae	47	43	37	20	28	31	17
Celkem	81	67	54	26	35	43	26
R1	7	4	3	1	3	3	1
R2	45	36	31	14	19	25	12
E	29	27	20	11	13	15	13
ČS	9	5	4	1	3	4	1
CR	1	0	0	0	0	0	0
VU	2	2	1	0	2	1	0
NT	6	3	3	1	1	3	1
RV	28	20	12	5	7	9	4
VD	37	25	16	6	10	13	5

Ze sousedních oblastí je uváděna řada dalších druhů podčeledi Pselaphinae, které by mohly být pokračujícím průzkumem nalezeny i v námi sledovaném území. Druh *Brachygluta sinuata* (Aubé, 1833), známý z Českolipska z nivy Dolanského potoka (Blažej et al. 2016), charakterizují Boháč & Matějček (2003) jako stenotopního hygrofila známého z celé ČR. Příbuzný druh *B. haematica* (Reichenbach, 1816) je z Děčína uváděn ze zrašelinělé louky Arba bez bližších údajů Krásenským (2011). Jelikož materiál není dohledatelný k potřebě revize deteminace dle samčího pohlaví, není autory zahrnut mezi potvrzené druhy. V ČR je tento hygrofil mokřadů a lužních lesů znám po celém území. Recentně je z ČR autorům známo několik nálezů z Prahy (Boháč & Matějček 2003) a ze sousedního Podrušnohoří jej uvádějí Moravec et al. (2006) od Chabařovic.

Krásenský (2002) uvádí z Podkrušnohoří, z hnízd mravenců *Lasius brunneus*, více nálezů druhu *Batrissodes unisexualis* Besuchet, 1988 a dokonce výskyt myrmekofilního symbionta *Claviger longicornis* P. W. J. Müller, 1818. Tento druh publikoval Krásenský (2002) od mravence *Lasius jensi* Seifert, 1982 a Boháč & Matějček (2003) od druhu *L. umbratus* (Nylander, 1846). Ze západních Čech jej však uvádějí Šíma & Kejval (2013) od mravenců *Lasius brunneus* a *L. flavus* (Fabricius, 1781). Druh je znám také z historického nálezu z Horní Lužice, z Mittelherwigsdorfu (Vogel 2013). V severních Čechách by mohl mít vazbu k teplejším biotopům, typickým spíš pro České středohoří. Potenciální lokality ve sledovaném území by se mohly nacházet v okolí řeky Labe, Děčína, případně na Českokamenicku.

Vogel (2013) uvádí ze sousední Horní Lužice v Německu celou řadu vzácnějších druhů hmatavců, jejichž výskyt na Děčínsku není vyloučený a které by zde mohly být dalším průzkumem potvrzeny, zejména použitím vhodných metod (cílené prosevy a nárazové pasti). Jako xylodetrikolní kortikoly uvádí druhy *Euplectus bescidicus* Reitter, 1882, *E. bonvouloiri narentinus* Reitter, 1882, *E. infirmus* Raffray, 1910, *E. tholini* Guillebeau, 1888, *Leptoplectus spinolae* (Aubé, 1844), *Plectophloeus erichsoni erichsoni* (Aubé, 1844), *P. fleischeri* Machulka, 1929, *P. nubigena nubigena* (Reitter, 1877), saprofilního myrmekofila *Euplectus signatus* (Reichenbach, 1816), xylodetrikolního myrmekofila *Saulcyella schmidtii* (Märkel, 1845), myrmekofilní druhy *Batrissodes adnexus* (C. Hampe, 1863), *B. buqueti* (Aubé, 1833), *B. unisexualis* Besuchet, 1988, *Claviger longicornis* P. W. J. Müller, 1818 a *C. testaceus testaceus* Preyssler, 1790, fyto-detrikolní druhy *Bryaxis curtisii orientalis* (Karaman, 1952), *B. nigripennis* (Aubé, 1844), *Bythinus macropalpus* Aubé, 1833, *B. securiger securiger* (Reichenbach, 1816) a hygrofilní druhy *Biblopectus ambiguus* (Reichenbach, 1816), *B. minutissimus* (Aubé, 1833), *B. obtusus* Guillebeau, 1888, *B. tenebrosus* (Reitter, 1880) a *Brachygluta sinuata* (Aubé, 1833).

Z hygrofilních zástupců podčeledi Steninae, většinou stenotopních druhů zachovalejších mokřadů a rašelinišť, lze jmenovat několik druhů zjištěných v sousedních regionech. *Stenus* (s. str.) *europaeus* Puthz, 1966 je v jednom exempláři uložen ve sbírkách VMG z Podkrušnohoří (Rtyně nad Bílinou-Malhostice (TP), JaJ lgt., HrL det.). V Polsku (publikován pod synonymem *S. cautus* Erichson, 1839) jde o řídký druh známý z různých míst (Szujeci 1961). Z Podkrušnohoří je Moravcem et al. (2006) uváděn *S.* (s. str.) *gallicus* Fauvel, 1873 z Chabařovic a hodnocen jako reliktní, dosti vzácný fyto-detrikolní hygrofil. Z Českolipska z Mimoně je uváděn Likovským (1985). V Horní Lužici v nížinách není vzácný (Vogel 2013), v Polsku (pod syn. *S. excubitor* Erichson, 1839) je uváděn ze Slezska a Podkarpatska (Szujeci 1961).

Ve sbírkách VMG jsou dokladovány některé další druhy z Podkrušnohoří a Českolipska. *S.* (s. str.) *melanopus* (Marsham, 1802) z Mostu-Bylan (HoM lgt., HrL det.) je druh v ČR známý po celém území jako hygrofil na březích vod, v detritu či rašeliníku. V Polsku je velmi řídko uváděn ze Slezska (Szujewski 1961). Vzácný *S.* (s. str.) *longitarsis* Thomson, 1851 z Modlan (TP) (HoM lgt., HrL det.) je z ČR známý po celém území jako stenotopní hygrofil na rašelinistích, mokřích lukách a prameništích, v detritu a ostřících. V Horní Lužici se vyskytuje vzácně od nížin po pahorkatiny (Vogel 2013), v Polsku je znám nejbližší ze Slezska (Szujewski 1961). Z Českolipska je rovněž dokladován *S.* (s. str.) *assequens* Rey, 1884 z České Lípy (HoM lgt., HrL det.), který je v Horní Lužici uváděn jako fyto-detrikol, který není vzácný na odlesněných biotopech od pahorkatin do hornatin (Vogel 2013). V jižním Polsku (pod syn. *S. simillimus* L. Benick, 1949) je častější (Szujewski 1961). Ve sbírkách VMG je rovněž dokladován ve více kusech *S.* (s. str.) *carbonarius* Gyllenhal, 1827 z České Lípy a Zahrádek (vše HoM lgt., HrL det.). V Horní Lužici je to hojný hygrofil od nížin po pahorkatiny (Vogel 2013) a i v Polsku je znám z více lokalit (Szujewski 1961).

Z teplomilných druhů je z území Českolipska (Provodínsko, Ralsko) znám z vřesovišť *Stenus* (s. str.) *ater* Mannerheim, 1830 (L. Blažej, nepubl. údaje), který se řídce vyskytuje po celé ČR od vlhkých lesů po vřesoviště (Boháč & Matějček 2003, Jelínek 1999, Moravec & Rébl 2014). Z Podkrušnohoří je z Litvínova (Růžodolská výsypka) uložen jeden exemplář ve sbírkách VMG (Tál lgt., HrL det.). V Horní Lužici v pásmu od nížin do pahorkatin není vzácný (Vogel 2013), vyskytuje se také po celém Polsku (Szujewski 1961). Druh *S.* (*Hemistenus*) *ochropus* Kiesenwetter, 1858 uvádí Januš (2016) z Křivoklátska a jeho výskyt vztahuje na základě hojnějších nálezů k teplomilným stepním společenstvům a doubravám. S. Benedikt (in litt.) jej hodnotí jako běžný druh hlavně lesních prosevů. Z nejzápadnější části Krušných hor jej z rašelinných biotopů publikoval Krásenský (2017). Z Ústecka, z PR Rač na úpatí vrchu Hradiště u Habří v obce Řehlovice, uvádějí nález Janák & Vysoký (1992) u mravence *Formica truncorum* Fabricius, 1804 a druh v Čechách hodnotí jako hojný. Od řeky Bíliny, pod syn. *S. erichsoni* Rye, 1864, jej uvádí Vysoký (1986). Ve sbírkách VMG je z Českého středohoří uložena řada jedinců (rezervace Kalvárie u Libochovan (LTM) – HoM lgt.; vrch Rovný u Řehlovic-Stadic (UL) – StJ lgt., vše HrL det.) a také z Českolipska ze dvou lokalit (vše HoM lgt., HrL det.). Druh by se mohl vyskytovat v Labských pískovcích na okrajích borových porostů, dále na Českokamenicku či na Pastýřské stěně v Děčíně.

Vzhledem k hojné přítomnosti vřesovišť v Labských pískovcích je možné zde očekávat druh *S.* (s. str.) *subdepressus* Mulsant & Rey, 1861, který je publikovaný jako vzácný druh otevřených xerických stanovišť, zvláště vřesovišť, v jednom nálezu z Křivoklátska (Januš 2016). Známy je také v západních Čechách (S. Benedikt, in litt.). V Horní Lužici, je jako vzácný uváděn od nížin po hornatiny (Vogel 2013). V Polsku je znám pouze z historického nálezu ve Slezsku (Szujewski 1961).

Vzácný horský druh *S.* (s. str.) *gracilipes* Kraatz, 1857 je uváděn Voničkou & Krásenským (2016) z údolí Jizery. Szujewski (1961) jej komentuje jako horský druh žijící na březích vod. Mohl by se vyskytovat v chladných oblastech a inverzních roklích Labských pískovců při zachovalých tocích (potoky Chřibská Kamenice, Kamenice a Křinice).

Po opakovaných pokusech zjistit myrmekofilní druh *S.* (s. str.) *aterimus* Erichson, 1839 na Pastýřské stěně v Děčíně, nebyl první z autorů úspěšný. Většinou se jednalo o nevhodnou metodiku či roční období. V Horní Lužici je tento druh v nížinách vzácný (Szujewski 1961).

Z Ústecka, z vrchů Jedovina a Rač, uvádějí výskyt u mravence *Formica pratensis* Retzius, 1783 Janák & Vysoký (1992) a druh hodnotí v ČR jako vzácný. Z Podkrušnohoří, z okolí Chomutova, jej uvádí z hnízd *F. polyctena* Foerster, 1850 Krásenský (2002) a charakterizuje jej v ČR jako vzácný, lokálně hojný druh. Na Českolipsku jsou pro výskyt druhu podmínky celkově dobré, suché okraje borových lesů s hojným výskytem mravenců (P. Krásenský, pers. comm.; L. Blažej, nepubl. údaje). Z ČR jej recentně uvádí Jelínek (1999) z Orlických hor do nadm. výšky do 300 m a z Křivoklátska Januš et al. (2018) z mraveniště *Formica* sp., dokonce na ruderalizovaném trávníku.

Ze sousední Horní Lužice a blízkých oblastí Polska uvádějí Vogel (2013) a Szujeccki (1961) také následující druhy. *S.* (s. str.) *atratus* Erichson, 1839 je vzácný fyto-detrikol žijící v oblasti Horní Lužice od nížin do pahorkatin (Vogel 2013). Stejně v celém Polsku se řídce vyskytuje na zcela suchých i vlhkých biotopech, odkud Szujeccki (1961) popisuje nálezy z prosevů nízké vegetace (např. *Thymus serpyllum*, *Sedum* spp. nebo *Ceratodon* spp.). *S.* (*Hemistenus*) *carpathicus* Ganglbauer, 1896 je v Horní Lužici v hornatině (Waltersdorf) vzácný fyto-detrikol a muscicol (Vogel 2013), v Polsku známý i v Sudetech (Szujeccki 1961). *S.* (s. str.) *cautus* Erichson, 1839 není v Horní Lužici vzácný, uváděn je jako saprofil a častý synantrop s výskytem od nížin po hornatinu (Vogel 2013). V Polsku (pod syn. *S. vafellus* Erichson, 1839) se vyskytuje řídce na různých lokalitách, např. v kompostech (Szujeccki 1961). *S.* (s. str.) *circularis* Gravenhorst, 1802 je saprofil a častý synantrop, z Horní Lužice znám z historického nálezu od Zittau z pásma pahorkatiny (Vogel 2013). V Polsku je dost běžný na vlhkých loukách (Szujeccki 1961). *S.* (s. str.) *contumax* Assing, 1994 je v Horní Lužici uváděn jako vzácný fyto-detrikol odlesněných biotopů od pahorkatin po hornatinu (Vogel 2013). Výskyt v Polsku autorům není znám (cf. Löbl & Löbl 2015). *S.* (*Tesnus*) *nigritulus* Gyllenhal, 1827 je v Horní Lužici uváděn jako vzácný hygrofil v pásmu nížin (Vogel 2013) a také nehojně v celém Polsku na vlhkých lukách, rašeliništích apod. (Szujeccki 1961). *S.* (*Hemistenus*) *parcior* Bernhauer, 1929 je z Horní Lužice kometován jako vzácný fyto-detrikol a muscicol horských lesů, z Polska jej Szujeccki (1961) neuvádí, ale je odtud známý (Löbl & Löbl 2015). *S.* (s. str.) *proditor* Erichson, 1839 je hygrofil, v Horní Lužici známý pouze ze dvou historických údajů (Königsbrück a Zittau) z pásma nížin až pahorkatin (Vogel 2013), v Polsku je velmi řídký (Szujeccki 1961). *S.* (s. str.) *pumilio* Erichson, 1839 není v Horní Lužici v pásmu nížin vzácný, uváděný je jako tyrfofil (Vogel 2013). V Polsku jako velmi řídký uváděn ze Slezska (Szujeccki 1961). *S.* (s. str.) *scrutator* Erichson, 1840 je v Horní Lužici v nížinách vzácný hygrofil (Vogel 2013), z Polska je známý pouze z historických nálezů (Szujeccki 1961). Nálezy některých z výše uvedených druhů lze v budoucnu očekávat i na území Děčínska a Labských pískovců.

Na druhé straně, s ohledem na změny klimatu v posledních letech, zejména opakující se deficit srážek a jejich nerovnoměrnou distribuci během roku, lze očekávat negativní změny v kvantitě i druhové pestrosti území. Opakující se suché roky zapříčiňují nejen nedostatek spodní vody (slábnutí pramenišť, zarůstání a změna druhové skladby porostů ostříc, rašelínků i luk), ale také zarůstání stanovišť iniciálních sukcesních stadií, jak břehových nátrží a šterkopískových náplavů na přirozených částech vodních toků, tak druhotných stanovišť v lomech. Řadě stenoekních druhů může být určitou hrozbou zvyšující se eutrofizace prostředí, ať už jde o břehy rybníků, mokřady i lesní porosty. Významným refugiem výskytu chladnomilnějších či horských druhů drabčiků mohou zůstat úzké soutěsky a údolí Děčínska s inverzním klimatem (cf. Blažej 2014, Blažej et al. 2016b).

ZÁVĚR

Na území Děčínska a Labských pískovců byl v letech 1983–2019 potvrzen jeden druh drabčika podčeledi Dasycerinae, 33 druhů podčeledi Pselaphinae a 47 podčeledi Steninae (celkem 81 druhů). Celkem 37 druhů je významných. V Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých České republiky je uvedeno 9 druhů: mezi kriticky ohrožené (CR) patří druh *Brachygluta xanthoptera*, mezi zranitelné (VU) druhy *Stenus kiesenwetteri* a *S. guttula* a mezi téměř ohrožené (NT) druhy *Pselaphaulax dresdensis*, *Trichonyx sulcicollis*, *Stenus glacialis*, *S. ludyi*, *S. nitidiusculus* a *S. formicetorum*. 28 dalších druhů bylo vyhodnoceno jako regionálně významné: *Dasycerus sulcatus*, *Batrisodes delaporti*, *B. venustus*, *Batrisus formicarius*, *Bibloporus mayeti*, *Bryaxis clavicornis*, *Euplectus brunneus*, *E. decipiens*, *E. mutator*, *E. punctatus*, *Plectophloeus nitidus*, *Reichenbachia juncorum*, *Dianous coeruleus*, *Stenus argus*, *S. bohemicus*, *S. fornicatus*, *S. geniculatus*, *S. incrassatus*, *S. melanarius*, *S. morio*, *S. nanus*, *S. nitens*, *S. opticus*, *S. pallipes*, *S. pallitarsis*, *S. palustris*, *S. picipennis* a *S. providus*.

Všechny zjištěné druhy jsou komentovány, je uvedeno jejich celkové rozšíření, bionomie, výskyt v Čechách, severočeských regionech a v Horní Lužici (sousední části Německa), případně v blízkých oblastech Polska. Na Děčínsku bylo studováno především Šluknovsko, které bylo samostatně vyhodnoceno mimo CHKO Labské pískovce a CHKO Lužické hory (celkem 54 druhů, z toho 16 druhů významných), odkud stěžejní sběry pocházejí od Velkého rybníka a Světlíku (celkem 43 druhů, 13 významných). Dále bylo sledováno zejména území Labských pískovců (včetně NP České Švýcarsko) s přesahem na Ústecko v západní části (67 druhů, 25 významných), kde nejvyšší druhová skladba byla zjištěna na mokřadech u Srbské Kamenice (35 druhů, 10 významných), v oblasti Zadních Jetřichovic (26 druhů, 5 významných) a v nivě řeky Labe s přesahem do CHKO České středohoří, tj. až po ostrov v Nebočadech (26 druhů, 6 významných).

Poděkování. Za pročení rukopisu a věcné připomínky bychom velmi rádi poděkovali kolegům Adamu Šimovi (Praha), Stanislavu Benediktovi (Plzeň), Petru Bauerovi (Prysk) a Karlu Steinovi (Děčín), za překlad anglických částí textu a zhotovení fotografií významných druhů Petru Baňáňovi (Moravské zemské muzeum, Brno), za konzultace Pavlu Krásenskému (Oblastní muzeum a galerie v Mostě) a Pavlu Voničkovi (Severočeské muzeum v Liberci) a za poskytnutí údajů ze soukromých sbírek k publikaci také ostatním, v textu jmenovaným kolegům a členům Entomologického klubu při Labských pískovcích – pobočky České společnosti entomologické.

LITERATURA

- ASSING V. & SCHÜLKE M. (eds) 2011: *Freude–Harde–Lohse–Klausnitzer. Die Käfer Mitteleuropas. Band 4. Staphylinidae I. Zweite neubearbeitete Auflage*. Spektrum Akademischer Verlag, Heidelberg, xii + 560 pp.
- BALATKA B. (ed.) 1984: *Děčínsko. Turistický průvodce ČSSR*. [Děčín district. Tourist guide of Czechoslovakia]. Olympia, Praha, 253 pp. (in Czech).
- BENEDIKT S. 2011: Fauna brouků (Coleoptera) lokality Kaňon Ohře (Evropsky významná lokalita soustavy Natura 2000). (Beetle (Coleoptera) fauna in the locality Kaňon Ohře (Site of Community Importance Natura 2000)). *Západočeské Entomologické Listy* 1: 1–15. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 22-3-2010 (in Czech, English abstract).
- BENEDIKT S. 2011: Fauna brouků (Coleoptera) lokality Bystřina – Lužní potok (Evropsky významná lokalita soustavy Natura 2000). (Beetle (Coleoptera) fauna in the locality Bystřina – Lužní potok (Site of Community Importance Natura 2000)). *Západočeské Entomologické Listy* 2: 13–36. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 12-7-2011 (in Czech, English abstract).

- BENEDIKT S. 2014: Příspěvek k poznání fauny brouků (Coleoptera) Jelšavského krasu (Slovensko). (Contribution to the knowledge of beetles (Coleoptera) from the Jelšavský kras (karst) (Slovakia)). *Západočeské Entomologické Listy* **5**: 32–90. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 21-8-2014 (in Czech, English abstract).
- BENEDIKT S. & SIEBER A. 2018: Fauna brouků (Coleoptera) vrchu Řičej s přírodní rezervací Bělýšov. (Beetle fauna of the Řičej hill with the Bělýšov Nature Reserve). *Západočeské Entomologické Listy* **9**: 7–33. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 25-10-2018.
- BESUCHET C. 1971: Pselaphidae. Pp. 311–342. In: FREUDE H., HARDE K. W. & LOHSE G. A. (eds): *Die Käfer Mitteleuropas, Band 3. Staphylinoidea; Fam. Silphidae, Catopidae, Liodidae, Scydmaenidae, Ptilidae, Scaphididae*. Goecke & Evers, Krefeld, 365 pp.
- BLAŽEJ L. 2014: Střevlíkovití brouci (Coleoptera, Carabidae) vybraných inverzních roklí v Národním parku České Švýcarsko. (The ground beetles (Coleoptera, Carabidae) of selected inversion ravines of the National Park České Švýcarsko (northern Bohemia)). *Bezděz (Česká Lípa)* **23**: 195–212 (in Czech, German summary).
- BLAŽEJ L., KADLEC J., BRŮHA P., MATUŠOVÝCH P. & ČAPEK L. 2016: Brouci (Coleoptera) jírovcové aleje v oboře Vřísek (Zahrádky u České Lípy). (Beetles (Coleoptera) of the conker alley in the preserve Vřísek (Zahrádky by Česká Lípa)). *Bezděz (Česká Lípa)* **25**: 117–158 (in Czech, German summary).
- BLAŽEJ L., MACEK J. & TRÝZNA M. 2016: Kutilky a vosoviti (Hymenoptera: Aculeata: Spheciformes, Vespidae) chladných a inverzních biotopů v Národním parku České Švýcarsko. (Spheciformes and Vespidae (Hymenoptera: Aculeata) of the cold and inverse habitats in the České Švýcarsko National Park). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy (Liberec)* **34**: 107–142 (in Czech, English summary).
- BOHÁČ J. & BEZDĚK A. 2004: Staphylinid beetles (Coleoptera, Staphylinidae) recorded by pitfall and light trapping in Mrtvý Luh peat bog. *Silva Gabreta (Vimperk)* **10**: 141–150.
- BOHÁČ J. & MATĚJÍČEK 2002: Historické a aktuální rozšíření některých drabčikovitých brouků (Coleoptera, Staphylinidae) na Šumavě. (Historical and recent distribution of some staphylinid beetles (Coleoptera, Staphylinidae) in the Bohemian Forest). *Silva Gabreta (Vimperk)* **8**: 229–246 (in Czech, English abstract).
- BOHÁČ J. & MATĚJÍČEK J. 2003: *Katalog brouků (Coleoptera) Prahy. IV. Čeleď drabčikovití – Staphylinidae*. (Catalogue of the beetles (Coleoptera) of Prague. IV. Staphylinidae). Jakub Rolčík, Clairon Production, Praha, 256 pp. (in Czech, English summary).
- BOHÁČ J., MATĚJÍČEK J. & ROUS R. 2007: Check-list staphylinid beetles (Coleoptera, Staphylinidae) of the Czech Republic and the division of species according to their ecological characteristics and sensitivity to human influence. *Časopis Slezského Muzea Opava (A)* **56**: 227–276.
- DEMEK J. (ed.) 1987: *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny. [Geographic lexicon of the Czech Republic. Mountains and lowlands]*. Academia, Praha, 584 pp. (in Czech).
- DVOŘÁK M. 1979: Zajímavé nálezy drabčiků na Slovensku III. (Col., Staphylinidae). (Interessante Funde der Staphyliniden-Arten aus der Slowakei III (Col., Staphylinidae.)). *Zborník Slovenského Národného Muzea, Prírodné Vědy (Bratislava)* **25**: 109–138 (in Czech, German summary).
- HAMET A. & VANCL Z. 2016: Katalog brouků (Coleoptera) CHKO Broumovsko. Opravené a doplněné druhé vydání. (Catalogue of the beetles (Coleoptera) of the Broumovsko protected landscape area. Second completed and corrected edition). *Elateridium* **10 (Suppl.)**: 1–137. Online: <http://www.elateridae.com/elateridium/page.php?idcl=260> (in Czech, English summary).
- HANSEN M., PEDERSEN J. & PRITZL G. 1999: Fund af biller i Danmark, 1998 (Coleoptera). (Records of beetles from Denmark, 1998 (Coleoptera)). *Entomologiske Meddelelser* **67**: 71–102 (in Danish, English abstract).
- JANÁK J. 1992: Zajímavé nálezy drabčiků v Čechách (Coleoptera, Staphylinidae). (Interessante Funde der Kurzflüger in Böhmen (Coleoptera, Staphylinidae)). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy (Liberec)* **18**: 83–102 (in Czech, German summary).
- JANÁK J. & VYSOKÝ V. 1992: Drabčici v kupovitých hnízdech mravenců rodu Formica v severozápadních Čechách. (Kurzflieger in haufenförmigen Nestern der Ameisen der Gattung Formica in Nordwestböhmen). *Fauna Bohemiae Septentrionalis (Ústí nad Labem)* **17**: 131–145 (in Czech, German summary).
- JANUŠ J. 2016: Brouci (Coleoptera) chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Křivoklátsko. (Beetles (Coleoptera) of Křivoklátsko Protected Landscape Area and the Biosphere Reserve). *Západočeské Entomologické Listy Suppl. 1*: 1–449. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 8-5-2016 (in Czech, English abstract).
- JANUŠ J., MORAVEC P., RÉBL K. & ŽÝKA M. 2018: Brouci (Coleoptera) Chráněné krajinné oblasti a biosférické rezervace Křivoklátsko – výsledky faunistického průzkumu a inventarizace v letech 2016–2017. (Beetles (Coleoptera) of Křivoklátsko Protected Landscape Area and the Biosphere Reserve – Results of a faunistic survey and inventory in the years 2016 and 2017). *Elateridium* **12**: 115–202. Online: <http://www.elateridae.com/elateridium/page.php?idcl=300> (in Czech, English abstract).

- JELÍNEK J. 1999: Drabčici podčeledi Steninae (Coleoptera: Staphylinidae) Orlických hor a Podorlicka. (The Staphylinid Beetles of the subfamily Steninae (Coleoptera: Staphylinidae) from regions Orlické hory and Podorlicko (Czech Republic)). *Acta Musei Reginaehradecensis* **27**: 151–162 (in Czech, English abstract).
- KEJVAL Z. 2002: Nález Stenus kiesewetteri Rosenhaur, 1856 (Coleoptera: Staphylinidae) na území České republiky. (Findings of Stenus kiesewetteri in the territory of the Czech Republic). *Erica* (Plzeň) **10**: 111–114 (in Czech, English summary).
- KEJVAL Z., BENEDIKT S. & DOLEŽAL Z. 2008: Výsledky inventarizačních průzkumů brouků (Coleoptera) v chráněných územích západních Čech v letech 2005–2006. (Results of faunistic surveys of beetles (Coleoptera) of protected areas in western Bohemia in 2005–2006). *Erica* (Plzeň) **15**: 57–85 (in Czech, English summary).
- KRÁSENSKÝ P. 2002: Příspěvek k rozšíření myrmekofilních brouků v okrese Chomutov v severozápadních Čechách. (Contribution on the occurrence of myrmecophilous beetles in Chomutov district in Northwestern Bohemia). *Fauna Bohemiae Septentrionalis* (Ústí nad Labem) **27**: 179–192 (in Czech, English summary).
- KRÁSENSKÝ P. 2008a: *Inventarizační průzkum střevlíků a drabčků v PR Pavlinino údolí. Coleoptera: Carabidae & Staphylinidae. Závěrečná zpráva*. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 9 pp. (in Czech).
- KRÁSENSKÝ P. 2008b: *Inventarizační průzkum střevlíků a drabčků v ZCHÚ Holý vrch. Coleoptera: Carabidae & Staphylinidae. Závěrečná zpráva*. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 9 pp. (in Czech).
- KRÁSENSKÝ P. 2010: *Inventarizační průzkum vybraných skupin bezobratlých v NP České Švýcarsko. Coleoptera: Staphylinidae (drabčkovití), Carabidae (střevlíkovití). NPR Růžák. Závěrečná zpráva za rok 2010*. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 10 pp. (in Czech).
- KRÁSENSKÝ P. 2011: *Inventarizační průzkum vybraných skupin bezobratlých. Coleoptera: Staphylinidae (drabčkovití), Carabidae (střevlíkovití). PR Arba – CHKO Labské pískovce. Závěrečná zpráva za rok 2011*. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 10 pp. (in Czech).
- KRÁSENSKÝ P. 2017: Drabčici (Coleoptera: Staphylinidae) rašelinné louky a nivy potoka u Počátek na Kraslicku (západní Čechy). (Rove Beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of peat bog meadow and floodplain meadow near Počátky in Kraslice region (Western Bohemia)). *Sborník Oblastního Muzea v Mostě, Řada Přírodovědná* **39**: 130–142 (in Czech, English summary).
- LIKOVSKÝ Z. 1982: Drabčici (Coleoptera, Staphylinidae) širšího Plzeňska v rukopisných poznámkách prof. Jana Roubala. (Die Staphyliniden (Coleoptera) Bezirks Pilsen in handschriftlichen Bemerkungen von Prof. Jan Roubal). *Zpravodaj Muzea Západočeského Kraje, Příroda* (Plzeň) **25**: 57–69 (in Czech, German summary).
- LIKOVSKÝ Z. 1985: Drabčici (Coleoptera, Staphylinidae) v záznamech exkurzí profesora Jana Roubala z let 1939–1969. (Kurzfliugler (Coleoptera, Staphylinidae) in den Exkursionsnotizen aus den Jahren 1939–1969 von Professor Jan Roubal). *Zborník Slovenského Národného múzea, Prírodné Vedy* (Bratislava) **31**: 171–187 (in Czech, German summary).
- LÖBL I. & LÖBL D. (eds) 2015: *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Volume 2. Hydrophiloidea – Staphyloidea*. Revised and Updated Edition. Brill, Leiden – Boston, I–XXV + 1702 pp.
- LOKAY E. 1905: Coleoptera myrmecophila bohemica. *Časopis České Společnosti Entomologické* **2**: 33–50.
- MATĚJČEK J. & BOHÁČ J. 2010: Drabčkovití brouci (Coleoptera: Staphylinidae) PP „Na Plachtě“ v Hradci Králové. (Staphylinid beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of the Natural Monument „Na Plachtě“ in Hradec Králové). *Elateridarium* **4**: 121–148. Online: <http://www.elateridae.com/elateridarium/page.php?idcl=168> (in Czech, English summary).
- MORAVEC P., VONIČKA P., ŠTASTNÝ J. & KRÁSENSKÝ P. 2006: Výsledky faunisticko-ekologického průzkumu brouků čeledi Carabidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Staphylinidae, Dryopidae a Heteroceridae (Coleoptera) mokřadních biotopů v okolí skládky toxických odpadů v Chabařovicích, sz. Čechy. (Results of the faunistic and ecological research of beetle families Carabidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Staphylinidae, Dryopidae and Heteroceridae (Coleoptera) of the swamp biotopes in the vicinity of the toxic waste dump at Chabařovice, northwestern Bohemia). *Sborník Oblastního Muzea v Mostě, Řada Přírodovědná* **28**: 23–46 (in Czech, English summary).
- MORAVEC P. & RĚBL K. 2012: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). Dodatek I. (Results of the faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Appendix I.). *Elateridarium* **6**: 29–53. Online: <http://www.elateridae.com/elateridarium/page.php?idcl=190> (in Czech, English summary).

- MORAVEC P. & RĚBL K. 2014: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). Dodatek II. (Results of faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Appendix II.). *Elateridarium* **8**: 67–103. Online: <http://www.elateridae.com/elateridarium/page.php?idcl=227> (in Czech, English summary).
- MORAVEC P. & RĚBL K. 2016: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). Dodatek III. (Results of faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the Křivoklátsko Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Appendix III.). *Elateridarium* **10**: 1–42. Online: <http://www.elateridae.com/elateridarium/page.php?idcl=259> (in Czech, English summary).
- NEUHÁŠLOVÁ Z. (ed.) 2001: *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. (Map of Potential Natural Vegetation of the Czech Republic)*. Academia, Praha, 341 pp. (in Czech, English summary).
- ØDEGAARD F. 2001: Taxonomic status and geographical range of some recently revised complex-species of Coleoptera in Norway. *Norwegian Journal of Entomology* **48**: 237–249.
- PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana* **32 (Suppl.)**: 1–115 (in Czech, English summary).
- RĚBL K. 2010: Výsledky faunistického průzkumu brouků (Coleoptera) na území Chráněné krajinné oblasti a Biosférické rezervace Křivoklátsko (Česká republika). (Results of faunistic survey of beetles (Coleoptera) in the territory of Protected Landscape Area and Biospheric Reservation Křivoklátsko (Czech Republic)). *Elateridarium* **4 (Suppl.)**: 1–253. Online: http://www.elateridae.com/clanky/rebl_chko_krivoklatsko_2_2_2010.pdf (in Czech, English abstract).
- ROUBAL J. 1907: Někteří nová pozorování na myrmekophilech a jiných hostech mravenců. [Some new observations on myrmecophiles and other ant hosts]. *Časopis České Společnosti Entomologické* **4**: 65–66 (in Czech).
- RŮŽIČKA J. & VONIČKA P. 1999: Brouci (Coleoptera) suťových ekosystémů Jizerských hor a Ještědu. (Beetles (Coleoptera) of rock debris ecosystems in the Jizerského hory Mts. and the Ještěd Mt. (northern Bohemia)). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy (Liberec)* **21**: 189–201 (in Czech, English summary).
- SMETANAA. 1958: *Drabčíkovití – Staphylinidae I, Staphylininae. Fauna ČSR, sv. 12*. Nakladatelství ČSAV, Praha, 435 pp. (in Czech).
- SZUJECKI A. 1961: *Kusakowate – Staphylinidae. Myślizki – Steninae*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa, 72 pp. (in Polish).
- ŠÍMAA. & KEJVAL Z. 2013: Drabčici (Coleoptera: Staphylinidae) západních Čech – 1. Pselaphinae, Scydmaeninae. (Rove beetles (Coleoptera: Staphylinidae) of the western Bohemia – 1. Pselaphinae, Scydmaeninae). *Západočeské Entomologické Listy* **4**: 89–105. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 20-12-2013 (in Czech, English abstract).
- ŠTOURAC P. 2006: Drabčíkovití (Coleoptera: Staphylinidae) severní části Prahy. (Staphyliniden (Coleoptera: Staphylinidae) des Nordteiles von Prag). *Klapalekiana* **42**: 133–165 (in Czech, German summary).
- ŠTOURAC P. 2012: Druhý příspěvek k poznání drabčíkovitých Prahy (Coleoptera: Staphylinidae). (Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Staphyliniden von Prag (Coleoptera: Staphylinidae)). *Klapalekiana* **48**: 261–268 (in Czech, German summary).
- TĚŽÁL I. 2013: Brouci (Coleoptera) Přírodní rezervace Nový rybník u Plzně. (Beetles (Coleoptera) of the Nový rybník Nature Reserve near Plzeň). *Západočeské Entomologické Listy* **4**: 1–9. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 17-1-2013 (in Czech, English abstract).
- TOLASZ R. (ed.) 2007: *Atlas podnebí Česka. [Climate atlas of the Czech Republic]*. Český hydrometeorologický ústav, Praha, 255 pp. (in Czech).
- VÁVRA J. Ch., JANÁK J. & ŠÍMAA. 2017: Staphylinidae (drabčíkovití). Pp. 421–442. In: HEJDAR., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (Red list of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). *Příroda (Praha)* **36**: 1–611 (in Czech and English).
- VOGEL J. 2013: Die Staphyliniden-Fauna der Oberlausitz. Beiträge zur Insektenfauna Sachsens. Band 15. Die Käferfauna (Coleoptera) der Oberlausitz. Teil 2. *Entomologische Nachrichten und Berichte Suppl.* **15**: 1–252.
- VONIČKA P. & KRÁSENSKÝ P. 2016: Střevlíkovití a drabčíkovití brouci (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) evropsky významné lokality Údolí Jizery a Kamenice (severní Čechy). (Ground and rove beetles (Coleoptera: Carabidae, Staphylinidae) of the Údolí Jizery and Kamenice Site of Community Importance (northern Bohemia)). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy (Liberec)* **34**: 143–188 (in Czech, English summary).

- VONIČKA P. & ŠTĀSTNÝ J. 2007: Potápníkovití, střevlíkovití a drabčikovití brouci (Coleoptera: Dytiscidae, Carabidae, Staphylinidae) Národní přírodní rezervace Rašeliniště Jizery v Jizerských horách. (The diving beetles, ground beetles and rove beetles (Coleoptera: Dytiscidae, Carabidae, Staphylinidae) of the Rašeliniště Jizery National Nature Reserve (Jizerské hory Mts., Northern Bohemia)). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy* (Liberec) **27**: 49–70 (in Czech, English summary).
- VYSOKÝ V. 1982: Příspěvek k poznání coleopter CHKO České středohoří. (The Contribution on Knowledge of Beetles in Preserved Area „České středohoří“). *Fauna Bohemiae Septentrionalis* (Ústí nad Labem) **7**: 129–143 (in Czech, English summary).
- VYSOKÝ V. 1986: Doplněk k poznání fauny drabčikovitých v údolí dolního toku řeky Bíliny (Coleoptera, Staphylinidae). (Beitrag zur Kenntnis der Fauna der Raubkäfer im Tal des Unterlaufs des Flusses Bílina (Coleoptera, Staphylinidae)). *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy* (Liberec) **15**: 93–101 (in Czech, German summary).
- VYSOKÝ V. 2001: Brouci. [Käfer]. Pp. 103–119. In: ŠUTERA V., KUNCOVÁ J. & VYSOKÝ V. (eds): *Labe – Příroda dolního českého úseku řeky na konci 20. století*. [Die Natur des böhmischen unteren Elbeabschnittes zu Ende des 20. Jahrhunderts]. AOS Publishing, Ústí nad Labem, 166 pp. (in Czech).

SUMMARY

Occurrence of one species of Dasycerinae, 33 species of Pselaphinae and 47 species of Steninae was confirmed from the Děčín district and Elbe Sandstones in 1983–2019 (81 in total). Nine of them are listed in the Red List of Threatened Species of Invertebrates of the Czech Republic; *Brachygluta xanthoptera* as critically endangered (CR); *Stenus kiesenwetteri* and *S. guttula* as vulnerable (VU); *Pselaphaulax dresdensis*, *Stenus glacialis*, *S. ludyi*, *S. nitidiusculus*, *S. formicetorum* and *Trichonyx sulcicollis* as near threatened (NT). The following 28 species were evaluated as regionally important: *Dasycerus sulcatus* (Dasycerinae); *Batrissodes delaporti*, *B. venustus*, *Batrissus formicarius*, *Bibloporus mayeti*, *Bryaxis clavicornis*, *Euplectus brunneus*, *E. decipiens*, *E. mutator*, *Plectophloeus nitidus* and *Reichenbachia juncorum* (Pselaphinae); *Dianous coeruleus*, *Stenus argus*, *S. bohemicus*, *S. fornicatus*, *S. geniculatus*, *S. incrassatus*, *S. melanarius*, *S. morio*, *S. nanus*, *S. nitens*, *S. opticus*, *S. pallipes*, *S. pallitarsis*, *S. palustris*, *S. picipennis* and *S. providus* (Steninae). 37 important species were confirmed in total in the study area.

Distribution, bionomy, occurrence in Bohemia, north-Bohemian regions and adjacent regions in Germany and Poland of all recorded species is commented. In the Děčín district, mostly the Šluknov region was studied, outside specially protected areas (54 species in total, 16 important species); crucial samples were collected from the Velký rybník and Světlík sites (43 species in total, 13 important species). The most interesting spectrum of rove beetles from the Elbe Sandstones (67 species in total, 25 important species) was discovered in the Srbská Kamenice wetlands (35 species in total, 10 important species); Zadní Jetřichovice area (26 species in total, 5 important species) and in the Elbe river alluvium from Hřensko to the river island at Nebočady (26 species in total, 6 important species).

Potential records of further species, occurring in the neighbouring regions, are mentioned in the Discussion.